

Mục Lục

Hình bìa: Kính mừng Phật Đản (VNNS)

- 02 Quan điểm
- 03 Thông báo của chùa Vạn Hạnh
- 04 Thời sự.
- 06 Từng thiên niên kỷ, khâu vá lại mình (Tuấn Khanh)
- 09 Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ
- 11 Hồi ký (Nguyễn Quyết Thắng)
- 15 Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng
- 17 Tin Hòa Lan
- 19 Tin Thế Giới
- 21 Tin Việt Nam
- 24 Truyền thông xã hội dân sự
- 25 Phỏng vấn ông Trần Quốc Dũng
- 31 Interview Mw. Lãnh – Scholten
- 36 Ngàn năm tình vẫn đẹp (T.H.Y.)
- 38 Truyện ngắn:
  - 38 “Nàng Rahlan và vụ án giết người” (Topa)
  - 43 Tam Bảo của tôi (Trang Đài)
  - 45 khoa học đời sống (kỹ sư Trần Tấn Hồng Đức)
  - 47 Trang sức khỏe (Bs. Nguyễn Y Đức)
  - 49 Vui cười (sưu tầm)
  - 50 Đố vui “sukoku”
  - 51 Quảng cáo
  - 52 Danh sách độc giả đóng tiền báo
  - 53 Thư tòa soạn
  - 54 Nhạc: Nguyễn Quyết Thắng

7k0

- Doãn Quốc Hưng "Tụng và Niệm" (5)
- Hoài Tâm Niệm "Xuân này con không về" (8)
- Thích Tuệ Sỹ "Ngục tối" (10)
- Tuệ Nga "Lạnh đường mây" (30)
- Trần Hoàng Yên "Nỗi buồn chị tôi" (37)
- Trang Đài "Chùm thơ thiên" (37)
- Chu Vương Miện "Vô Ngã" (46)
- Hoài Tâm Niệm "Sương mai tĩnh lặng" (48)

Việt Nam Nguyệt San

Cơ Quan Ngôn Luận CĐVNTNCS/HL

Vietnam Magazine

Tijdschrift van Vietnamese
Vluchtelingen in Nederland

Website: www.congdonghoalan.com

ISSN: 0929-5151

Ban Quản Trị VNNS

Kroeten 9

4871 JT Etten-Leur Nederland

Email: info@congdonghoalan.com

Telefoon: +31 (0)6.38544847

IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64

t.n.v. AVVN

Chủ nhiệm: Nguyễn Hữu Phước

Chủ bút: Nguyễn Đắc Trung

Thủ Quỹ: Nguyễn Khai Trí

Kỹ thuật: Bạch mai

Phát hành: Hans Smeekens

Với sự cộng tác của

Bạch Mai, Đinh Ngọc Hiển, Đặng An, Đỗ Văn Bùi, Hoài Tâm Niệm, Vinh Khuyên, Lê Quang Kế, Miên Thụy, Lãng Du, Ngô Thụy Chương, Nguyễn Đắc Trung, Trần Hữu Sơn, Nguyễn Quyết Thắng, Ông Năm Chuột, Tam Hợp, Tiểu Yến Tử, Thái Tăng An, Trúc Hà, TyNa, Trần Quốc Hiền, Nguyễn Lê Hồng Hưng, Nguyễn Hoàn Nguyên, Nguyễn Hiền, Võ Đức Tiến, Thảo De Wit, Trang Đài Nguyễn, Ý Nga, Topa, Lê Lãng Du, Trần Tấn Hồng Đức, Tuyết Lê, Hans Smeekens, Anh Quang, Trần Hoàng Yên, San Hàn.

Lập trường

Chống bạo quyền độc tài cộng sản Hà Nội • Ủng hộ mọi tổ chức quốc gia tranh đấu cho tự do dân chủ của dân tộc

Chủ trương

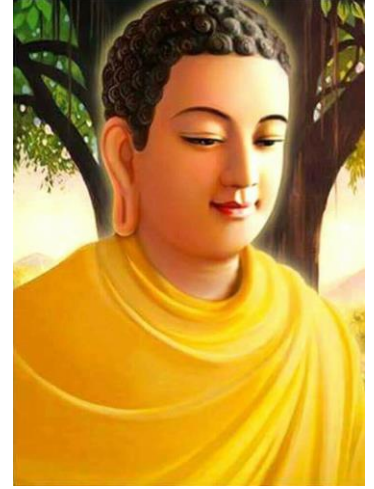
Bảo tồn và phát huy văn hoá Việt • Duy trì và phát triển tình cảm tốt đẹp sẵn có giữa cộng đồng VNTNCS và nhân dân Hoà Lan • Tăng cường tình đoàn kết trong cộng đồng người Việt TNCS tại Hoà Lan • Khuyến khích và nâng đỡ người Việt hội nhập vào cuộc sống tại Hoà Lan

Quan điểm

Ánh Đạo Vàng

Biến cố 30/4/1975 đánh dấu sự thống trị bạo tàn của Cộng sản Việt Nam trên toàn cõi miền Nam Việt Nam. Đó cũng là mốc lịch sử khởi đầu cho các cuộc vượt biên đầy gian nan, nguy hiểm của hàng triệu đồng bào Việt Nam liêu chết đi tìm tự do vì không chấp nhận sống trong gông cùm Cộng sản. Hòa trong dòng người vượt biển tìm tự do đó, có cả các tu sĩ Phật giáo và đông đảo Phật tử. Tại Việt Nam, ngôi chùa thật gần gũi với người dân và là nhu cầu tự nhiên không thể thiếu như trăng, như gió, bốn mùa.

*Quê tôi có gió bốn mùa,
Có trăng giữa tháng, có chùa quanh năm.
Chuông hôm gió sớm trăng rằm,
Chỉ thanh đạm thế, âm thầm thế thôi.
Mai này tôi bỏ quê tôi,
Bỏ trăng bỏ gió chao ôi bỏ chùa.*

Thế mà sau ngày 30/4/1975 bao người đã phải gạt lệ ra đi, rời bỏ ngôi chùa thân yêu, băng rừng, vượt biển tìm nơi an bình để xây dựng lại đức tin.

Không như những đồng bào thuộc tôn giáo khác như Thiên Chúa giáo, khi đến quốc gia tạm dung, các đồng hương này đã có ngay các nhà thờ để lui tới cầu nguyện và được các cha sở mở rộng vòng tay tiếp đón, người Phật tử Việt Nam thoát đầu đã không hưởng được niềm vui tinh thần là được thường xuyên đến chùa lễ Phật.

Tại các quốc gia phương Tây lúc ấy, đạo Phật còn mới mẻ và xa lạ, người Tây phương chỉ biết đến đạo Phật qua sách vở. Nơi đây, thật khó tìm được một ngôi chùa. Trong hoàn cảnh đó, Phật tử Việt Nam hiểu rằng họ phải tự mình xây dựng đức tin với hành trang mang theo là niềm tin nơi Đức Bổn Sư Thích Ca. May mắn thay trong các nước tạm dung cũng có sự hiện diện của một số chư tăng. Mặc dù mang thân phận lưu đầy xa xứ, chư tăng vẫn tâm nguyện phụng thờ giáo lý nhà Phật. Trong thời gian đầu tiên khó khăn ấy, bóng dáng các vị tăng sĩ trong chiếc áo cà sa màu vàng đã hiện diện khắp nơi. Chư tăng đã không nề khó nhọc, lặn lội muôn nẻo, quyết đem giáo lý Từ Bi đến cho Phật tử khắp nơi. Các vị đã là nhân tố, là sức mạnh, là niềm tin, là động lực mạnh mẽ để gây dựng và phát triển Phật sự tại quốc gia mới này.

Tại quê nhà Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất đã bị đánh phá, trù dập chỉ vì không làm nô lệ cho Cộng sản Việt Nam. Bao vị cao tăng đã bị bức tử hay giam cầm nhưng vẫn không chịu cúi đầu trước người Cộng sản gian manh. Nơi quê người, các chư tăng ni họp nhau lại qua Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam hải ngoại, không những để hướng dẫn tinh thần Phật tử nơi đây mà còn để tổ chức yểm trợ Giáo hội quê nhà và không ngừng lên tiếng đòi hỏi quyền tự do nhân bản cho dân tộc Việt Nam.

Hơn 40 năm sinh hoạt Phật sự tại hải ngoại, các ngôi chùa Phật giáo Việt Nam không những đã là nơi mọi người đến lễ bái tu học mà còn là nơi trao gửi giáo pháp Phật đến người địa phương. Phật giáo đã không còn xa lạ với người bản xứ; giáo lý nhà Phật đã lan rộng muôn phương.

Hàng năm vào mùa Phật Đản, người Phật tử đến chùa để xưng tán hồng danh Đức Bổn Sư, để tâm nguyện học và hành Chánh pháp. Nhưng năm nay, trong dịp kỷ niệm ngày Đản Sinh Đức Bổn Sư Thích Ca, vì nạn dịch corona vẫn còn là mối nguy hiểm lớn cho toàn dân, người con Phật không thể đến chùa để cùng nhau đón mừng ngày Đản Sinh như mọi năm. Người Phật tử chỉ hướng tâm thành của mình về Đấng Thế Tôn và nguyện cầu Chư Phật gia hộ cho mình và gia đình thân tâm an lạc, đại dịch corona sớm tiêu trừ, Giáo hội quê nhà sớm thoát cơn Pháp nạn để ánh đạo vàng rạng rỡ khắp nơi và dân tộc Việt Nam được an cư lạc nghiệp trong tự do, dân chủ.

Quảng Phúc

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT ÂU CHÂU
Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan
Sumatraweg 350, 1335 JM Almere Buiten, tel. 036-5257067
Banknummer: NL79INGB0005030958 t.n.v. Stichting VBSN te Almere
Website: <http://www.vanhanhpagode.nl>

Almere, ngày 28 tháng 4 năm 2021

THÔNG BÁO

KHÔNG TỔ CHỨC MỪNG PHẬT ĐẢN NĂM 2021- Phật Lịch 2565

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật Kính thưa quý Đồng hương và quý Phật tử,

Hàng năm vào mùa trăng tròn tháng 4 âm lịch, người con Phật khắp năm châu hân hoan đón mừng ngày kỷ niệm Đản Sinh Đức Bổn Sư Thích Ca. Đón chào ngày Phật Đản, chúng ta không chỉ đón mừng Đức Bổn Sư ra đời mà còn là dịp để chúng ta cùng học và hành lời dạy của Đức Từ Phụ hầu tạo dựng cho mình và gia đình một đời sống hạnh phúc và góp phần xây dựng một xã hội hòa bình, an lạc.

Năm nay, do tình hình đại dịch Corona vẫn còn là mối nguy hiểm cho nhân loại, để bảo vệ sức khỏe đại chúng cũng như tôn trọng quyết định cấm tụ tập của chính phủ Hòa Lan, Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan xin thông báo sẽ không tổ chức ĐẠI LỄ PHẬT ĐẢN Phật Lịch 2565 tại Chùa Vạn Hạnh (dự trù vào ngày chủ nhật 30-5-2021, nhằm ngày 19 tháng 4 âm lịch).

Trong thời gian tới, Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan sẽ cùng Hội Phật Giáo Hòa Lan (BUN) có những cuộc tiếp xúc trực tiếp với giới chức chính quyền Hòa Lan để thảo luận về những phương pháp cụ thể hơn nhằm mục đích tạo điều kiện Phật tử khắp nơi có thể đến chùa lễ Phật một cách an bình và thường xuyên.

Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan thành tâm khuyến thỉnh quý Phật tử, trong mùa kỷ niệm Đản Sinh này, cùng hướng về Đức Bổn Sư Thích Ca, dâng lên một nén tâm hương, quyết theo Phật pháp làm lành, báo đền công ơn hóa độ.

Nguyện cầu hồng ân Chư Phật gia hộ quý vị và gia quyến thân tâm thường an lạc, đại dịch Corona sớm tiêu trừ, thế giới an bình hạnh phúc.

Nam Mô Hoan Hỷ Tạng Bồ Tát Ma Ha Tát
T/m Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan

Hội Trưởng,

Hòa Thượng Thích Minh Giác

Việt Nam nói báo cáo USCIRF 2021 ‘không công bằng, thiếu khách quan’

VOA 30/4/2021

Ngày 29/4, Bộ Ngoại giao Việt Nam cho rằng Báo cáo năm 2021 của Ủy ban Tự do Tôn giáo quốc tế Hoa Kỳ (USCIRF) có một số nội dung, đánh giá “thiếu khách quan, không công bằng dựa trên những thông tin không chính xác” về tình hình tại Việt Nam. Phía Việt Nam cũng nói rằng Việt Nam “sẵn sàng” trao đổi với Hoa Kỳ về các vấn đề hai bên cùng quan tâm.

Phó phát ngôn Bộ Ngoại giao Đoàn Khắc Việt nói: “Việt Nam ghi nhận việc Báo cáo tình hình

tự do tôn giáo thế giới 2021 của Ủy ban Tự do Tôn giáo quốc tế Hoa Kỳ đã đề cập đến những nỗ lực và tiến triển tích cực trong việc đảm bảo và thúc đẩy đời sống tôn giáo, tín ngưỡng của Việt Nam. Tuy nhiên, báo cáo vẫn còn một số nội dung, đánh giá thiếu khách quan, không công bằng dựa trên những thông tin không chính xác về tình hình tại Việt Nam.”

Hôm 21/4, USCIRF ra phúc trình cho biết chính quyền Việt Nam vẫn liên tục bách hại các nhóm tôn giáo độc lập, vi phạm tự do tôn giáo có hệ thống, và dùng Hội Cờ Đỏ để công kích các chức sắc tôn giáo có quan điểm khác với quan điểm của nhà nước. USCIRF cũng tái đề nghị đưa Việt Nam vào danh sách quốc gia cần quan tâm đặc biệt (CPC).

Việt Nam bị đề nghị trở lại danh sách cần đặc biệt quan tâm về tự do tôn giáo

“Chính sách nhất quán của Việt Nam là bảo vệ và thúc đẩy các quyền con người, tôn trọng và bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của nhân dân,” ông Việt nói.

Phó phát ngôn viên nhấn mạnh: “Nhà nước Việt Nam cũng tạo điều kiện thuận lợi cho các cá nhân, tổ chức tôn giáo tiến hành giao lưu, hợp tác quốc tế.”

Từ Lâm Đồng, ông Hứa Phi, Trưởng Khối Nhơn Sanh Đạo Cao Đài Chơn Truyền, đồng thời là đồng Chủ tịch Hội đồng Liên tôn Việt Nam, chia sẻ với VOA rằng ông không đồng tình với phát biểu của ông Đoàn Khắc Việt. Ông Hứa Phi nói:

“Tại Việt Nam không có tự do tôn giáo. Nhà cầm quyền Cộng sản Việt Nam lúc nào cũng tạo điều kiện cho những nhóm tôn giáo do nhà cầm quyền dựng lên, còn những nhóm tôn giáo chân truyền thì không có tự do, không khởi sắc, bị nhà cầm quyền gò bó để đi theo tổ chức mà họ dựng lên.”

Ông Hứa Phi dẫn chứng một trường hợp nhóm tôn giáo độc lập bị chính quyền ở Phú Yên sách nhiễu trong năm 2020:

“Một số đồng đạo của đạo Cao Đài ở miền trung bị chính quyền địa phương mời lên với lý do rằng phải gia nhập vào tổ chức tôn giáo do chính quyền dựng lên – Hội đồng Chương quản Tòa thánh Tây Ninh. Nhưng quý đồng đạo theo nhóm chơn truyền vẫn kiên quyết theo nhóm chơn truyền của họ.”

Trong báo cáo, USCIRF nhận định rằng chính phủ Việt Nam vi phạm tự do tôn giáo một cách có hệ thống, đặc biệt đối với các nhóm tôn giáo độc lập và kể cả đối với các nhóm tôn giáo được nhà nước công nhận.

“Chính phủ Việt Nam tiếp tục cưỡng chế, tịch thu và tiêu hủy tài sản thuộc về Giáo hội Công giáo, và chính phủ đã làm việc với các nhóm Cao Đài được nhà nước hậu thuẫn để cưỡng chiếm các thánh thất thuộc nhóm Cao Đài độc lập,” USCIRF viết trong phúc trình.

Thánh thất Cao Đài Phú Lâm tọa lạc ở khóm 5, thị trấn Phú Lâm, thành phố Tuy Hòa, tỉnh Phú Yên. Thánh thất này được xây dựng từ năm 1964 và trùng tu năm 1999.

Photo Luật Khoa via Thanhthatcaodai.

“Nhà chức trách trong những năm gần đây cũng đã sách nhiễu các tín đồ Cao Đài độc lập và cố gắng chiếm lấy các thánh thất của họ hoặc cưỡng ép để “tái hợp” với những nhóm được nhà nước công nhận,” USCIRF nhận định.

USCIRF cũng đề nghị Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ đưa Việt Nam vào danh sách quốc gia cần quan tâm đặc biệt (CPC).

Ông Hứa Phi nói với VOA rằng việc đưa Việt Nam vào CPC sẽ gây bất lợi cho người dân Việt Nam, thay vào đó, ông khuyến nghị Hoa Kỳ nên áp dụng Đạo luật Mangistky Toàn cầu để trừng phạt quan chức Việt Nam vi phạm nhân quyền, vi phạm tự do tôn giáo.

Chính quyền Việt Nam cho rằng các hành vi lợi dụng quyền tự do tôn giáo, tín ngưỡng để vi phạm pháp luật đều bị xử lý theo pháp luật.

Ông Việt nói Việt Nam “sẵn sàng trao đổi

với Hoa Kỳ về các vấn đề hai bên cùng

quan tâm trên tinh thần thẳng thắn, cởi mở và tôn trọng lẫn nhau, đóng góp vào việc thúc đẩy quan hệ đối tác toàn diện giữa hai nước.”

Thơ

Doãn Quốc Hưng

Tụng và Niệm

Miệng tụng hồng danh Phật
 Nhưng tâm còn lang thang
 Chánh niệm đến rồi mất
 An lạc được một phần
 Miệng niệm hồng danh Phật
 Tâm theo dõi liền bên
 Thức tỉnh từng giây phút
 An lạc nuôi vững bền

Niệm Phật tâm thường trú
 Thân tâm là Chân Như
 Niệm Phật trong chánh niệm
 Hạnh phúc dường thiên thu

TỪNG THIÊN-NIÊN KỶ, KHÂU VÁ LẠI MÌNH

TUẤN KHANH

Tưởng cũng nên biết qua Nhạc sĩ Tuấn Khanh: Nguyễn Tuấn Khanh sinh 1968 (khác NS Tuấn Khanh trước 75 "Hoa Soan Bên Thềm Cũ", "Chiếc Lá Cuối Cùng"). Ông sinh tại Saigon, tốt nghiệp nhạc viện SG, phóng viên, nhạc sĩ, viết văn, làm đài truyền hình. Ông nhận giải thưởng Rai International Ý, được một tạp chí East Magazine bầu chọn "10 nhân vật trẻ Đông Nam Á có ảnh hưởng cộng đồng, giám khảo chương trình VN Idol....

NS Tuấn Khanh có nhiều bài viết thao thức với thời cuộc rất được ngưỡng mộ trong nước và hải ngoại. Bài viết dưới đây thể hiện sự can đảm, sống thực với chính mình.

* * *

Tôi là ai, giữa dòng định mệnh mang tên Việt-Nam? Câu hỏi đó vẫn theo đuổi tôi, buộc tôi phải luôn nhìn lại mình, nhìn những khát vọng co rút lại như miếng da lừa, và đếm lại tuổi trẻ hoang phí, ngu ngơ trước cối xay gió thời cuộc bên đường!

Ký ức lớn nhất của những ngày thơ ấu mà tôi luôn bị ám ảnh, đó là một buổi sáng nắng gắt, trên mặt đường đầy quân trang vứt la liệt khắp nơi. Tiếng người gọi nhau. Tiếng xe hỗn loạn. Tay mẹ nắm chặt tôi như sợ tôi vụt mất đi, y như một quốc gia miền nam Việt-Nam đã tan biến kỳ lạ sau cuộc chiến tranh dai dẳng hai mươi năm!

Từ lúc đó, tôi lớn lên, loay hoay nhiều năm với việc lựa chọn mình phải là gì, phải như thế nào để được chấp nhận là một sinh linh hợp pháp trong một quốc gia mới, có tên Cộng-Sản.

Cuộc sống của một người Việt-Nam không đơn giản đâu bạn ạ. Nếu mười năm hay hai mươi năm nữa, khi được hỏi, tôi cũng sẽ nhắc lại, y như vậy không khác gì. Nhưng chúng ta vẫn có thể vẽ lại nó!

Năm lớp ba, tôi học ở ngôi trường cách không xa trung tâm Sài-Gòn, nhưng hẻo lánh và nghèo nàn như một ngoại ô. Thành bạn cùng tuổi có cuốn truyện tranh của chế độ mới, kể về anh bộ đội chiến đấu giỏi, mà tôi mượn mãi không được. Cuối cùng thì nó đồng ý cho mượn xem, nếu như tôi mang đồ ăn cho nó. Ấy vậy mà sau khi ngòm ngòm hết món tôi đưa, nó vẫn không cho mượn. Giận quá, tôi gào lên với nó bằng một câu nói mà thời đó, tôi hay nghe người lớn chỉ vào mặt nhau: "**Đồ bợ dít Cộng-Sản!**"

Thành bạn cũng nổi giận - dường như câu nói đó vào cuối những năm 1970 là rất nặng nề thì phải. Nó lập tức chạy vào lớp và kể với cô chủ nhiệm

rằng tôi đã gọi nó là "**Cộng-Sản!**" Bà cô nghiêm mặt, trầm giọng nói tôi ở lại cuối giờ để nhận mức trừng phạt!

Tôi sợ hãi, co ro ở cuối lớp và chờ sự trừng phạt vào chiều hôm ấy. Thế nhưng kỳ lạ thay, cô chủ nhiệm nhìn quanh khi không còn ai, bước tới nắm tay tôi, nói dịu dàng và lo lắng: "*Con không được nói như vậy nữa, rất nguy hiểm biết không?*". Sau này, tôi mới biết cô có người em trai là sĩ quan của chế độ cũ phải đi tù - mà nhà nước mới gọi là '**Học-Tập Cải-Tạo!**'

Nhà trường vẫn là nơi đổ đầy vào đầu trẻ con miền Nam những câu chuyện thú vị về những con người mới đến từ miền Bắc, về một ông Cụ có râu dài, da mặt hồng hào được gọi là Bác Hồ!

Là trẻ con, tôi cũng bị hút theo những điều mới lạ như vậy. Một ngày kia, tôi đeo khăn quàng đỏ chạy về nhà ăn cơm với Mẹ và các chị. Tôi khoe học được rất nhiều điều, và kể cho Mẹ tôi "*Bác Hồ biết nói đến sáu mươi thứ tiếng, trong khi Đức Giáo-Hoàng chỉ biết có năm thứ tiếng thôi, thầy con nói vậy!*". Cả nhà tôi im lặng ăn, không ai nói với ai tiếng nào. Nhà tôi lúc đó vắng người. Các anh rể thì đi '**Học-Tập Cải-Tạo!**', còn các chị thì đang ngồi tù vì vượt biên không thành!

Sau các câu chuyện kể từ bài học mới của tôi, mang từ nhà trường Xã-Hội Chủ-Nghĩa về, ở nhà có thêm những tiếng thờ dài!

Dù chỉ là trẻ con, tôi vẫn nhận ra có những điều gì đó mâu thuẫn, rách nát trên một bề mặt cuộc sống được đậy kín, ca vang những bài ngợi ca đời mới tươi đẹp. Nó là tiền đề để tôi nhìn, nhận thức của mình bị cào cấu, và cuối cùng nát vụn mọi thứ trong tôi qua từng niên kỷ, khiến tôi phải tự khâu vá đời mình cho đến hôm nay!

Cuộc sống niên thiếu trôi qua lãng đãng trong thống khổ. Tôi nhớ những chén bo-bo dành cho

ngựa ăn với đường chảy mà Liên-Xô viện trợ cho Việt-Nam vào những mùa miền Nam đói khát! Tôi nhớ những ngày xếp hàng rã rượi để lãnh được mấy ổ bánh mì theo nhân khẩu, vắc vôi về nhà rồi ăn ngấu nghiến như ngày mai là tận thế! Tôi nhớ những đêm bọn trẻ đua xe đạp điên cuồng, gào thét trong những đêm cúp điện triền miên để giải trí!

Nhà trường, các anh chị cán bộ dạy dỗ nói rằng tội ác xâm lược của bọn bành trướng Bắc-Kinh khiến người Việt-Nam phải chịu khổ như vậy! Mọi người nghe, và hò hét vỗ tay như trò giải trí của bọn trẻ chúng tôi vào những đêm cúp điện, nóng hực.

Rồi mọi thứ dần đổi thay, tôi cũng đổi thay!

Thật cảm ơn những thùng sách vở từ chế độ cũ mà gia đình tôi, Mẹ tôi quyết tâm giấu giữ lại, bắt chấp việc truy lùng, bắt, đốt của chính quyền như thời chống dị giáo! Như đứa trẻ may mắn tìm được lối đi bí mật đến được vùng đất phép thuật Narnia, tôi tìm thấy một thế giới khác cho mình, chìm đắm vào đó. Thậm chí có những ngày tôi trốn học về nhà chỉ để ôm sách ra vườn đọc.

Sách giúp tôi vượt qua những bữa ăn cơm độn khoai lẫn cát. Sách giúp tôi chỉ hô vang một lần ở những buổi mít-ting bắt buộc, rồi dành thời gian để quan sát đám đông đỏ mặt, hỏn hển vô nghĩa!

Từ sách, tôi biết nước Việt mình rõ hơn. Biết số phận dân tộc mình nhiều hơn, và ý thức được về bản thân mình trong một nhà nước Cộng-Sản là như thế nào? Và tôi cũng biết nhiều hơn về ông Cụ có bộ râu dài, da mặt hồng hào, mà mọi người gọi là Bác Hồ!

Không biết từ khi nào, tôi đã bị ám ảnh về sự thật. Và thật may mắn- hay xui rủi, tôi cũng không biết- tôi lại khao khát muốn được sống cuộc đời cống hiến cho hiện thực! Tôi muốn làm một công dân Việt nói lên sự thật và trình bày những gì tôi thấy, bất chấp điều đó có thể tước quyền, không cho tôi làm thần dân trong vương quốc Cộng-Sản!

Tôi là ai vậy? Có lúc tôi tự hỏi!

Mang trong đầu đầy những điều khác lạ so với các bài giảng, với nhà trường, với các buổi học chính trị, và âm thầm khác biệt ngay cả trong thời kỳ tôi được ưu ái, bầu chọn là phó bí thư Đoàn

Thanh-Niên Cộng-Sản, được coi là “*Hạt Giống Quốc-Gia*”!?

Những ngày tháng đó, tôi cũng đã tự hỏi mình: phải ra sao? Và khi nào thì có thể sống nguyên vẹn là mình mà không cần tung hô, là một người Việt-Nam thuần túy với Danh-Dự, Trách-Nhiệm và duy chỉ Tổ-Quốc mà thôi!?

Nhiều năm trước, khi được gọi là nhà báo và là nghệ sĩ, tôi thấy mình quá mệt mỏi với trò hai vai trong một vở kịch đời, nên tôi tự quyết định rút lui và chỉ chọn một bộ mặt để sống! Một trong số rất đông học trò của tôi lúc ấy, dũng cảm nói thẳng vào mặt tôi rằng “*Tội nghiệp Thầy, nếu Thầy không Phản-Động, Thầy đã có hết mọi thứ!*”.

Thật là một nhận xét đáng nhớ và cần thiết!

Tôi có hèn yếu không, khi không gánh nổi cái trò một đời-hai vai mà hàng triệu người già trẻ Việt-Nam vẫn đang làm, hay bị buộc phải vào vai? Chọn một bộ mặt đúng như mình muốn, tôi đã ném thất bại rất nhiều, từ chuyện bị đuổi việc liên tục hết nơi này đến nơi khác, bị hành hạ tinh thần bởi các cơ quan Văn-Hóa lẫn An-Ninh...

Hóa ra, đôi khi không nhận hai vai, mọi thứ lại còn phức tạp hơn, nhất là trong Cuộc-Sống phải được CHO PHÉP từ một Nhà Nước Độc-Tài!?

Có những lần nghĩ ngợi như vậy, tôi thường tự đặt câu hỏi rằng, một trí tuệ như đại công thần Nguyễn-Trãi, khi đón Lê-Thái-Tông ở Chùa Côn-Sơn, ắt đã biết lành ít dữ nhiều! Vậy sao Nguyễn-Trãi không cúi đầu van xin, không quỳ xin sống? Người có thể viết một bản văn, đã xua được cả một đạo quân phương Bắc lại không cất lời thuyết phục Vua?

Chắc chắn vì Nguyễn-Trãi không thể sống hai vai. Kẻ sĩ có thể mang nhiều giai đoạn của thời thế trong đời mình, nhưng chỉ có một bộ mặt để ngẩng lên và cất tiếng cười ngạo nghễ với đời.

Thầy Thích-Tuệ-Sỹ cũng ghi lại những câu chuyện như vậy, và trong bài Trí-Thức Phải Nói, Thầy viết: “*Nhưng tôi biết rõ một điều, và điều đó đã được ghi chép trong lịch sử: trí thức chân chính của Việt-Nam không bao giờ khiếp nhược!*”.

May mắn thay, tôi biết viết, biết đọc, và hơn nữa, tôi là người Việt-Nam. Giờ thì tôi chỉ còn phải cố gắng tập để mình không khiếp nhược, và giới thiệu sự không khiếp nhược đó cho những người chung quanh, đặc biệt trước Thời-Đại CÁI ÁC ngày càng lộ nguyên hình!

Ai đó đã gửi đến một câu hỏi cho tôi “*Người Việt hiện nay cần nhất là điều gì?*”. Đó là câu hỏi rất lớn, mà cũng rất nhỏ.

Người Việt hôm nay đã có đủ tất cả, và thậm chí dư thừa hơn ngày trước rất nhiều. Từng bữa ăn của đầu thập niên 1980, gia đình tôi phải dành miếng thịt ít ỏi có được cho Bà Ngoại, đau yếu quanh năm! Nhưng những đứa trẻ hôm nay đang phát óm vì được ép ăn quá nhiều thịt. Không những vậy, hãnh tiến nhiều hơn, chia rẽ nhiều hơn và thù hận vì lý tưởng cũng được tổ chức công phu hơn ở cấp nhà nước!

Người Việt cần nhất điều gì? Tôi chỉ xin chọn một điều, đó là người Việt trở về là người Việt, biết chọn lẽ phải và sự thật, biết nổi giận trước cái ác và biết nhục khi còn bao biện trong việc QUỲ GỒI trước Cường-Quyền!

George Orwell kể rằng khi những con lợn con được nuôi dạy và quay lại trang trại, chúng chỉ còn biết máng ăn và tuân lệnh!

Người Việt phải là người Việt thì mới có thể chọn những thứ khác hơn là máng ăn và tuân phục! Người Việt phải là người Việt mới có thể nhìn vào núi sông, tổ tiên ngàn năm đã đổ máu để gìn giữ sự tự do cho con cháu hôm nay!

Vì sao đó là điều cần nhất?

Vì bởi một tương lai sẽ tới của một dân tộc Việt tự do và trường tồn với lòng kiêu hãnh, không cần những kẻ đã quen làm nô lệ, không cần

những kẻ hai vai, hai mặt. Đất nước phát triển lộng lẫy làm gì khi con dân Việt trở thành bầy đàn đốn hèn và chỉ còn biết máng ăn của mình?

Khi đọc đến đây, ai đó sẽ nói rằng tôi đang chống Cộng? Nhưng đúng nhất, là tôi chống sự mất mát của người Việt, mất mát màu da, tiếng nói mà tôi đã nhận mình là một phần trong đó!

Sinh ra làm người Việt là điều không thể chọn, tôi thấy mình đã đứng trong đời Việt như một định mệnh đầy biến động và trắc trở! Nhưng dù định mệnh như thế nào, thì chúng ta vẫn có thể chọn không làm kẻ hèn, không làm nô lệ cho bất kỳ ai, cho triều đại nào!?!

Cộng-Sản cũng là những người đã chọn hai vai: Giả vờ yêu nước và mưu mô cầm giữ quyền cai trị mãi mãi với dân tộc! Nhưng rồi cũng đến lúc họ phải chọn một, và một đó thuộc về SỰ THẬT!

Không có gì không thể thay đổi- lịch sử đã cho thấy như vậy- và mỗi người Việt đều có thể thay đổi bản thân mình từ một kẻ vong quốc, vô dân tộc ngay trên quê nhà, trở lại là một người Việt đúng nghĩa!

Từng niên kỷ, tôi đã đập vỡ sự hào nhoáng ngu muội của mình, bật máu, rồi khâu vá lại mình!

Một buổi sáng mùa Xuân, tôi soi lại mình trong gương. Tôi là tôi tầm thường, tôi đại dốt giữa khó khăn, tôi không thể nhận ơn huệ từ kẻ khác, nhưng tôi đã trên con đường trở về nơi chốn của mình: **tôi là người Việt.**

Xuân Này Con Không Về

*Xuân Này Con Không Về!
Thềm tự không về dạ vẫn vương
Do vì Covid, cách ngăn phương
Hướng lòng đến Phật, già lam cảnh
Dâng kính tâm hương sự cúng dường
Nhớ bạn thương thầy vui ý đạo
Học điều giáo lý có tư lương
Nương vào Tam Bảo nơi an trú
Tịnh độ nhàn thanh rộng mở đường*

2021 HTN

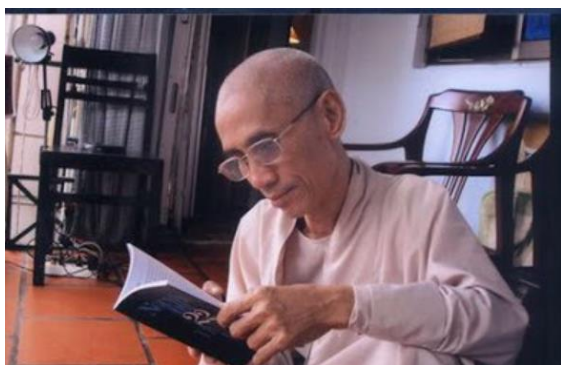

Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ

Biểu tượng Dũng khí nhà Phật

Ngô Thụy Chương

Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ

Ngày 24 tháng 5 năm 2019, Đại lão Hòa Thượng Thích Quảng Độ, Đức Đệ Ngũ Tăng Thống Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất đã ban quyết định thỉnh cử Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ thay thế Đức Tăng Thống để lãnh đạo Giáo hội ở vị trí Xử Lý Thường Vụ Viện Tăng Thống. Sau khi Đại Lão Hòa Thượng Thích Quảng Độ viên tịch vào ngày 22 tháng 2 năm 2020, Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ đã cung kính phụng thờ sự ủy thác của Đức Đệ Ngũ Tăng Thống nhận lãnh trách nhiệm lèo lái Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất.

* * *

Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ sinh năm 1943 tại Lào, sau đó trở về Việt Nam. Từ năm 6 tuổi Hòa Thượng học giới Sa Di ở Huế, tiếp đó tu học tại các chùa Từ Đàm Huế, Phật học viện Hải Đức Nha Trang và Thiền viện Quảng Hương Già Lam, Gia Định. Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ tốt nghiệp Cao đẳng Phật Học tại Phật Học Đường Nam Việt năm 1964 và Viện Đại học Vạn Hạnh năm 1965. Hòa Thượng được đặc cách bổ nhiệm giáo sư thực thụ Viện Đại học Vạn Hạnh năm 1970 nhờ những công trình nghiên cứu và những khảo luận triết học có giá trị.

Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ biết nhiều ngoại ngữ như Anh, Pháp, Đức, thông thạo tiếng Pali, tiếng Phạn và chữ Hán. Thầy từng là chủ bút tạp chí Tư Tưởng của Viện Đại Học Vạn Hạnh và trong ban biên tập tạp chí Khởi Hành.

Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ không những là một vị chân tu khả kính, uyên thâm Phật pháp, ngài còn là một nhà trí thức, tác giả của nhiều tác phẩm giá trị về Phật giáo như Đại Tự Điển Bách Khoa Phật Giáo Việt Nam (viết cùng thầy Thích Trí Siêu Lê Mạnh Thát); Triết học về Tánh Không; Trung Quán Luận; Kinh Lăng Già (dịch); Thiền Luận (dịch)...

Sau ngày 30/4/1975, Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ về Nha Trang làm rầy. Đến năm 1977, Hòa Thượng vào Sài Gòn sống ở chùa Già Lam và kiên trì tranh đấu ôn hòa cho nhân quyền và bảo vệ Chánh pháp. Hòa Thượng đã là cái gai trước mắt đối với nhà cầm quyền cộng sản. Đầu năm 1978, Hòa Thượng bị chính quyền cộng sản bắt giam 3 năm cho tới đầu năm 1981 thì được thả. Ngày 1 tháng 4 năm 1984, Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ lại bị bắt cùng với Thầy Thích Trí Siêu. Trong phiên tòa kéo dài ba ngày 28, 29 và

30 tháng 9 năm 1988, hai thầy Tuệ Sỹ và Trí Siêu bị kết án tử hình với tội danh âm mưu lật đổ chính quyền.

Tổ chức Ân Xá Quốc Tế tin rằng nguyên nhân bắt giữ hai thầy Tuệ Sỹ và Trí Siêu vì hai vị này là thành viên của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất. Nhờ sự tranh đấu mãnh liệt của các tổ chức nhân quyền quốc tế, Hà Nội phải giảm án xuống còn chung thân khổ sai. Tháng 9 năm 1998, ngài được trả tự do sau gần 15 năm tù khổ sai.

Năm đó, Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ đã được tổ chức Human Rights Watch tặng giải thưởng về nhân quyền Hellmann-Hamett Awards. Ngài cũng đã được các nhân sĩ Hòa Lan mời sang thăm đất nước này nhưng ngài không đi được vì chính quyền Việt Nam không cho phép. Ngài đã gửi lời cảm ơn như sau:

... Tôi cũng xin bày tỏ sự cảm kích sâu xa đối với các cộng đồng Việt Nam hải ngoại đang đấu tranh cho một nước Việt Nam trong sáng và tự do. Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các nhân sĩ Hòa Lan, trong tình cảm nhân loại đã trực tiếp can thiệp với chính phủ Việt Nam cho tôi được sang thăm viếng đất nước Hòa Lan, để có thể có điều kiện tự do hơn nói lên tiếng nói thầm lặng mà đã một phần tự thể kỷ bị bóp nghẹt.

Khi ra tù, ngài đã viết:

Trong gần 15 năm trong tù, điệp khúc tôi phải thường xuyên học tập để ca ngợi tính can đảm của đảng cộng sản Việt Nam: “*Cán bộ làm sai, đảng trị... đảng làm sai, đảng sửa*”. Tôi cũng thường xuyên trả lời: “*Đó không phải là sự can đảm, mà là thái độ cai trị khinh dân; xem dân như vật thí nghiệm cho những tư duy không tưởng,*

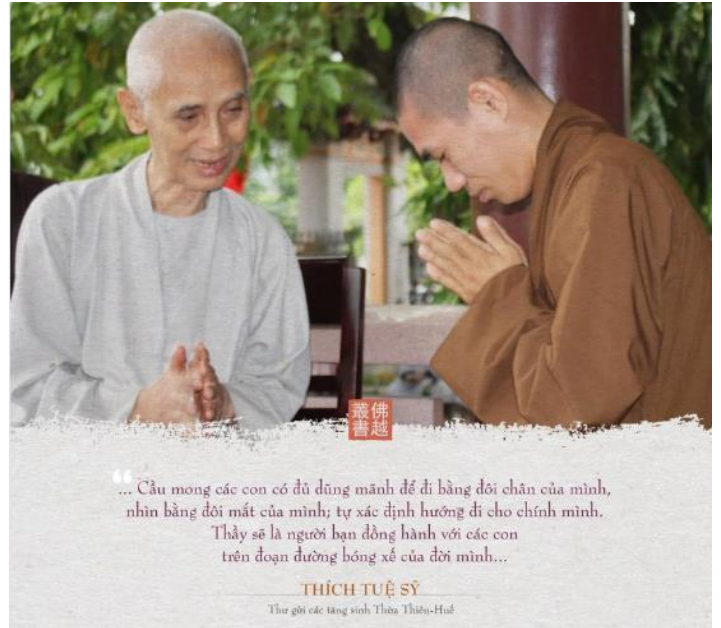
học thuyết viển vông của mình.” Tôi cũng thường xuyên bị học tập rằng, chính sách đoàn kết dân tộc của đảng là làm cho “dân tin đảng và đảng tin dân”. Tôi cũng thường xuyên trả lời: “Làm cho dân tin đảng; đó là điều tất nhiên và dễ hiểu thôi vì có đáng tin thì người ta mới tin được; vì đảng cần được dân tin tưởng để tồn tại, dù chỉ là tư tưởng giả tạo. Nhưng “đảng tin dân” có nghĩa là thế nào? Nếu đảng không tin dân thì đảng xử lý dân như thế nào? Câu trả lời thực tế: Cả nước trở thành một nhà tù vĩ đại.”

Mặc dù sống trong sự kiểm tỏa của người cộng sản Việt Nam, Hòa Thượng vẫn hiên ngang viết nhiều bài nói lên nỗi đau thương cùng khổ của một dân tộc đang sống trong sự áp bức của chủ thuyết cộng sản ngoại lai. Một trong những bài viết đó là bài Trí Thức Phải Dám Nói, với trích đoạn sau đây:

... Cũng như người ta chỉ cần nhìn vào rác rưởi phế thải được dọn ra sân sau mà có thể biết những thứ đã được tiêu thụ ở sân trước. Chúng tôi, một số người từ lâu đã được học tập để thành thói quen suy nghĩ số phận dân tộc từ những đồng rác, đã tự mình đặt thành nhiều câu hỏi cho lương tâm nhân loại, cho ý nghĩa tiến bộ xã hội loài người, và trên tất cả là một câu hỏi lịch sử: Đất nước ta đã thấm bao nhiêu xương máu của bao nhiêu thế hệ ông cha và bạn bè để dọn lại thành những đồng rác như thế, những đồng rác càng ngày càng to phình lên một cách khủng khiếp. ...

Hoàn cảnh đất nước ta như thế cho nên dân ta phải chịu quá nhiều đau thương và tủi nhục. Đối với giới trí thức nói riêng, mà xã hội Việt Nam truyền thống rất tôn trọng, điều tủi nhục lớn nhất là họ không thể thay những người dân thấp cổ bé miệng nói lên một cách trung thực tất cả những uất ức, những khổ nhục mà họ phải chịu. Bởi vì,

tại Việt Nam ngày nay những người có thể nói thì ngòi bút đã bị cong; những người muốn nói thì ngòi bút đã bị bẻ gãy.

Nhưng tôi biết rõ một điều, và điều đó đã được ghi chép trong lịch sử. Trí thức chân chính của Việt Nam không bao giờ khiếp nhược...

Khi nói về Giáo hội nhà nước, Hòa Thượng đã khẳng khái nhận định Giáo hội mới đó đặt dưới sự chỉ đạo của Mặt Trận Tổ Quốc, cơ cấu ngoại vi của đảng cộng sản Việt Nam nên Giáo hội ấy phải rao giảng giáo lý phù hợp với định hướng xã hội chủ nghĩa, một định hướng mơ hồ trên cơ sở biện chứng duy vật. Biện chứng ấy không phù hợp với dân tộc. Lời nhận định hào hùng đó cho thấy, thay vì biểu lộ lòng thù ghét, những ý tưởng tiêu cực, Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ hiên ngang nói lên sự thực trong lý tưởng phụng sự Dân tộc và Đạo pháp dù biết rằng sẽ bị khổ ải, gông cùm. Ngài đã thể hiện đức tính Uy Dũng của Đạo Phật trong mọi hoàn cảnh, mọi thời gian. Uy dũng đó thật đáng kính phục. ●

Ngục Tối

Thích Tuệ Sỹ

Lửa đã tắt từ buổi đầu sáng thế
Một kiếp người ray rứt bụi tro bay
Tôi ngồi mãi giữa tha ma mộ địa
Lạnh trắng tà lụa trắng trải rừng cây
Khuya rờn rợn gió vèo run bóng quỉ
Quỉ run run hôn mãi lóng xương gầy
Khóc năn nỉ sao hình hài chưa rã
Để hồn ta theo đóm lửa ma trôi...

Hồi ký

Nguyễn Quyết Thắng

* YMCA và Tôi Trong Những Ngày Cuối Tháng 4 Đen *

Năm 1974, anh Phạm Tuấn Ngọc dẫn đường chỉ lối cho tôi xin vào làm việc trong YMCA, qua sự hướng dẫn của anh Hoàng Kim Châu thuộc văn phòng trung ương. YMCA viết tắt của hội "Thanh Niên Cơ Đốc Phụng Sự Xã Hội Thế Giới" (The Young Men's Christian Association), Tổng Giám Đốc là ông Yamashita quê ở Osaka Japan, và Phó Tổng Giám Đốc là ông Ronald Luce quê tại Houston Texas Hoa Kỳ. Tôi được bổ làm phụ tá cho Giám Đốc Trần Trọng Thảo của YMCA tại xã Bình Hòa - Lái Thiêu, Tôi lãnh trách nhiệm tổ chức sinh hoạt tập thể lành mạnh cho thanh thiếu niên.

Nghiên cứu phương cách giáo dục và phát huy khả năng khéo tay cho các học sinh lớp tiểu học. Thành lập thư viện, tổ chức những khóa chăn nuôi, khóa hướng nghiệp may vá cho đồng bào muốn học, và cứu trợ nạn nhân chiến cuộc v...v... Một công việc rất phù hợp với khả năng của mình.

* * *

Mang tiếng là Giám đốc cũng như phụ tá, nhưng tôi với anh Thảo đối xử với nhau như anh em một nhà, phải chăng là do đã có sự sinh hoạt chung với nhau trong Phong Trào Du Ca Việt Nam từ trước tới sau. Hằng ngày anh em chúng tôi làm việc chung, ăn cơm chung với nhau, rất đạ m bạc với chén cơm dưa muối, cà pháo, thỉnh thoảng với quả trứng chiên hoặc dầm với nước mắm chấm rau muống luộc. Tối đến, tôi với anh cùng trải chiếu, giăng mùng trên cái bàn ping pông kê trong phòng thể thao, 2 anh em thả nhiên chui vào ngủ chung, sáng ra lại đẹp chán mản, trả lại chỗ cho thanh thiếu niên quanh vùng đến chơi bóng bàn. Cuộc sinh hoạt hằng ngày của chúng tôi, là cùng hòa đồng sướng khổ chung với người dân trong vùng này.

Cho mãi đến hơn một năm sau, đúng vào ngày 10-03-1975, tôi có dịp ghé thăm, và ngủ lại tại nhà anh Phạm Trần Anh Sài Gòn, sau khi được ăn cơm ngon và trò chuyện đến khuya. Sáng thức dậy nghe anh nói: "Con đường quốc lộ 7 đã bị cắt đứt, không thể về lại Ban Mê Thuột được nữa". Lòng hoang mang khôn xiết, vì hiện tại vợ con, cha mẹ, và đàn em của tôi, đều đang sống tại đây. Chỉ riêng tôi vì miếng cơm manh áo, phải lặn lội, bôn ba, xa nhà.

Cũng kể từ bữa đó, tôi thường trốn sỏ, để mặc anh Trần Trọng Thảo tự lo mọi công việc trong YMCA, Lúc nào tôi cũng túc trực ở toà báo Đại Dân Tộc, để giúp anh Đỗ Ngọc Yến lấy tin tức chiến sự và sự di tản lánh nạn của dân chúng của BMT, Đồng thời tôi cũng góp mặt trong ban cứu trợ, của những học sinh, sinh viên

Banmethuột đang theo học tại Sài Gòn, đa số đã bị gián đoạn nguồn tài trợ ăn học của gia đình, đang cần sự giúp đỡ. Tôi cũng góp tay giúp một số sinh viên kiếm sống bằng cách: thuê xe ép nước mía, thuê xe bán bánh mì, thuê phim chiếu bán vé v...v...để cho các sinh viên tự đứng bán, tạo ngân quỹ, tuy ít ỏi, nhưng cũng trang trải phần nào sự thiếu thốn cho các sinh viên và bằng hữu đang kẹt lại tại SG.

Vợ - con, mẹ và các em tôi kể cả các bà con bên vợ cũng đều bị kẹt lại trong thị xã Banmethuột, tôi không hề nhận được một tin tức gì cho biết cuộc sống của họ ra sao?, nhà cửa thế nào? còn hay đã mất? Ngày đêm lòng như lửa đốt, tôi ngược xuôi như con chong chóng, hể nơi nào có bóng dáng người chạy thoát về SG, là tôi có mặt. Hỏi han, hy vọng tìm được thân nhân hoặc ít ra cũng có được tin tức mong manh nào đó?

Cuộc chiến mỗi ngày một tệ hại, mất Banmethuột xong, là mất dần những tỉnh khác, dân chạy loạn bằng đường bộ, đường thủy về Nha

Trang và về Vũng Tàu mỗi ngày mỗi đông, không riêng gì dân mà còn cả những quân nhân rã ngũ.

Tôi xin tạm thời ngưng làm tại YMCA Lái Thiêu, để chuyển qua nhóm YMCA lưu động, chuyển về Vũng Tàu làm việc cứu trợ tại đây. Nhóm gồm có Nguyễn Dân Chủ, Lương Văn Điện, Phạm Văn Sang, Nguyễn Minh Nữ, một người bạn nữa và tôi. Hằng ngày chúng tôi đều có mặt tại bến cảng, nơi các tàu chiến hải quân

cặp bên, hoặc trong rừng Chí Linh thuộc Bộ Xây Dựng Nông Thôn để cấp phát thực phẩm, gạo, lương khô, đường, sữa cho dân tị nạn chạy về, không một người nào tôi không để mắt tới, với hy vọng sẽ gặp được người thân quen từ BMT chạy thoát về đây, nhưng thật vô vọng.

Nơi toán YMCA chúng tôi tạm trú, là một căn biệt thự cho thuê, gần ty cảnh sát Vũng Tàu. Nhà có nhiều phòng. 6 nhân viên, mỗi nhân viên ở một phòng riêng. Tôi còn mộ thêm một số du ca viên Sài Gòn xung phong theo giúp chúng tôi làm công việc thiện nguyện nữa. Và cũng vì thế, mỗi buổi tối chúng tôi lại có thêm phần sinh hoạt văn nghệ rất vui vẻ và đáng nhớ.

Ngày chiếc cầu Cỏ May trên đường Vũng Tàu về Long Bình bị phá xập, đó cũng là ngày chúng tôi nhận được tin của văn phòng trung ương YMCA từ Sài Gòn kêu di tản về gấp. Chúng tôi đã tìm thuê được một chiếc tàu nhỏ, có động cơ tốt, để chở nhân viên và các Duca viên trở về Sài Gòn. Riêng cá nhân tôi, xin tự nguyện ở lại một mình, để tiếp tục làm việc cứu trợ, hầu mong tìm được tin tức của thân nhân đang thất lạc, dấu biết rằng, có thể văn phòng YMCA trung ương kêu nhân viên về, để cùng nhau rời khỏi Việt Nam chăng?. Nhưng tôi không thể nào rời bỏ ra đi, trong khi chưa biết rõ, cha mẹ, anh em, vợ con còn sống hay đã chết? hay tất cả đang lao đao, ngụp lặn trong rừng sâu, núi thẳm lánh nạn. họ đang tìm kiếm tôi? hoặc họ đang tìm một chỗ nào đó để bám víu, dung thân? Tôi làm sao đành lòng bỏ rơi gia đình tôi đây?

Ở lại một mình làm việc cũng thật vất vả, với chiếc xe LandRover thiết kế volang phía bên phải, kiểu của Anh Quốc. Tôi đã chất đầy lương thực, sữa, gạo, đường, mi gói, bánh lương khô, lấy từ kho YMCA ra, đem phân phát cho dân chúng, luôn cả binh lính di tản. Thật khó khăn, chật vật, vì lượng người chen lấn dành dật quá đông. May thay tôi được một số các em Thanh Sinh Công đồng ý theo giúp tôi, bởi vì chính các em cũng bị kẹt ở lại Vũng Tàu khi cầu Cỏ May bị phá hủy, va gia đình của các em thì cư ngụ tận Bà Rịa. Vả lại, tôi cũng có sẵn đồ lương khô dự trữ cho mọi người, nên không sợ bị đói.

Chiều ngày 29-04-75, sau chuyến công tác cứu trợ, tôi lái xe chở các em, băng qua bãi trước

Vũng Tàu. Chợt thấy có nhiều thanh - thiếu niên đang tụ tập trên triền cỏ ven đường, tôi ghé lại nhập đám, định sẽ làm buổi sinh hoạt văn nghệ, đây hát nhạc Du Ca cho các em. Đang vui đùa, bỗng nhiên đạn pháo kích từ đâu rớt xuống. Những tiếng nổ kinh hoàng, mọi người chạy tán loạn. Tôi lẫn mình chạy bay xuống ven đường, ẩn sát mình vào tấm bia bằng đá, được xây chồng lên nhau như bức tường quảng cao. Đạn súng cối nổ chung quanh, cát bụi bay mù trên bờ biển. Hằng loạt ghe thuyền của dân chúng ủa ra biển, tôi nhìn thấy một chiếc ghe bị trúng đạn nổ tung, tan tác, nửa chiếc ghe còn lại quay cuồng trên mặt nước. Tôi không hiểu vì sao họ lại pháo kích vào đây? Xung quanh chẳng thấy cơ quan, hay đồn bót, lính tráng chi cả. Nằm giữa khoảng trống bên bức tường đá trơ vơ, tôi thấy không an toàn. Bèn lao mình chạy vào ngách hẻm giữa 2 căn nhà, đứng trú ở đó. Vài phút sau thì ngưng pháo kích.

Hoàng hôn bắt đầu buông xuống, tôi không thể quay trở về căn nhà YMCA được nữa, bởi đạn pháo kích của Cộng quân rớt vào bãi trước, lam đường xá hư hại loang toả. Con đường đê ven biển đã bị rào cản, do quân đội ngăn cấm thông thương. Chúng tôi chỉ còn một cách duy nhất tìm chỗ tá túc.

Chẳng còn ai ở đó cả, phần lớn những căn biệt thự này, là của những người giàu có, hoặc của những người có chức vị trong chính quyền, họ đã rời bỏ và chạy về Sài Gòn, hoặc ở đâu đó. Chúng tôi thấy một căn nhà trống vắng, gõ cửa kêu thử, dĩ nhiên không có tiếng trả lời, vì cửa có khóa bên ngoài, các em Thanh Sinh Công đành phá ổ khóa và chui vào trong tá túc. Lại còn thêm vài gia đình có con nhỏ lạc lõng, cũng xin được theo chúng tôi

Căn nhà thật sang trọng có nhiều phòng, được xây dựng trên triền đồi hướng ra biển, đồ đạc còn nguyên vẹn, gọn gàng, ngăn nắp, đều là những vật dụng đắt tiền. Tôi nhủ thầm đáng tiếc cho chủ nhà, chắc đã bỏ lại tất cả để tìm nơi an toàn ẩn náu nơi xa.

Căn phòng khách được bật đèn khiêm tốn, gia đình có con nhỏ chia nhau chỗ ngủ, các em Thanh Sinh Công lạng xăng nấu nước, pha sữa và làm mì gói, số "lương khô", cho mọi người cùng lót dạ, đây cũng là phần lương khô chúng tôi dùng phân phát cứu trợ còn để lại trong xe. Tôi ngồi thu mình trong một góc tối, lưng dựa vào tường, hững hờ nhìn ngó cảnh tượng sinh

hoạt của mọi người trước mặt . Một bà mẹ đang ôm một bé gái trong lòng vẻ mặt lo lắng, mệt mỏi, làm tôi chợt nghĩ đến vợ và con gái tôi mới 3 tuổi, giờ này đang ở đâu? họ đang ẩn nấp trong một căn nhà hoang nào đó ?, hay đang thu mình bên bờ suối, gốc cây, có đồ ăn , thức uống gì không? hay lao đao, khốn đốn , bệnh tật trên đường chạy loạn? Đang suy nghĩ mông lung với những giả thuyết rối tung, không đáp số. Thì các em Thanh Sinh Công đem cho tôi một bát cháo nóng, có pha sữa đặc, bốc mùi thơm, bụng cồn cào . Húp một hơi, lòng sáng khoái nhẹ nhàng... Chẳng bao lâu giấc ngủ kéo đến chập chờn ...

Sáng hôm sau 30-04-1975, Tôi đứng bên cửa sổ, trên lầu cao nhìn xuống, từng đoàn người lũ lượt bước lên phía dưới, họ là những tàn quân thất trận, tôi không còn nhận ra là binh chủng nào?, những bước đi rã rời không mũ nón, nặng nhọc chán chường trong lớp áo mở tung khuy xốc xếch, hoặc mang áo lót trắng, hoặc cởi trần. Đa phần những mũ nón và áo chiến binh đã được cởi bỏ quăng dọc đường. Có người kéo lê chiếc súng trường dưới đất, có người phẫn uất dơ súng bắn bâng quơ. Họ đang đi đâu? làm gì? tôi chẳng thể biết được, Nhưng có lẽ họ đang đi tìm một cái vô hình đã đánh mất, họ đi trên những đoạn đường mà trước đó họ đã từng đổ máu và mồ hôi bảo vệ nó, để một lần cuối cùng đạp lên thiên thu, chắc thế ...

Khoảng trưa hôm đó, có tiếng loa phóng thanh thông báo chính quyền miền Nam đã đầu hàng, họ kêu gọi mọi người phải ra khỏi nhà tập trung ngoài đường. Tôi nhìn lên triền dốc cao sau nhà, nơi có tượng Chúa Jesus màu trắng sừng sững giữa bầu trời xanh, Tháp thoáng một vài người mặc quân phục xanh lính trận, ôm súng trước ngực, đang lần bước đi xuống. Người đứng cạnh tôi thốt lên " chắc là Việt Cộng đây " tôi thơ ngây buột miệng: " Hử !! Chắc không phải đâu!" Thật ra từ trước tới giờ tôi chỉ thấy hình ảnh những kẻ nằm vùng, trong hình vẽ mặc áo đen, đội nón cối, và chưa hề được biết hình ảnh bộ đội chính qui ăn mặc thực sự ra sao?. Khi họ tiến gần đến chúng tôi, thì mới biết cái nón cối nó như thế

nào? và cái dép râu nó ra làm sao? Co người đeo cái radio nhỏ chạy bằng pin trước ngực, tôi cứ ngỡ đó là một loại máy truyền tin quân sự của Trung Hoa hay Nga Xô gì đó.

Họ bắt chúng tôi xếp hàng ngồi bên lề đường quá lâu , chờ họ gom tất cả mọi người đang sống trên con đường đó nhập chung. Họ dẫn ngược tất cả chúng tôi trở lên triền đồi, nơi có tượng chúa Jesus đứng sừng cao vợi, rồi băng xuống phía bên kia đồi đến phố chính, Cái túi "Du Ca" đeo bên hông, tôi vẫn thường dùng đựng những lời bài nhạc Du Ca, được in và cắt ra từng bài, rồi phát cho mọi người khi tập hát trong những buổi sinh hoạt văn nghệ Du ca. Hôm nay tôi nhét vào đầy gọn 2 gói mì ăn liền, Dọc đường đói bụng quá, tôi mở ra, bẻ từng miếng nhỏ, cho vào miệng ngậm cho sơi mì nở ra, nhai vụn từng cọng khô dòn nuốt xuống, nhận chân giá trị của nó từng khoảnh khắc.

Đến khoảng trống đầu chợ, nơi đây đã tập trung khá đông người, họ là những binh sĩ của nhiều binh chủng khác nhau, được xếp theo từng đơn vị, đa số là cảnh sát đang thực tập chưa ra trường, Thủy Quân Lục Chiến, Bộ binh, Thiết giáp, Thủy Quân Lục Chiến v ..v... Họ bảo chúng tôi nhập vào hàng đơn vị của mình. Tôi hỏi: - *"Chúng tôi là học sinh thì đứng ở đâu?"*

- Hả !!! Ai bảo các anh vào đây? nhân dân thì vào kia khai báo, rồi nhà ở đâu phải về đấy!

Chúng tôi tự khai là học sinh, làm việc từ thiện và giúp đỡ những người hoạn nạn, thương tật .

Một người lính Cộng sản hô to hỏi: Ai xung phong đi diệt chiếc xe tăng còn sót lại đằng kia , sẽ được thưởng. Và quay qua bảo chúng tôi đi gom góp tất cả các vũ khí đạn dược, còn nằm rải rác trên đường phố mang về nộp. Tôi trả lời: -*"Tôi có xe ô tô, nhưng chúng tôi đều là học sinh, không biết đến súng ống, Sợ lắm !! Chúng tôi chỉ có thể chở những người bị thương hay đau ốm vào bệnh viện mà thôi "*. Họ gật đầu đồng ý .

Tôi nói tiếp: - *" Xe tôi hết xăng rồi "* . Họ lấy mảnh giấy viết cho tôi vài chữ : Giấy chứng nhận cấp xăng cho xe này để phục vụ công tác - Ký tên " Công Trường Quảng Nam " .

Trở về lại căn nhà đã trú ngụ đêm qua, lấy xe. Tôi rồ máy xe chạy thẳng về căn nhà YMCA đã thuê gần Ty Cảnh Sát. Nơi còn vật dụng cá

nhân và một số thực phẩm cứu trợ còn nằm trong kho, Tôi đi xe vào kho định lấy thêm lương khô. Ngoái nhìn vào phòng khách, thấy cửa mở toang, một vài cán bộ đội đang ngồi trên ghế salon. Các em Thanh Sinh Công la lên: "Chạy luôn đi anh, đừng vào nữa". Tôi nhún ga vọt tới trước, nhưng vẫn còn nhìn kịp bảng chữ dán trên cửa buồng ngủ: "Nơi An Nghỉ Của Nguyễn Quyết Thắng", Lúc chia mỗi người một phòng riêng, tôi chiếm ngay căn gần phòng khách, và ngông nghênh đề bảng tên của phòng mình như vậy.

Từ trong ngõ, xe chạy vọt ra đường cái, có xác lính nằm vất vưởng, có người bị trúng đạn chết, cũng có người nằm tự sát, Đường phố bẽ bộn với rác rưởi cùng quân trang, quân dụng, quăng ngổn ngang. Tôi nhìn thấy 2 bố con đang đứng bên lề đường với chiếc xe đạp. Tôi dừng lại hỏi thăm xem có cần giúp đỡ gì không?, đưa con khoảng 14 tuổi nói:

muốn chở bố đi nhà thương, vì bị mảnh đạn trúng chân, nhưng xe đạp bây giờ đã bị bể lốp. Tôi bảo ông bố lên xe và chở thẳng đến nhà thương, người con thì dắt xe đạp về nhà. Tôi còn thấy xác Thiếu Sinh Quân nằm chết, dường như họ ngồi vòng tròn, rồi mở chốt lựu đạn tự sát tập thể.

Trong bệnh viện thì quá đông người, nhân viên làm việc lại quá ít, Có lẽ một số cũng đã chạy loạn như những người dân khác. Các em Thanh Sinh Công đề nghị tôi chở các em về nhà càng sớm càng tốt, vì chắc chắn gia đình cũng đang mong mỗi, tìm kiếm tin tức các em.

Hai tấm khăn trắng vẽ hình thập tự đỏ, che dấu hiệu YMCA ở/ cánh cửa xe được gỡ ra. tôi cho xe chạy thẳng về hướng Sài Gòn. Thấy trạm xăng với 2 thanh niên, tay đeo băng vải đỏ đứng canh giữ. Tôi ghé vào trình giấy, và được đổ đầy bình xăng cộng thêm can dự trữ 20 lít đeo phía sau xe. Tôi dự định sẽ thử tìm cách băng qua sông để chạy tiếp về SG. Nhưng khi đến cầu Cỏ May thì không thể cho xe qua sông được, mực nước sâu quá. Cuối cùng, tôi đành phải để lại chiếc xe bên vệ đường, thuê ghe chèo chở chúng tôi qua sông. Tôi cũng trả luôn tiền xe vận tải cho các em tới Bà Rịa, Riêng tôi tiếp tục về Sài Gòn. Ở bên này sông, ngoái nhìn lại bên kia, nơi chiếc xe LandRover màu xanh của YMCA

đang nằm, đã bị nhiều người bu lại tháo gỡ phụ tùng, chiếc xe đã nhanh chóng nằm xập xuống mặt đất, 4 bánh xe đã bị tháo rời, cùng ghế ngồi, kể cả can xăng phía sau xe....

Rốt cuộc tôi cũng về đến Saigon, xe chạy qua cầu Thị Nghè rồi đến cổng sau Sở Thú, Tôi nhảy xuống và chạy thẳng đến nhà anh Trần Trọng Thảo ở đường Trần Bình Trọng. Hỏi thăm, anh cho cho biết văn phòng YMCA tại Lái Thiêu nơi chúng tôi làm việc, đã bị dân chúng vào "hôi cửa", may may, máy đánh chữ, bàn ghế, gia súc chăn nuôi, sách vở thư viện và nhiều thứ khác đã bị lấy sạch, Văn phòng đã bị "cơ quan cách mạng" quản lý. Thật ngậm ngùi anh nói: Từ nay không còn cơ hội để đến YMCA Lái Thiêu nữa.

Chia tay nhau và chúc tụng nhau mọi sự yên bình và may mắn.

Rời nhà anh Thảo, tôi thuê xe chạy về nhà bác tôi trong cư xá Bắc Hải, nhà chỉ còn một

mình người anh họ, anh báo tin không lành về anh Chúc (cháu đích tôn của ông bà tôi) đã mất, tôi lao ra đường, thuê xe chạy thẳng đến nhà anh ấy ở ngã sáu Sài Gòn. Thò đầu vào cửa, tôi nhìn thấy 3 chiếc quan tài nằm giữa phòng khách, vài người lính Cộng sản đang đứng canh chừng bác tôi thấp nhang trước 3 quan tài. Anh Chúc tôi đã không khuất phục đầu hàng Cộng quân và đã cùng vợ con tự sát. Chứng tỏ tinh thần của những vị Thiếu Sinh Quân thật bất khuất.

Còn gia đình tôi đang ở Banmethuot bây giờ ra sao? tôi chạy đến bến xe An Đông, đã thấy quá đông người ở đó, ai cũng muốn được mua vé sớm để về quê nhà, tỉnh lỵ xa. Trời bắt đầu tối, tôi vội mua ổ bánh mì rồi tìm chỗ ngồi xếp hàng, chờ đến sáng mai quây vé mở cửa, bôn chồn lần hy vọng sẽ mua được vé xe đò về Ban Me Thuot.

Suốt đêm thức trắng ngồi chờ sáng, hồi tưởng lại chỉ trong 1 ngày, với biết bao diễn biến bao phủ lên tâm hồn, lần thể xác tôi....

Mong mỗi được về tới Banmethuot thật sớm. Mong được đoàn tụ với gia đình, mong mọi người được bình yên, mong cuộc sống không có gì thay đổi, mong và mong. Có biết đâu một khung trời tối ám, đang trực chờ phía trước để phủ ập lên cuộc đời của tôi. Có biết đâu rằng, kể từ hôm nay, từ một con người tôi bắt đầu biến dạng thành một con ngợm....

Tin sinh hoạt cộng Đồng

**Hoà-Lan: Tưởng Niệm Ngày Quốc Hận 30 tháng 4
và Biểu Tình Phản Đối Việt Cộng**

Vào lúc 14g00 ngày 30 tháng 4 năm 2021 Cộng Đồng Người Việt Ty Nạn Cộng Sản tại Hoà-Lan đã tổ chức một lễ tưởng niệm ngày Quốc Hận 30 tháng 4 và biểu tình phản đối Việt Cộng trước toà đại sứ của chúng ở thành phố Den Haag.

Mặc dầu trong mùa dịch bệnh và trời mưa tầm tã với độ lạnh 10 độ C, đồng hương từ khắp nơi đã hăng hái đáp lời kêu gọi của Ban Chấp Hành Cộng Đồng đến tham dự lễ tưởng niệm quốc hận và cuộc biểu tình.

Ông Nguyễn Đắc Trung, điều hợp chương trình

Ông Chủ Tịch Cộng Đồng, Nguyễn Hữu Phước

Các biểu ngữ với nội dung bằng tiếng Anh và Hoà-Lan đòi hỏi Tự Do, Dân Chủ và Nhân Quyền cho Việt Nam cùng với cờ vàng bay phất phới đã nói lên nguyện vọng của người dân Việt Nam quyết đấu tranh trường kỳ cho một nền hoà bình chân chính, mặc dầu cộng sản đã thống trị cả nước trong 46 năm qua kể từ ngày 30 tháng 4 năm 1975.

Trong nghi thức khai mạc, ông Nguyễn Đắc Trung, người điều hợp chương trình đã mời mọi người cùng hát quốc ca và tưởng niệm những chiến sĩ Việt Nam Cộng Hoà đã hy sinh vì tổ quốc, những chiến sĩ hy sinh vì tranh đấu cho Tự Do Dân Chủ sau khi cộng sản thôn tính miền Nam Việt Nam, và đồng bào đã bỏ mình trên đường vượt biên, vượt biển để tìm Tự Do.

Tiếp theo đó, ông chủ tịch cộng Đồng Nguyễn Hữu Phước đã phát biểu ca ngợi tinh thần đấu tranh của đồng hương tham dự cuộc biểu tình. Ông đã lên án chế độ cộng sản vô nhân vi phạm trầm trọng nhân quyền và bóp nghẹt các quyền tự do của người dân như tự do tín ngưỡng, tự do ngôn luận, báo chí, tự do bầu cử, ứng cử, tự do lập hội,... đàn áp những người bất đồng chính kiến và đặt cả nước dưới sự cai trị độc tài của cộng sản.

Sau đó, mọi người cùng tưởng niệm những vị anh hùng đã tuần tiết khi miền Nam Việt Nam rơi

vào tay cộng sản vào năm 1975, điển hình là Thiếu Tướng Nguyễn Khoa Nam, Thiếu Tướng Phạm Văn Phú, Thiếu Tướng Lê Văn Hưng, Chuẩn Tướng Lê Nguyên Vỹ, Chuẩn Tướng Trần Văn Hai và nhiều chiến sĩ Việt Nam Cộng Hoà và Cảnh Sát Quốc Gia khác.

Để giúp người ngoại quốc có thể thông cảm với nỗi khổ của dân tộc Việt Nam và lý do người Việt tại Hoà-Lan biểu tình trước toà đại sứ Việt Cộng, ông Nguyễn Đắc Trung cũng đã trình bày phần tiếng Hoà-Lan nói lên sự đàn áp dã man của Cộng sản trong các cuộc cải cách ruộng đất, cướp đoạt tài sản của dân qua các chính sách đầu tó, đổi tiền, trả thù các chiến sĩ Việt Nam Cộng Hoà bằng cách giam hãm họ trong các “trại cải tạo”, đày đọa người dân trong các “khu kinh tế mới”. Hậu quả là đã có những cuộc trốn chạy Việt Cộng mà lịch sử cần ghi nhận:

Lần thứ nhất vào năm 1954, cả triệu người đã di cư từ bắc vào nam và lần thứ hai khi cộng sản xâm chiếm miền Nam Việt Nam năm 1975, cả triệu người rời bỏ quê hương bằng đủ mọi phương tiện như đường biển, đường bộ và hàng trăm ngàn người đã chết trong cuộc vượt thoát này.

Ông Đinh Ngọc Hiền, đại diện đảng Việt Tân

Ông Trần Văn Thắng, đại diện Gia Đình QCC/VNCS/HL

Bà Trương Thị Bạch Tuyết

Ông Đinh Ngọc Hiền, đại diện đảng Việt Tân tại Hoà-Lan đã chia sẻ những cảm nghĩ của ông trong cuộc đồng hành với người dân trong và ngoài nước đấu tranh cho một tương lai tươi sáng của đất nước. Trái với sự tuyên truyền của cộng sản, ông đặc biệt nhấn mạnh Việt Nam vẫn là một quốc gia được xếp hạng trong các nước nghèo sau 46 năm cộng sản cầm quyền. Đa số người dân vẫn phải sống trong nghèo khổ trong khi những người cộng sản cầm quyền thì giàu có do hối lộ, tham nhũng, cướp đất của dân. Ông kêu gọi mọi người cùng đấu tranh cho các tù nhân lương tâm tại Việt Nam và chống lại luật hải cảnh do Trung Cộng áp đặt khi cho phép tàu của chúng có quyền nổ súng những tàu thuyền xâm phạm vào vùng lãnh hải do chúng tự đặt ra tại biển đông.

Ông Trần Văn Thắng đại diện Gia Đình Quân Cán Chính Việt Nam Cộng Hoà tại Hoà-Lan kêu gọi mọi người tiếp tục đoàn kết đấu tranh chấm dứt chế độ cộng sản để đem lại hạnh phúc cho người dân.

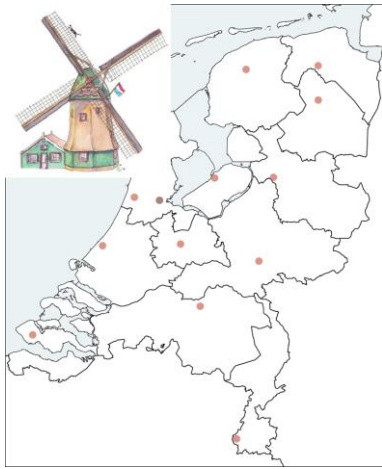
Bà Trương Bạch Tuyết, một đồng hương tham dự biểu tình cũng nói lên tâm tư của bà. Tuy lớn tuổi bà nguyện đồng hành cùng mọi người trong các cuộc đấu tranh cho Tự Do tại Việt Nam khi bà còn sức lực.

Xen lẫn với những lời phát biểu là những tiếng hô vang “Đả Đảo Cộng Sản”, “Tự Do Cho Việt Nam”, “Dân Chủ cho Việt Nam” “Nhân Quyền cho Việt Nam” và cả bằng tiếng Anh và tiếng Hoà-Lan vang dội cả góc phố. Những bài ca đấu tranh hùng hực lửa đã hâm nóng con tim của mọi người bất chấp những cơn mưa ngày càng nặng hạt.

Cuộc biểu tình chấm dứt lúc 15g30, mọi người cùng từ giã và hẹn gặp lại trong những cuộc đấu tranh sắp tới cho quê hương Việt Nam.

Tin Hòa Lan

Vấn Cố Gắng Thành Lập Tân Nội Các

Như đã tường thuật trong mục trước, nỗ lực thành lập tân nội các tại Hòa Lan đã vấp phải một chương ngại nghiêm trọng sau khi bà Bộ Trưởng Bộ Nội Vụ và cũng là một yếu nhân của đảng D66 vô tình để lộ ra rằng lãnh tụ các đảng tham gia vào cuộc

thương lượng để thành lập nội các mới có ý định “vô hiệu hóa” Dân Biểu Pieter Omtzigt thuộc đảng CDA. Trong pháp nhiệm vừa qua của Hạ Viện, tuy CDA là một đảng nằm trong liên minh thân chính ủng hộ nội các thứ ba do Thủ Tướng Mark Rutte cầm đầu, nhưng cá nhân ông Omtzigt lại có một thái độ tương đối độc lập đối với nội các đó, khiến cho lãnh tụ thuộc các đảng có thể thiết lập một liên minh thân chính mới xem ông như một rắc rối và do đó muốn “giải quyết vấn đề” bằng cách chuyển ông đến một vị trí khác trong guồng máy chính trị Hòa Lan.

Bối cảnh cho sự xung đột giữa Dân Biểu Omtzigt và tầng lớp lãnh tụ các đảng có thể lên cầm quyền là một chuyện tai tiếng trong chính trường Hòa Lan được giới truyền thông gọi là “de toeslagenaffaire” mà chúng ta có thể tạm dịch là “vụ phụ cấp”. Vốn là trong những năm qua, Sở Thuế Vụ Hòa Lan, tức là de Belastingdienst, cơ quan cung cấp một số phụ cấp như phụ cấp bảo hiểm sức khỏe, phụ cấp tiền mượn nhà hay phụ cấp cho cha mẹ nuôi con, đã vô cơ nghi rằng một số không nhỏ cha mẹ ở Hòa Lan đã gian lận trong việc nhận phụ cấp nuôi con và đã có cách đối xử rất bất công đối với họ. Ông Omtzigt là một trong những người tranh đấu cho các nạn nhân bị hàm oan nói trên tại Hạ Viện. Chính điều đó khiến ông trở thành cái gai trong mắt thành phần cầm đầu trong liên minh thân chính hậu thuẫn Nội Các Rutte III.

Sau khi sự việc nói trên bị phơi bày do một sự bất cẩn, thì ông Geert Wilders, lãnh tụ đảng

PVV, đã yêu cầu Hạ Viện bỏ phiếu bất tín nhiệm Thủ Tướng Mark Rutte với lý do là Rutte đã cố ý phát ngôn sai sự thật về việc này. Nếu yêu cầu của Wilders được chấp thuận thì Thủ Tướng Rutte sẽ phải rời khỏi chính trường và việc thành lập một nội các mới sẽ trở nên phức tạp hơn nhiều. Tuy đa số tại Hạ Viện đã bác bỏ yêu cầu của ông Wilders, như đã nói trong số báo trước, nhưng việc thành lập nội các mới do những chuyện chung quanh ông Omtzigt cũng đã gặp chậm trễ đáng kể.

Thế nhưng, vụ này không phải là yếu tố độc nhất tạo ra sự chậm trễ. Không lâu sau khi yêu cầu bất tín nhiệm Thủ Tướng Rutte bị bác bỏ, thì vào cuối tháng 4 đài truyền hình RTL lại dựa vào các biên bản bí mật của Nội Các Rutte III để loan tin rằng nội các này đã cố ý không cung cấp cho Hạ Viện những sự kiện quan trọng về vụ bệ bồi của Sở Thuế Vụ nói trên. Theo đài RTL thì các bộ trưởng đều biết rằng có người vô tội bị Sở Thuế Vụ vu oan, nhưng họ không lên tiếng vì sợ tạo ra tiền lệ, gây khó khăn cho cơ quan công quyền. Vẫn theo đài RTL, các biên bản bí mật nói trên còn cho thấy các bộ trưởng đã tỏ ra bất bình về việc một số Dân Biểu tranh đấu cho nạn nhân của Sở Thuế Vụ tại Hạ Viện, nhất là về vai trò của ông Omtzigt trong việc đó. (“Ook blijkt er uitgebreid geklaagd te worden over Kamerleden, vooral over CDA'er Pieter Omtzigt.

En er wordt binnenskamers erkend dat onschuldige burgers de dupe zijn van een meedogenloze Belastingdienst, maar wil het kabinet ‘precedentwerking’ voorkomen.”)

Pieter Omtzigt

Phiên họp nội các

Để trấn an dư luận giận dữ bùng nổ trong công chúng sau khi sự việc nói trên được đài RTL tiết lộ, Nội Các Rutte đã công bố một số biên bản bí mật của phiên họp nội các. Họ cho rằng sự minh bạch này sẽ khiến quần chúng Hòa Lan có một cái nhìn công bằng hơn về các việc nói trên. Đồng thời, Nội Các Rutte cũng đi thưa với cảnh sát về việc có kẻ tiết lộ những biên bản bí mật của phiên họp nội các. Thông thường các biên bản của phiên họp nội các phải được giữ bí mật từ hai mươi đến hai mươi lăm năm để tạo cơ hội cho các vị bộ trưởng có thể trao đổi chính kiến với nhau một cách thẳng thắn, không cần lo ngại rằng sự bất đồng chính kiến giữa họ sẽ bị đối phương, cụ thể là các đảng đối lập, khai thác. Ai vi phạm sự bảo mật đó có thể bị bỏ tù hoặc phải trả một số tiền phạt rất cao. Vậy việc Nội Các Rutte tự ý công bố biên bản bí mật của phiên họp

của chính họ là một trường hợp ngoại lệ để đáp ứng một nhu cầu cấp bách là phục hồi niềm tin của quần chúng đối với nội các này nói riêng và cả nền chính trị Hòa Lan nói chung.

Sau việc công bố nói trên, các đảng đối lập đề nghị Hạ Viện bỏ phiếu bất tín nhiệm toàn bộ Nội Các Rutte. Theo họ thì nội các đó đã có ý định “khóa miệng” các Dân Biểu thuộc liên minh thân chính và ngăn chặn Quốc Hội thi hành sứ mạng mà luật pháp đã giao cho cơ quan lập pháp này. Thế nhưng cuối cùng, đa số tại Hạ Viện đã bác bỏ đề nghị này. Rutte có thể tiếp tục nuôi hy vọng cầm đầu một nội các thứ tư mang tên mình.

Nhưng hiện giờ thì chưa có dấu hiệu nào cho thấy nội các đó sẽ sớm được hình thành. Gần hai tháng sau ngày bầu cử Hạ Viện, giới chính trị Hòa Lan vẫn còn đang cố gắng thành lập một tân nội các.

09/05/2021

(Ông Năm Chuột tổng hợp các sự kiện và ý kiến lấy từ báo chí, đài phát thanh, đài truyền hình và mạng lưới thông tin toàn cầu.)

Hoài niệm

Một đêm thôi mắt trầm sâu đáy biển
Hai bàn tay khói phủ tóc tơ xa
Miền đất đó trắng đã gầy vĩnh viễn
Từ vu vơ bên giấc ngủ mơ hồ
Một lần định như sao ngàn đã định
Lại một lần nông nổi vết sa cơ
Trời vẫn vậy vẫn mây chiều gió tĩnh
Vẫn một đời nghe kể chuyện không như
Vẫn sống chết với điều tàn vờ vĩnh
Để mắt mù nhìn lại cõi không hư
Một lần ngại trước thông già cung kính
Chẳng một lần nhảm lẫn không ư?
Ngày mai nhé ta chờ mi một chuyến
Hai bàn tay khói phủ tóc tơ xa.

Thích Tuệ Sỹ

Tin Thế Giới

Trung Quốc sẽ tập trận suốt tháng năm tại Vịnh Bắc Bộ
RFA 30/4/2021

Hình minh họa. Tàu sân bay Liêu Ninh của Trung Quốc tham gia tập trận ở Tây Thái Bình Dương hôm 18/4/2018 - Reuters

Quân Đội Trung Quốc vào tháng năm sẽ tiến hành tập trận suốt cả tháng tại phía tây bán đảo Lô Châu, tức Vịnh Bắc Bộ. Tin VTC dẫn nguồn từ thông báo ngày 30 tháng tư năm 2021 của Cục Hải Sự Trung Quốc như vừa nêu. Theo đó, tàu thuyền không được đi vào khu vực có bán kính 7 km từ điểm có tọa độ 21-14.23 Bắc và 109-32.80 Đông trong thời gian diễn tập suốt tháng 5/2021.

Đây là cuộc diễn tập lần thứ sáu trong năm nay mà Trung Quốc cho tiến hành tại Vịnh Bắc Bộ như vừa nêu. Quy mô tập diễn tập trong tháng năm so với tháng tư tại Vịnh Bắc Bộ mà phía Trung Quốc tiến hành có mở rộng thêm.

Ngoài hoạt động diễn tập tại Vịnh Bắc Bộ, trong hai tháng ba và tư vừa qua, Trung Quốc còn

tiến hành những cuộc tập trận khác trên các vùng biển quanh Hoa Lục gồm Hoàng Hải, biển Hoa Đông và Biển Đông.

Vào năm ngoái, Trung Quốc cho thực hiện chín cuộc tập trận tại Vịnh Bắc Bộ và 11 cuộc tập trận tại Biển Đông.

EU nói Trung Quốc gây mất hoà bình ở Biển Đông, tuần duyên Philippines tập trận giữ chủ quyền
RFA 25/4/2021

Hình minh họa. Người lính tuần duyên Philippines đứng nhìn tàu Hải cảnh của Trung Quốc ở đá Ba Đầu hôm 14/4/2021 - AP

Liên minh Châu Âu (EU) hôm 25/4 ra thông báo chỉ đích danh Trung Quốc là nước đang làm mất hoà bình ở Biển Đông, đồng thời kêu gọi tất cả các bên liên quan phải tuân thủ phán quyết của Tòa Trọng tài quốc tế đưa ra năm 2016 bác bỏ tính hợp lệ của đường đứt khúc 9 đoạn mà Bắc Kinh tự vẽ ra trên biển đòi chủ quyền đến gần 90% diện tích biển này.

Tuyên bố của EU trích lời người phát ngôn của khối này nói rằng: “Căng thẳng ở Biển Đông, bao gồm sự hiện diện gần đây của những tàu Trung Quốc lớn ở đá Ba Đầu đe dọa hoà bình và ổn định trong khu vực”

Tuyên bố của EU cũng phản đối mạnh mẽ mọi hành động đơn phương có thể gây hại đến ổn định trong khu vực và trật tự quốc tế dựa trên luật.

Phái đoàn ngoại giao của Trung Quốc ở EU hôm 25/4 đã ra thông báo phản đối những chỉ trích của EU, đồng thời khẳng định đá Ba Đầu thuộc chủ quyền của Trung Quốc, nằm trong quần đảo Nam Sa, tên gọi mà Trung Quốc thường dùng đối với quần đảo Trường Sa. Trung Quốc cũng khẳng định sự hiện diện của hàng loạt tàu cá ở đá Ba Đầu là hợp pháp và bình thường vì các tàu này chỉ tránh gió bão.

Thông báo của Trung Quốc cũng khẳng định cái gọi là “chủ quyền lịch sử” trong đường đứt khúc 9 đoạn, phản đối phán quyết của Tòa Trọng tài Quốc tế năm 2016.

“Biển Đông không thể trở thành công cụ cho những nước nhất định dùng để kim hãm Trung Quốc, nhất là không thể là đấu trường cho sự kinh địch giữa các cường quốc”, thông báo của Trung Quốc viết.

Tình hình Biển Đông trong những tháng qua đã trở nên căng thẳng, nhất là sau khi Philippines vào hồi cuối tháng ba lên tiếng tố cáo Trung Quốc điều hơn 200 tàu dân quân biển ra đá Ba Đầu mà cả Philippines và Việt Nam đều đòi chủ quyền. Bộ Ngoại giao Philippines đã liên tục gửi ra các phản đối chính thức đối với Trung Quốc, kêu gọi Bắc Kinh rút tàu về nước nhưng không thành công. Tuần duyên Philippines hôm 25/4 cho biết lực lượng này đã tiến hành tập trận hồi tuần trước trong nỗ lực nhằm bảo vệ quyền tài phán trên biển của nước này ở vùng nước tranh chấp.

Cuộc tập trận sẽ diễn ra gần đảo Thị Tứ nơi Philippines đóng quân và bãi cạn Scarborough Shoal nơi Trung Quốc chiếm được từ Philippines vào năm 2012.

Anh chủ trì cuộc họp ngoại trưởng G7 đầu tiên kể từ đại dịch
VOA 03/05/2021

Ngoại trưởng Hoa Kỳ Antony Blinken (thứ nhất, trái) phát biểu trong cuộc họp song phương với Ngoại trưởng Hàn Quốc Chung Eui-yong bên lề cuộc họp G7 tại London vào ngày 3/5/2021.

Ngoại trưởng của các nước giàu G7 vừa tập trung tại London vào ngày 3/5 cho cuộc gặp trực tiếp đầu tiên kể từ khi đại dịch COVID-19 bắt đầu, với người chủ trì là Ngoại trưởng Anh, Dominic Raab, mở đầu bằng các cuộc hội đàm với Ngoại trưởng Hoa Kỳ Antony Blinken, theo Reuters.

Tuần hội nghị do Anh (hiện đang giữ chức chủ tịch luân phiên của nhóm G7) chủ trì được xem là cơ hội để khẳng định lại ảnh hưởng của phương Tây, đồng thời giải quyết các vấn đề như hồi phục từ đại dịch COVID-19, biến đổi khí hậu và cách đối phó với Trung Quốc và Nga.

Cuộc họp của các ngoại trưởng cũng sẽ đặt nền móng cho chuyến công du nước ngoài theo lịch trình đầu tiên của Tổng thống Mỹ Joe Biden kể từ khi nhậm chức: hội nghị thượng đỉnh G7 ở Anh vào tháng tới, nhằm mục đích khôi phục mối quan hệ hợp tác với các đồng minh truyền thống sau nhiều

năm xích mích dưới thời Tổng thống Donald Trump.

Ngoài các thành viên G7 là Canada, Pháp, Đức, Ý, Nhật Bản và Hoa Kỳ, Anh cũng mời các ngoại trưởng Australia, Ấn Độ, Nam Phi và Hàn Quốc trong tuần này. Hội nghị sẽ bắt đầu với bữa tối vào tối 3/5.

Trước đó, ông Raab và ông Blinken sẽ gặp nhau để thảo luận về những mục tiêu chung. Theo Reuters, Anh đang muốn tận dụng thái độ sẵn sàng của Tổng thống Biden trong việc tái tham gia các nỗ lực toàn cầu chống biến đổi khí hậu và khôi phục thỏa thuận hạt nhân với Iran mà trước đó đã bị ông Trump từ chối.

Ngoại trưởng Raab hôm 2/5 cho biết G7 sẽ xem xét đề xuất xây dựng một cơ chế phản ứng nhanh để chống lại thông tin sai lệch của Nga.

Liên quan đến Trung Quốc, ông đề cập đến sự cần thiết phải đấu tranh ủng hộ cho thị trường mở và dân chủ.

“Trong tất cả các lĩnh vực này, chúng tôi muốn sát cánh mạnh mẽ không chỉ với Hoa Kỳ, dù họ rất quan trọng, mà còn với các đồng minh khác của chúng tôi. Đó là lý do tại sao G7 lại quan trọng như vậy”, Reteurs dẫn lời ông Raab nói.

Ông Raab và ông Blinken dự kiến cũng sẽ thảo luận về các cuộc đàm phán thương mại đang diễn ra với Hoa Kỳ, khi Anh đang tìm kiếm một thỏa thuận khó đạt được cho đến nay, mà Thủ tướng Anh Boris Johnson coi là một trong những cơ hội lớn nhất mở ra khi nước này rời khỏi Liên minh châu Âu.

Tự Do Báo Chí Thế Giới: Bắc Âu đi đầu, Pháp hạng 34, Việt Nam hạng 175
RFI 3/5/2021

Nhân ngày Tự Do Báo Chí Thế Giới mừng 3 tháng 5, Liên Hiệp Châu Âu tuyên bố sẵn sàng đẩy mạnh chiến dịch chống tin giả và hỗ trợ các cơ quan truyền thông độc lập. Theo thông cáo của Phóng Viên Không Biên Giới, Pháp đứng hạng thứ 34 trong số 180 quốc gia. Khối Bắc Âu dẫn đầu về quyền tự do báo chí.

Trước thềm Ngày Tự Do Báo Chí, Chủ Nhật 02/05/2021 lãnh đạo ngành ngoại giao châu Âu, Josep Borrell tuyên bố : « Quyền tự do báo chí tiếp tục bị đe dọa vào thời điểm mà thông tin và các phương tiện truyền thông độc lập là điều cần thiết hơn bao giờ hết ».

Liên Âu nêu bật hiện tượng các phóng viên « tiếp tục hành nghề trong các điều kiện khó khăn, chịu áp lực cả về tài chính lẫn chính trị », một số bị « theo dõi, bị tống giam một cách vô tội vạ » hay bị sách nhiễu, bạo hành trong lúc tác nghiệp.

Theo báo cáo của UNESCO, trong năm 2020 đã có 76 nhà báo bị sát hại trên thế giới, nhiều người bị đe dọa. Hiện tượng này đặc biệt đáng lo ngại lên các nữ phóng viên.

Tháng trước, tổ chức Phóng Viên Không Biên Giới của Pháp công bố báo cáo về quyền tự do thông tin. Theo bản xếp hạng này, Pháp đứng hạng thứ 34, trước Slovakia và Slovenia. Nhưng dẫn đầu bảng vẫn là ba nước Bắc Âu : Na Uy, Phần Lan, Thụy Điển. Mỹ đứng hạng 44 và Trung Quốc xếp hạng thứ 177, Việt Nam xếp hạng thứ 175 còn Nga đứng hạng 150.

Tin Việt Nam

Một người xé quốc kỳ Việt Nam bị khởi tố

RFA 3/5/2021

Một người do xé quốc kỳ Việt Nam bị cơ quan chức năng khởi tố. Trưởng Công an huyện Cư Kuin, tỉnh Daklak cho truyền thông Nhà nước biết như vừa nêu vào sáng ngày 3/5.

Người bị khởi tố được nêu danh là ông Trương Dương Hùng, 30 tuổi, ngụ tại thôn 15, xã Ea Ning, huyện Cư Kuin. Ông này bị khởi tố về hành vi gọi là 'xúc phạm quốc kỳ' Việt Nam theo điều 351 Bộ Luật Hình sự.

Vụ việc được nói diễn ra vào sáng ngày 14 tháng 11 năm ngoái khi cơ quan chức năng phát hiện có nhiều lá cờ đỏ- sao vàng treo bên đường tại địa phương bị xé rách và vứt nằm trên mặt đường.

Công an cho biết ông Trương Dương Hùng khai có dùng tay giật, xé rách ba lá cờ đỏ- sao vàng vào tối ngày 13/11/2020 sau khi đi nhậu và chơi game về.

Một trường hợp khác bị án tù với lý do xúc phạm quốc kỳ Việt Nam ở trong nước được nhiều người biết là vụ việc của nhà hoạt động Huỳnh Thục Vy. Bà sinh năm 1985 và là con của một cựu tù chính trị, ông Huỳnh Ngọc Tuấn.

Bà Huỳnh Thục Vy bị tòa án thị xã Buôn Hồ, tỉnh Dak Lak vào ngày 30/11/2018 tuyên hai năm chín tháng tù giam với cáo buộc 'xúc phạm quốc kỳ'. Bản thân bà Huỳnh Thục Vy thừa nhận có xịt sơn lên lá cờ đỏ- sao vàng.

Trước khi bị xử án, vào ngày 8/10/2018 bà có trao đổi qua ứng dụng Messenger với Đài Á Châu Tự Do như sau:

"Đối với nhiều người thì việc đụng chạm đến cờ đỏ là việc chi khá nhạy cảm và là việc hơi thiếu sáng suốt, đại dốt, nhưng đối với tôi thì cờ đỏ, 'cờ máu' là biểu tượng của sự đàn áp, độc tài, độc đoán, phi dân chủ, phản dân quyền của chính quyền độc tài cộng sản Việt Nam.

Nó là biểu tượng cho việc đảng cộng sản VN ngồi trên đầu 90 triệu người dân.

Tôi xịt sơn lên lá cờ để biểu đạt quan điểm rằng, tôi chống lại lá cờ của các ông, chúng tôi chống lại mọi biểu tượng, mọi ý nghĩa của biểu tượng đó, và tôi chống lại việc các ông là những người cộng sản đã cai trị trên đầu trên cổ của người dân một cách độc đoán"

Lúc bị tuyên án vào năm 2018, bà Huỳnh Thục Vy đang nuôi con nhỏ trên 20 tháng tuổi và đang mang thai nên được hoãn thi hành án cho đến khi con tròn ba tuổi.

Ân Xá Quốc Tế: Việt Nam mở đợt đàn áp mới trước ngày bầu cử Quốc Hội RFI 03/04/2021

Trong một thông cáo đề ngày 01/04/2021, tổ chức Ân Xá Quốc Tế tố cáo chính quyền Việt Nam tiến hành đợt đàn áp mới trước ngày bầu cử Quốc Hội 23/05 tới, với việc bắt giữ và truy tố các ứng cử viên độc lập.

Thông cáo của Ân Xá Quốc Tế cho biết trong những tuần qua, chính quyền Hà Nội đã bắt giữ và truy tố 2 ứng cử viên độc lập cùng với một bác sĩ với tội danh "Làm, tàng trữ, phát tán hoặc tuyên truyền thông tin, tài liệu, vật phẩm nhằm chống phá Nhà nước CHXHCN Việt Nam", chiếu theo điều 117 của Bộ Luật Hình sự Việt Nam. Với tội danh đó, họ có thể lãnh án tù từ 5 đến 20 năm.

Cụ thể, hôm 27/03, chính quyền ở Hà Nội đã bắt giữ nhà báo công dân Lê Trọng Hùng, vì ông đã nộp đơn tự ứng cử đại biểu Quốc Hội ở thành phố Hà Nội. Trước đó, ngày 10/03, chính quyền ở tỉnh Ninh Bình đã bắt giữ và truy tố ông Trần Quốc Khanh, người cũng đã có ý định ra ứng cử Quốc Hội với tư cách ứng cử viên độc lập.

Trong khi đó, vào ngày 22/03, công an tỉnh Nghệ An đã bắt giữ bác sĩ Nguyễn Duy Hường, vì vị bác sĩ này đã đăng tải trên Facebook nhiều nội dung bị xem là "xuyên tạc, phỉ báng chính quyền nhân dân"; đăng các bài viết và hình ảnh "có nội dung nói xấu chính quyền, bôi nhọ, xúc phạm hoạt động của cơ quan công quyền, xúc phạm người thực thi nhiệm vụ".

Ân Xá Quốc Tế cũng đã nhận được nhiều thông tin đáng tin cậy về trường hợp những người bị công an sách nhiễu và

hăm dọa do họ tham gia bầu cử và phê phán các chính sách của chính phủ. Theo Ân Xá Quốc Tế, xu hướng "đáng lo ngại" này sẽ càng xấu đi thêm càng gần đến ngày bầu cử Quốc Hội.

Trong bản thông cáo, bà Emerlynne Gil, phó giám đốc khu vực về nghiên cứu của Ân Xá Quốc Tế, kêu gọi chính quyền Hà Nội chấm dứt chiến dịch đàn áp này và để cho mọi người dân ở Việt Nam "được tự do hành xử các quyền con người mà không sợ bị trừng phạt". Bà Emerlynne Gil nhấn mạnh: "Trong lúc Việt Nam đang ứng cử vào Hội đồng Nhân quyền Liên Hiệp Quốc, chính quyền lại có những hành động vi phạm nhân quyền trắng trợn và phổ biến trong nước".

Việt Nam: Lại nóng nguy cơ bùng phát dịch Covid-19 BBC 3/5/2021

NGUỒN HÌNH ẢNH, LINH PHAM/GETTY IMAGES

Các ca nhiễm mới được phát hiện trong khi tình trạng người nước ngoài nhập cảnh chui chưa thể kiểm soát khiến tình hình chống dịch ở VN thêm phức tạp.

Ngay trong sáng 3/5, Thủ tướng Việt Nam Phạm Minh Chính đã gửi Công điện tới các bộ, ngành liên quan về việc chấn chỉnh, nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống dịch Covid-19, theo Vietnamnet.

Ông Chính phê bình một loạt tỉnh, thành phố như Đà Nẵng, Bà Rịa-Vũng Tàu, Khánh Hòa

do lơ là trong chống dịch, đồng thời yêu cầu chấn chỉnh tình trạng không tuân thủ các quy định của Bộ Y tế.

Các ca nhiễm mới trong cộng đồng

NGUỒN HÌNH ẢNH, NICOLAS ASFOURI/GETTY IMAGES

Tại Vĩnh Phúc, một bác sĩ Bệnh viện Đa khoa khu vực Phúc Yên nghi nhiễm Covid-19, liên quan dịch tể tới ổ dịch quán bar Sunny (TP Phúc Yên), theo Vietnamnet.

Bác sĩ này được chuyển đến Bệnh viện Bệnh nhiệt đới Trung ương cơ sở Đông Anh cách ly. Bệnh viện Đa khoa khu vực Phúc Yên đang tiếp nhận cách ly y tế 54 trường hợp F1 của các bệnh nhân Covid-19, liên quan đến ổ dịch ở quán bar Sunny.

Ổ dịch này khởi phát do đoàn chuyên gia Trung Quốc từng ghé đến vào ngày 23/4 vừa qua. Một chuyên gia trong số này được ngành y tế Trung Quốc phát hiện dương tính SARS-CoV-2 ngay khi về nước cuối tháng Tư.

Riêng trong chiều 2/5, Vĩnh Phúc ghi nhận 5 ca bệnh Covid-19, đều là nhân viên quán karaoke Sunny (TP Phúc Yên, tỉnh Vĩnh Phúc), đều có tiền sử tiếp xúc gần với chuyên gia Trung Quốc nhập cảnh cách ly ngay từ ngày 9 đến 23/4 tại tỉnh Yên Bái và hoàn thành cách ly về địa phương.

Hiện các bệnh nhân này được cách ly, điều trị tại Bệnh viện Bệnh nhiệt đới trung ương cơ sở Đông Anh.

Tại Hà Nam, thêm hai ca nhiễm Covid-19, nâng tổng số người có xét nghiệm dương tính tại Hà Nam từ ngày 29/4 đến nay là 14 ca, theo Tuổi Trẻ.

Phát hiện nhiều trường hợp nhập cảnh trái phép

Trong khi dịch bệnh đang diễn biến phức tạp, công an phát hiện 46 người Trung Quốc nhập cảnh trái phép ở Hà Nội.

Những người này đang trú tại một chung cư ở phường Cầu Diễn, quận Nam Từ Liêm, Hà Nội.

Những người nhập cảnh trái phép đã được cơ quan chức năng đưa đi cách ly tại Bệnh viện Công an TP Hà Nội (số 89 Lý Thường Kiệt, phường Cửa Nam, quận Hoàn Kiếm).

Trong một diễn biến khác, hai người Trung Quốc đã trốn khỏi khu cách ly Trường Quân sự Thành phố (huyện Củ Chi), TP Hồ Chí Minh, vào tối 2/5 vẫn chưa được cơ quan chức năng tìm thấy, theo báo Tuổi Trẻ.

Hai người này nằm trong số 11 người Trung Quốc nhập cảnh trái phép bị Công an quận 10 chuyển về khu cách ly tập trung Củ Chi cách đây 5 ngày.

Huyện Củ Chi đã huy động lực lượng công an huyện xã, các tổ dân phố truy lùng các nhà trọ, các điểm lưu trú suốt đêm qua nhưng vẫn chưa tìm thấy.

Đóng cửa nhiều nhà hàng, quán bar, rạp phim

Tại TP Hồ Chí Minh, từ 18h ngày 3/5 sẽ tạm dừng hoạt động massage, xông hơi, sân khấu ca nhạc, kịch, rạp chiếu phim, các điểm kinh doanh trò chơi điện tử, theo Tuổi Trẻ.

Chủ tịch UBND TP.HCM Nguyễn Thành Phong đề nghị tất cả các thủ trưởng, các đơn

vị, nhà máy, trường học yêu cầu người lao động, học sinh, sinh viên ra khỏi thành phố vào kỳ nghỉ lễ phải khai báo đầy đủ thông tin về những địa phương đã đi qua.

Ông Phong cũng đề nghị tạm dừng hoạt động các hội thảo, hội nghị chưa cấp bách. Nếu kế hoạch tổ chức trong tuần này thì xem xét lại quy mô, số lượng người tham dự.

Tại Hà Nội, ngay trong ngày 3/5, chính quyền ra công văn hỏa tốc yêu cầu tạm dừng hoạt động các quán ăn, uống đường phố, trà đá, cà phê vỉa hè đến khi có chỉ đạo mới của UBND TP, theo Vietnamnet.

Chủ tịch Hà Nội cũng yêu cầu từ 17h ngày 3/5 tạm dừng mở cửa đón khách tại các khu di tích, cơ sở tôn giáo.

Đối với nhà hàng ăn, uống phục vụ trong nhà, yêu cầu vệ sinh khử khuẩn, thực hiện giãn cách tối thiểu 1m giữa khách ăn, hoặc có tấm chắn giữa các vị trí ngồi, không sử dụng đồ chung, khuyến khích bán hàng mang về nhà.

Nếu không đáp ứng đầy đủ các quy định này thì phải tạm dừng hoạt động cho đến khi đảm bảo công tác phòng, chống dịch Covid-19.

Những người đi du lịch kỳ nghỉ 30/4, khi quay trở lại TP Hà Nội bắt buộc phải khai báo y tế trên tokhuyte.vn hoặc khai báo y tế bằng mã QR Code.

Tại tỉnh Vĩnh Phúc, chính quyền quyết định thiết lập vùng cách ly y tế toàn bộ Bệnh viện Đa khoa khu vực Phúc Yên từ 0h ngày 3/5 đến hết ngày 16/5, để phòng chống dịch Covid-19, theo Tuổi Trẻ.

Hiện nay dịch Covid-19 trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc diễn biến phức tạp.

Rạng sáng ngày 3/5, Bộ chỉ huy Quân sự tỉnh Vĩnh Phúc tổ chức tiếp nhận 309 người thực hiện cách ly y tế, đa phần đều là những người có liên quan đến quán bar Sunny và Spa Massage Hoa Sen trên địa bàn thành phố Phúc Yên và Vĩnh Yên.

Panasonic sẽ ngừng sản xuất TV tại Việt Nam RFA 3/5/2021

Hãng Panasonic vừa quyết định sẽ thuê các đối tác bên ngoài để phát triển dòng TV cấp thấp

Tập đoàn điện tử khổng lồ của Nhật Bản Panasonic sẽ dừng sản xuất TV tại Việt Nam và Ấn Độ vào cuối năm tài chính 2021. Báo Nhà nước Việt Nam đưa tin ngày 3/5.

Tin cho hay, nhằm cắt giảm chi phí, hãng Panasonic quyết định sẽ thuê các đối tác bên ngoài để phát triển dòng TV cấp thấp – một mảng vốn có tỷ suất lợi nhuận thấp. Sau khi xem xét nhiều nhà sản xuất TV lớn, Panasonic quyết định đàm phán với TCL - nhà sản xuất TV lớn thứ 3 thế giới tới từ Trung Quốc để xử lý vấn đề này. Panasonic sẽ tiếp tục sản xuất TV cao cấp của riêng mình, chủ yếu để bán tại Nhật Bản. Tuy nhiên, công ty cũng sẽ xem xét việc hợp nhất

hoặc thu hẹp các địa điểm sản xuất ở trong và ngoài nước.

Tờ Kyodo News của Nhật vào cuối tuần trước đã viết rằng “Kinh doanh TV của Panasonic đang gặp khó khăn do gặp phải cạnh tranh mãnh liệt từ các đối thủ Trung Quốc và Hàn Quốc”. Trước đây, Panasonic đã rút khỏi mảng TV Plasma, ngừng hoạt động sản xuất tại Mỹ và Trung Quốc.

Theo công ty nghiên cứu Omdia của Anh, năm 2020, Panasonic xếp thứ 12 trên thế giới về lượng sản xuất TV, chiếm 1,8% thị phần toàn cầu. Panasonic từng nắm giữ 10% thị phần TV toàn cầu nhưng dần mất đi sức hút khi các đối thủ giá rẻ từ Trung Quốc xuất hiện.

Nhiều thương hiệu hàng đầu khác của Nhật Bản cũng đã bỏ hoặc thu nhỏ hoạt động sản xuất TV - lĩnh vực từng là thế cạnh tranh lớn của ngành công nghiệp điện tử nước này. Năm 2012, Hitachi đã chấm dứt sản xuất TV nội địa và bán hoàn toàn thương hiệu của mình vào năm 2018. Cùng năm đó, Toshiba cũng bán hết tài sản trong mảng TV cho Tập đoàn Hisense Trung Quốc. Trong khi đó, Sony tái cơ cấu bằng việc giảm các kênh bán hàng và một số dòng sản phẩm không hiệu quả.

Tại Việt Nam, Panasonic có 8 công ty hoạt động trên nhiều lĩnh vực khác nhau, trong đó, Panasonic System Networks Việt Nam chuyên về các sản phẩm dành cho xuất khẩu như điện thoại, máy chiếu.v.v. Các đơn vị khác, như nhà máy sản xuất tủ lạnh, máy giặt, trung tâm R&D, bộ phận kinh doanh bán hàng... nằm rải rác ở các địa điểm khác nhau từ Hà Nội, Đà Nẵng, TP. HCM và Cần Thơ.

Truyền Thông Xã Hội Dân Sự

Lts. Trong số này VNNS xin hân hạnh giới thiệu đến quý độc giả bài viết đang được lan truyền rộng rãi trên các diễn đàn xã hội dân sự của facebooker XuanLy nói về phát biểu của cô giáo Mộc Lan. Kính mời quý độc giả theo dõi sau đây:

* * *

30/4 CÓ GÌ VUI

Ngày 30/4/ hàng năm được đảng cộng sản coi là một ngày lễ trọng đại, một ngày lễ lớn của dân tộc Việt Nam.

Có đất nước nào, dân tộc nào ăn mừng chiến thắng trong cuộc nội chiến huynh đệ tương tàn như Việt Nam?

Có chế độ nào uống máu nhân dân mà luôn thấy quang vinh, hiển hách?

Có chế độ nào mà cái giá của QUYỀN LỰC được trả bằng xác hàng triệu sinh mạng...

Ngày ấy đảng gọi là ngày giải phóng đất nước.

Nhưng không...

Ngày 30/4 năm ấy là ngày đảng cướp, ngày sát nhân... Ngày gieo tang thương oán hận toàn dân tộc.

Ngày ấy có triệu người vui nhưng cũng có triệu người buồn.

Tôi là thế hệ sinh sau lại sinh ra và trưởng thành từ miền Bắc, tôi không thể hiểu được tường tận nỗi đau của những người miền Nam ngày ấy... Nhưng tôi nghĩ tôi hiểu được cảm giác mất nước, cảm giác đau khổ khi chia lìa tình thân... Tôi đã không cảm được nước mắt khi đọc lại những hồi ký kể về những cuộc vượt biển vượt biên của những người chạy nạn cộng sản.

Cho đến giờ vẫn còn biết bao nhiêu người, bao nhiêu gia đình chấp nhận đánh đổi cả mạng sống chỉ để chạm tới Tự Do... bằng những hình thức du học, kết hôn, xuất khẩu lao động.... hay như những thuyền nhân, thùng nhân ở thế kỷ 21.

Ngày ấy có gì vui?

“ Có chế độ nào uống máu nhân dân mà luôn thấy quang vinh, hiển hách? Có chế độ nào mà cái giá của QUYỀN LỰC được trả bằng xác hàng triệu sinh mạng... ”
Cô giáo Mộc Lan

Có 1 câu nói của ai thì ngay lúc này tôi không nhớ, đại ý là: "*chỉ có loài cầm thú mới quay lưng lại với nỗi đau của đồng loại*".

Một chế độ mà luôn kỷ niệm ăn mừng trên nỗi đau của người dân thì chế độ đó là gì?

Mộc Lan

Phỏng Vấn Ông Trần Quốc Sùng

Lời giới thiệu: ông Trần Quốc Sùng (TQS), sinh năm 1941, nguyên là đại úy trong quân lực Việt Nam Cộng Hòa, đến tỵ nạn tại Hòa Lan từ năm 1982, trả lời phỏng vấn của ông Ngô Thụy Trúc Lâm (NTTL).

NTTL: Xin ông kể qua về thân thế và gia đình, cũng như về môi trường nơi ông sinh trưởng ở Việt Nam?

TQS: Tôi sinh trưởng trong một gia đình có 7 anh chị em. Cha mẹ tôi thuộc thành phần trung nông, sinh sống tại một làng nhỏ thuộc tỉnh Hà Nam-Bắc Việt. Tôi là anh cả, hiện các em tôi sống lưu lạc các nơi, một sang Mỹ theo diện HO, một vượt biển hiện sống tại Canada, một đã mất trong thời gian chiến tranh, và số còn lại ở VN.

Ông TQS (hàng đầu, thứ hai từ phải sang trái) về quê năm 2006

NTTL: Ông sinh trưởng ở miền Bắc, vào Nam từ năm 1951, sinh hoạt của người Bắc di cư vào Nam trước năm 1954 như ông ra sao? Hiệp định Genève có ảnh hưởng gì đến gia đình của ông như thế nào?

TQS: Trong giai đoạn giao tranh giữa Cộng Sản Bắc Việt và chính phủ Quốc Gia, đời sống dân quê gặp nhiều khó khăn và rất phức tạp. Đem thì Cộng Sản ngày là Quốc Gia, nên cha mẹ cho tôi và người em kế cùng bà nội tôi vào Sài Gòn năm 1951, sống với người bác và chú tôi đã lập nghiệp ở đây từ lâu. Khi hiệp định Genève năm 1954 chia đôi đất nước tại vĩ tuyến 17 được ký, theo hiệp định quy ước người dân hai miền Nam-Bắc được quyền chọn nơi sinh sống, nhưng hầu hết người dân miền Bắc đều muốn từ bỏ chế độ Cộng Sản và chọn di cư vào miền Nam để được tự do sinh sống. Thời hạn lựa chọn di cư được

quy định trong thời gian rất ngắn nên người đi cũng bị hạn chế, hơn nữa phe Cộng Sản dùng mọi cách ngăn cản không cho người dân đi vào miền Nam. Gia đình tôi ở làng quê hẻo lánh nên không tiếp cận được tin di cư kịp thời. Trong khoảng thời gian ngắn ngủi cha tôi vẫn cố gắng bằng mọi cách muốn đưa hết cả gia đình cùng đi, nhưng không thể được vì đoạn đường phải vượt qua quá nhiều trạm kiểm soát của cán bộ Cộng Sản. Chẳngặng đặng, cha tôi buộc lòng phải để mẹ tôi ở lại với 3 em nhỏ. Chuyến đi đó, ông chỉ mang theo một đứa em trai, vượt bao gian khổ, qua các ngõ ngách, thoát khỏi các trạm kiểm soát và cuối cùng đến được ủy ban tiếp nhận người di cư. Đây cũng là giờ phút cuối cùng, của chuyến tàu cuối cùng rời bến gĩa từ Cộng Sản Bắc Việt. Trường hợp của riêng tôi, đi từ năm 1951, được coi như diện đoàn tụ gia đình, không như những người di cư đi năm 1954, họ được chính phủ miền Nam phân phối nơi cư ngụ, trợ giúp tài chánh, ruộng đất v.v... để ổn định sinh hoạt trong thời gian đầu tái lập đời sống.

NTTL: Ông vào quân đội từ năm 1964, ông đã phục vụ những đơn vị nào? Ông có gặp những nghịch cảnh gì không?

TQS: Năm 1964 chánh phủ ban hành lệnh tổng động viên, tôi nhận được giấy gọi nhập ngũ vào khóa 21 sỹ quan trừ bị Thủ Đức. Thời gian học mỗi khóa là 9 tháng, sau giai đoạn đầu 3 tháng, tôi được chuyển qua trường Quân Cụ, theo học về chuyên môn vì tôi đã tốt nghiệp ngành cơ khí. Ở đây phải học thêm 6 tháng về kỹ thuật chuyên môn, quản trị và tiếp liệu, rồi ra trường với cấp bậc Chuẩn úy. Sau khi ra trường, chúng tôi phân nửa số khóa sinh, được biệt phái qua Trung Tâm Bình Định Phát Triển Nông Thôn, trực thuộc Phủ Thủ Tướng, tôi được phân phối về tỉnh Lâm Đồng. Chương trình này được hợp tác rất chặt chẽ giữa Việt Nam và chánh phủ Mỹ. Nhằm mục đích giữ an ninh và phát triển kinh tế, kiện toàn nền tảng hành chánh cho các xã ấp.

Đến năm 1970 tôi xin trở về quân đội, trình diện Cục Quân Cụ và được phân phối phục vụ tại đại đội 837 thuộc tỉnh Bình Dương. Trở về quân đội làm việc đúng với khả năng chuyên môn của mình, tôi cảm thấy hứng thú hơn. Đơn vị có nhiệm vụ yểm trợ sửa chữa, bảo trì quân dụng

cho toàn khu 32 chiến thuật (Bình Dương, Phước Long, Bình Long, Tây Ninh...). Công việc gặp nhiều khó khăn, trở ngại nhất là thiếu cơ phận thay thế, an ninh vận chuyển và có những trường hợp khẩn cấp đáp ứng chiến trường (pháo binh, thiết giáp, máy phát điện) phải cần đến trực thăng yểm trợ.

Đầu năm 1975 tôi thuyền chuyển đến Liên Đoàn 333 Yểm Trợ Tiếp Vận tại Củ Chi. Vào những ngày tháng 4/1975 đơn vị hứng chịu nhiều trận pháo kích, doanh trại bị thiệt hại nhiều, ngày đêm phải làm việc dưới hầm và giao thông hào. Đến đêm 29/4/1975 thì nhận lệnh di tản, trên đường di chuyển tôi bị bắt tại Lái Thiêu và rất may mắn thoát chết. Chúng giam giữ tôi 7 ngày rồi thả về chờ ngày trình diện học tập cải tạo.

NTTL: Sau năm 1975 ông bị đi học tập cải tạo, tình hình trong trại cải tạo ra sao?

TQS: Sau vài tuần tôi nhận được giấy gọi trình diện đi học tập cải tạo của Ủy Ban Quân Quản Sài Gòn. Tôi từ giã cha mẹ, vợ con ra trình diện tại một trường học tiểu học Bà Chiểu làm thủ tục giấy tờ. Đêm ngày thứ hai thì họ tổng lên xe buýt bùng chở đi đâu thì lúc đó không ai biết, xe chạy đến rạng sáng thì đến Long Giao. Những ngày đầu ở đây là tự lo ổn định chỗ ăn ở, cứ 50 người sống chung trong một lán (nhà dẫy) thì có một bộ đội quản giáo, mỗi doanh trại gồm nhiều lán như vậy. Công việc kế tiếp là dựng hội trường, làm nhà bếp, nhà vệ sinh, đào giếng v.v... Tiếp đến là khai báo lý lịch ba đời tổ tông, đây là một việc làm mà người học cải tạo cần phải thận trọng trong từ chữ. Mỗi người bị yêu cầu làm đi làm lại nhiều lần, cán bộ theo đó so sánh, đối chiếu và bắt lập lại cho đến khi họ vừa ý.

Thời gian học tập chính trị giai đoạn đầu là 3 tháng. Ban ngày lên lớp nghe cán bộ giảng chính trị "tẩy não", tối họp tổ để thảo luận đề tài và luôn có cán bộ kiểm soát. Tự chung tất cả mọi người đều phải phát biểu ca tụng đường lối lãnh đạo của Đảng và nhà nước. Cuối giai đoạn học, lại phải khai lý lịch lần nữa. Sau đó chúng tôi được nghỉ một ngày để chuẩn bị phân chia thành từng đội đi lao động với sự hướng dẫn của bộ đội bảo vệ có trang bị súng đạn đầy đủ. Mỗi ngày đứng 8 giờ sáng họ đẩy vào rừng, chiều 5 giờ cho về trại. Công việc là lấy gỗ với những dụng cụ tay như búa, dao, cưa với nhiều loại cây rừng. Cuối

ngày cán bộ kiểm tra nếu ai không đủ tiêu chuẩn sẽ bị cảnh cáo và phải làm bản tự kiểm.

Sáu tháng sau tôi phải chuyển trại qua Hốc Môn, tôi được chỉ định thành lập và phụ trách một lò rèn để chế biến các dụng cụ lao động như: dao, búa, cuốc, xẻng v.v... Muốn cho lò rèn hoạt động được ở đây thật khó khăn vô cùng, vì thiếu dụng cụ, máy móc, vật liệu, tất cả đều phải tự túc, vận dụng chế biến. Cũng may nơi đây trước kia là doanh trại của Công Binh nên trong vòng một tháng công việc cũng tạm ổn. Còn về nhân sự thì không biết tìm đâu ra?

Sau gần 3 năm lao động gian khổ, tôi được phép 7 ngày về thăm gia đình. Hết phép trở lại trại thì được chuyển ngay qua nơi khác, bị biệt lập trong một căn nhà đúng 30 người. Nơi đây tôi gặp lại những thầy, bạn cũ của trường kỹ thuật Cao Thắng, mới nhận ra toàn là dân kỹ thuật. Ở đây mọi người thấp thỏm bàn tán, lo lắng không biết chuyện gì sẽ xảy ra đây? Vài ngày sau được lệnh tập trung nghe cán bộ đọc thông báo "Các anh đã được tuyển dụng làm nhân viên kỹ thuật cho công trường khai thác lâm sản.

Các anh ở đây nghỉ ngơi chờ cán bộ công trường đến tiếp nhận." Lúc đó chúng tôi đều nghĩ rằng mình sẽ không còn hy vọng có ngày về với gia đình nữa. Chờ mãi đến 3 tháng vẫn chưa thấy ai đến nhận, sau đó một điều vô cùng ngạc nhiên là tất cả chúng

tôi đều được trả tự do về với gia đình. Vậy là đúng 3 năm cải tạo, chúng tôi được giấy xuất trại. Tuy nhiên về địa phương còn phải trình diện công an phường và chịu áp lực quản chế.

NTTL: Sau khi được thả, sinh hoạt của gia đình ông ra sao?

TQS: Sau khi được thả về, sinh hoạt của gia đình chúng tôi rất khó khăn về kinh tế, có lúc vợ tôi buôn bán ngược xuôi, khi về các tỉnh miền Tây, lúc thì lên miền Trung để lấy hàng ở các chợ nuôi sống 5 đứa con nhỏ. Riêng tôi sau khi trở về trước tiên là phải tìm cách che mắt công an phường, vì nếu không có công việc làm thì họ buộc phải lên vùng kinh tế mới, nên tôi lập một tổ hợp làm guốc ngay tại nhà, chỉ cách công an phường vài trăm mét, đóng thuế hàng tháng cho công an khu vực. Thế là tạm ổn!

Sau một thời gian cảm thấy đời sống của các cháu ở xã hội này sẽ không có tương lai, nên tôi tìm mọi cách vượt biên và được cha tôi khuyến

khích và giúp đỡ, rộng đường tìm cho một cuộc sống tự do phát triển của thế hệ con cháu.

NTTL: Ông vượt biên khỏi Việt Nam với những ai trong gia đình? Chuyến đi của ông có gặp khó khăn gì không? Có chuyện gì xảy ra khiến ông không thể nào quên?

TQS: 2 lần đầu vượt biên tôi dẫn theo đưa con trai nhưng thất bại, lần sau cùng thì đi một mình.

Chuyến đầu đi tại Kinh 5 Rạch Giá gặp nhiều gian nan thất bại. Chuyến thứ hai hợp tác chung với người bạn tù, khởi hành từ chợ Long Xuyên rồi được ban tổ chức đưa đến vùng cận biển, sau đó xuất phát. Tàu chỉ di chuyển khoảng 30 phút thì bị công an biên phòng phát giác và bị bắt giam tại Rạch Giá. May thay chỉ một tháng sau, không biết vì lý do gì, chúng thả hết tất cả 30 người trong thuyền chúng tôi.

Chuyến thứ ba tại Vũng Tàu. Sau khi được thả ra từ trại tù Rạch Giá được vài ngày, sức khỏe còn chưa ổn định thì lại tiếp tục chuyến kế tiếp, chuyến này do ba tôi sắp xếp, chủ tàu cũng là người quen biết, họ tổ chức có tánh cách gia đình nên

cũng đỡ lo lắng. Chúng tôi di chuyển đến địa điểm tập trung và ngay đêm đó di chuyển ra bờ sông lên "taxi". Đò chèo khoảng 1 giờ thì cập ghe lớn và chuyển nhanh qua đó rất an toàn. Nửa giờ sau, cuộc hành trình vượt biển bắt đầu với 70 thuyền nhân nằm chen chúc dưới hầm tàu, im lặng, hồi hộp, lắng nghe tiếng động bên ngoài, chỉ tiếng chạy xích xích của máy tàu. Khoảng một giờ nữa trôi qua, bỗng nhiên nghe tiếng súng AK vang lên từ xa xa rồi rất gần, tôi nhận ra ngay là chúng đã phát hiện và đang theo sát tàu mình, đã có vài viên đạn trúng vào thành tàu nhưng vô hại. Người tài công rất can đảm vững lòng tin, vận hành con tàu vượt sóng ra khơi, chúng rượt

không kịp, nên đành phải bỏ cuộc. Không bao lâu sau tàu đã ra đến hải phận quốc tế. Sau đó mọi người đều kiệt sức vì say sóng và mùi hôi tanh của ói mửa... Ba đêm bốn ngày lênh đênh trên biển cả, may mắn được tàu chở hàng Hòa Lan cứu vớt, chúng tôi đã thật sự thoát khỏi thiên đàng Cộng Sản. Chúng tôi đã thoát hiểm, thật quá đổi vui mừng.

NTTL: Lúc được tàu Hòa Lan vớt, cảm xúc của ông ra sao?

TQS: Cảm giác khi được đặt chân lên con thuyền chở hàng của Hòa Lan, chúng tôi cảm thấy như đã chết đi được sống lại. Đây là con tàu hàng trên đường đến Đài Loan và họ dự tính sẽ gửi chúng tôi vào trại tị nạn tại đây, nhưng vì trại đã quá tải nên tiếp không nhận. Chúng tôi được ở yên trên tàu chờ lệnh của chánh phủ Hòa Lan giải quyết. Khi ấy tôi hoàn toàn không biết vị trí,

địa thế hay nhân văn lịch sử của Hòa Lan như thế nào. Chỉ duy biết là Hòa Lan có hãng Phillips và những sản phẩm về đồ điện. Từ đó tôi rất háo hức được đến với đất nước này. Sau 2 tuần ở trên tàu, chúng tôi được đưa sang sân bay Hồng Kông, đáp chuyến bay đến Hòa

Ảnh đại gia đình tại Hòa Lan năm 2019

Lan vào ngày 27 tháng 5 năm 1982.

NTTL: Khi đến Đài Loan số phận của ông và những người cùng tàu được giải quyết thế nào?

TQS: Tất cả 70 thuyền nhân chúng tôi đều không được bước xuống đất Đài Loan giây phút nào cả. Trên tàu chúng tôi được ông Thuyền Trưởng và thủy thủ đoàn chăm sóc rất chu đáo từng bữa ăn, giấc ngủ, quần áo, giày dép... Khi về đến Hòa Lan chúng tôi thường đến thăm viếng gia đình ông. Nhớ lại ngày đầu tiên cả nhóm đến thăm Ông Bà và tất cả các con đón tiếp rất trọng thể, thân mật. Điều này làm cho chúng tôi thật ngỡ ngàng và cảm mến.

NTTL: Sau khi đến Hòa Lan ông đã đi học và đi làm gì?

TQS: Đến Hòa Lan tôi được học tiếng bản xứ trong suốt thời gian ở trại tiếp nhận tại Apeldoorn, sau đó được về s'-Hertogenbosch cư ngụ đến ngày hôm nay. Thời gian đầu được học 400 giờ tiếng Hòa Lan, sau đó là các khóa về cơ khí và kỹ nghệ họa. Sau thời gian học là phải tự đi xin việc làm, nhưng gặp nhiều khó khăn vì lý do tuổi tác. Cuối cùng qua sự giới thiệu của phòng lao động được vào làm công việc lắp ráp cho một xí nghiệp cho đến khi về hưu. Bà xã tôi cũng được vào làm việc ở đây cho đến lúc hưu trí.

NTTL: Việc dạy dỗ con cái trong môi trường đa văn hóa, ông bà đã rút được những kinh nghiệm gì?

Kỷ niệm 25 năm Gia đình Phật tử Chánh Tín, chùa Vạn Hạnh, Hòa Lan. Từ trái sang phải: ông Lê Giao, hòa thượng Thích Minh Giác, ông Nguyễn Thanh Quang, ông Trần Quốc Sùng (2010)

TQS: Việc dạy dỗ con cái ở đây thì chúng tôi vẫn theo văn hóa Việt Nam. Cả nhà vẫn nói chuyện với nhau bằng tiếng Việt, vẫn duy trì truyền thống gia đình, phong tục tập quán dân tộc. Tuy nhiên đối với các cháu nhỏ thì có chút khó khăn về viết và nói tiếng Việt, vì hằng ngày chúng tiếp cận với thầy bạn trong trường nhiều hơn với cha mẹ ở nhà. Để duy trì truyền thống văn hóa Việt ở xứ này, theo tôi, bậc cha mẹ phải tạo điều kiện cho các con sống chung trong gia đình, trao đổi với nhau bằng tiếng Việt, sống hòa nhã, yêu thương, biết kính trên nhường dưới, thường tâm sự, chia sẻ với nhau những vui buồn, khó khăn trong cuộc sống hằng ngày. Khuyến khích chúng tham gia vào các tổ chức xã hội, văn hóa nghệ thuật v.v... để chúng biết sống hài hòa với hai nền văn hóa Hòa-Việt.

NTTL: Ông đã sinh hoạt trong ban trị sự chùa Vạn Hạnh ở Hòa Lan đã lâu, nhìn lại những năm đầu gầy dựng mái chùa, hẳn ông có rất nhiều kỷ niệm. Ông có thể kể vài kỷ niệm?

TQS: Tôi đã sinh hoạt với chùa Vạn Hạnh từ khi bắt đầu công trình xây dựng chùa cũ ở Nedehorst Den Berg, chùa nay đã được chuyển về Almere. Nhớ lại kỷ niệm thời gian đầu công việc vận động xây cất ở cả hai địa phương thật khó khăn, vất vả. Quý thầy có chương trình đến tận các địa phương để thăm viếng Phật tử và trình bày kế hoạch xây cất chùa. Riêng ở Den Bosch, tôi tổ chức buổi họp mời tất cả các Phật tử đến để cùng đón tiếp thầy Minh Giác. Thầy trụ trì buổi họp và hoan hỷ giải thích rõ ràng công trình xây cất và thời gian hoàn thành và Phật tử rất vui vẻ, vì Hòa Lan sẽ có ngôi chùa khang trang trong tương lai. Sau lần đầu với kêu gọi trực tiếp của Thầy, sau đó tôi cùng vài Phật tử làm chương trình đến nhà từng Phật Tử để quyên góp, kết quả rất khả quan. Tôi nhớ có lần đến một gia đình, gặp chủ nhà và khách đang trò chuyện, họ đều vui vẻ hưởng ứng, có một trong số những người hiện diện cúng dường 25 xu tôi cũng nhận và ghi tên vào danh sách đầy đủ. Ra về các bạn tôi có vẻ không mấy vui hỏi tôi sao anh lấy 25 xu làm gì bản tay. Tôi lặng thinh suy tư, nhớ lại câu truyện đạo bà lão ăn mày nghèo đói cúng dường 3 xu dầu thắp sáng trong Pháp hội hoa đăng, đến khuya ngài Mục Kiền Liên đi tắt đèn, nhưng có ngọn đèn ngài dùng hết thần thông để thổi, đèn vẫn không tắt, ngài đến hỏi Đức Phật, Đức Phật dạy đó là đèn của bà già nghèo, xin được 3 xu nhịn đói mua dầu cúng dường, đó là thể hiện cúng dường Ba La Mật nên ngọn đèn không tắt, sáng mãi trong đêm. Tôi nghĩ ít hay nhiều cúng là sự cúng dường đóng góp xây ngôi Tam Bảo, nên vẫn nhận. Đây là sự kiện mà tôi không bao giờ quên. Tuy nhiên khi làm việc công đức, ít nhiều cũng va chạm lăm lăm phiền não, nhưng phải chấp nhận để việc lớn được thành đạt. Kỷ niệm vui buồn ở chùa thì nhiều lắm, nhưng buông bỏ là pháp tu của người Phật tử để bình an.

NTTL: Ông đã nhiều năm hướng dẫn Gia Đình Phật Tử. Ông có thể hình dung sinh hoạt GDPT ở Hòa Lan trong 20 năm nữa sẽ như thế nào?

TQS: Tổ chức Gia Đình Phật Tử Việt Nam được thành lập đến nay đã hơn 70 năm, với mục đích là giáo dục thanh thiếu và đồng niên thành người Phật Tử chân chính, góp phần xây dựng xã hội theo tinh thần Phật Giáo, được tổ chức từ trung ương đến địa phương. Ngày nay hiện diện trên

toàn thế giới, nơi nào có Phật Tử, có chùa là nơi đó có tổ chức GDPT. Tại Hòa Lan GDPT chính thức thành lập từ năm 1990 được thầy Minh Giác khuyến tấn, nâng đỡ mọi mặt và đặt danh hiệu là GDPT Chánh Tín. Thầy cũng là Cố Vấn Giáo Hạnh phụ trách phần giáo lý cho đơn vị này. Từ đó đến nay GDPT Chánh Tín sinh hoạt rất đều đặn hằng tháng tại chùa. Đoàn sinh đông nhất hiện tại là ngành Đồng niên (các em Oanh Vũ). Chương trình sinh hoạt hàng tháng được áp dụng chung theo Ban Hướng dẫn Âu Châu.

Hiện tại thì tôi không còn sinh hoạt với tổ chức nữa vì tình trạng sức khỏe, nhưng Ban Huynh Trưởng vẫn có đủ nhân sự phục vụ cho tổ chức, với khả năng và thiện chí của các anh chị này, tôi tin rằng GDPT Chánh Tín sẽ tiếp tục tiến triển trong tương lai.

Khóa tu học năm 2017

NTTL: Ông đảm trách trật tự trong các ngày lễ tết ở chùa Vạn Hạnh, những gian hàng phải hội đủ những điều kiện gì theo nội quy của chùa Vạn Hạnh? Ông có gặp khó khăn gì không?

TQS: Chùa Vạn Hạnh thường tổ chức 3 ngày lễ lớn trong năm là: Lễ tết Nguyên Đán, lễ Phật Đản và lễ Vu Lan. Vào những ngày này Phật Tử và đồng hương về tham dự rất đông, mỗi kỳ lễ có thể lên đến khoảng ba, bốn ngàn người. Trong sân chùa còn có các gian hàng bán thực phẩm chay, rau quả và trái cây, cho nên Ban Trị Sự phải lập ra một ban trật tự để duy trì an ninh trật tự cho các ngày lễ đó. Các phần vụ trong ban được phân chia cho từng cá nhân đảm trách và phối hợp giải quyết.

Những điều khó khăn mà chúng tôi thường gặp như:

- Phân phối và kiểm tra chất lượng các gian hàng.

- Một số ít người lợi dụng chỗ đông người để phổ biến tin tức có lợi riêng cho cá nhân hoặc tổ chức của họ và thậm chí có cả những bản tin của cộng sản chà trộn.

- Duy trì trật tự và hướng dẫn vào nơi các bãi đậu xe.

Công việc của ban trật tự là phải làm việc liên tục từ sáng sớm đến cuối ngày lễ rất mệt nhọc về thể chất lẫn tinh thần, nhưng với tinh thần "*phục vụ chúng sinh là cúng dường Chư Phật*" nên tất cả đều hoan hỷ phụng hành.

Các mặt hàng phổ biến trong những ngày lễ là sự hoan hỷ cúng dường Tam Bảo. Phần nội quy cho các gian hàng thì tạm nêu lên một vài điểm chính như:

- Tất cả phụ trách viên các gian hàng đều do Ban Trị Sự sắp xếp và phân phối.

- Mỗi gian hàng tự chế biến thực phẩm chay và trách nhiệm chất lượng các món hàng đã bán ra.

- Tránh phổ biến những sản phẩm trùng với các gian hàng khác.

- Lợi nhuận của các gian hàng đều được cúng dường cho việc kiến thiết và bảo trì chùa Vạn Hạnh.

- Các gian hàng phải làm vệ sinh sạch sẽ ngay sau khi dọn hàng.

NTTL: Ngoài sinh hoạt trong ban trị sự, ông là một thành viên kỳ cựu của hội Quân Cán Chính Việt Nam Cộng Hòa ở Hòa Lan, ông có thể hình dung sinh hoạt của hội trong 10 hoặc 20 năm nữa sẽ ra sao không?

TQS: Hội Gia Đình Quân Cán Chính VNCH tại Hòa Lan đã được chính thức thành lập đến nay đã hơn 35 năm, với lập trường và chủ trương:

- Chống chế độ độc tài Cộng Sản Việt Nam.

- Hỗ trợ các tổ chức đấu tranh tự do dân chủ cho Việt Nam.

- Quy tụ các anh chị em quân cán chính VNCH hiện sinh sống tại Hòa Lan, tạo đoàn kết, giúp đỡ nhau trong tinh thần tương thân tương ái, huynh đệ chi binh, khuyến khích hội viên hội nhập với đời sống bản xứ.

Hàng năm Hội thường tổ chức những buổi sinh hoạt như: Tết Nguyên đán, ngày lễ kỷ niệm Quân Lực VNCH, ngày cứu trợ Thương Phế Binh v.v... để gây quỹ cho việc giúp đỡ các chiến hữu già yếu, bệnh, tàn tật hiện còn đang sinh sống lây lất tại VN.

Hiện tại những thành viên trong ban chấp hành chúng tôi đều đã lớn tuổi, người nhỏ nhất cũng đã trên 65 tuổi, nhưng chúng tôi luôn phối hợp hỗ trợ lẫn nhau để duy trì hoạt động, và cũng đang vận động thêm hội viên, hậu duệ tham gia vào BCH phục vụ cho tổ chức được phát triển hơn. Chúng tôi tin rằng trong tương lai rất gần, chế độ độc tài Cộng Sản sẽ tự biến mất, không còn tồn tại trên quê hương VN nữa, như các nước cộng sản Đông Âu, Đông Đức, Liên Xô chẳng hạn. Chế độ tàn bạo nào rồi cũng bị tiêu diệt. Đó là quy luật tự nhiên của thế gian này.

NTTL: Ông có thể mô tả tình cảm của ông với Việt Nam sau 40 năm không?

TQS: Rời khỏi Việt Nam đến nay là kể như gần 40 năm, nhưng nói xa quê hương thì với tôi là đã hơn 70 năm. Bởi tôi đã phải hai lần phải đành lòng xa rời quê nhà. Quê tôi là một làng nhỏ hẻo lánh, thuộc tỉnh Hà Nam Bắc Việt, nơi đây tuy sống không lâu nhưng đã để lại cho tôi rất nhiều kỷ niệm thời thơ ấu. Từ con đường làng, ngôi nhà, vườn rau, ao cá, ruộng nương tạo nên một bức tranh thật tuyệt vời giữ mãi trong tâm mà tôi không bao giờ quên được. Năm 1951 vì tình hình chiến tranh giữa Cộng Sản (Việt Minh) với Quốc Gia nên tôi phải rời bỏ nơi đây để lại cha mẹ, các em nhỏ bé vào Sài Gòn sinh sống với ông chú, bà bác, thế là tôi đã chạy trốn Cộng Sản từ năm đó. Cho đến năm 1982 lại phải một lần nữa từ giã nơi ăn chốn ở và lần này là xa quê hương, đất nước thật rồi. Tôi sống với cảm giác lạc lõng, bơ vơ nơi xứ lạ quê người. Nhiều đêm không ngủ

được, tâm trí đưa tôi trở về với hình ảnh quê nhà, cha mẹ thân yêu, lòng ngậm ngùi thương nhớ.

Tôi rời xa mẹ từ năm lên 10, mãi đến năm 1976 mẹ tôi từ Bắc vào Nam thăm tôi trong trại tù cải tạo. Đoàn tụ không được bao nhiêu năm, tôi vượt biển ra đi ở xứ người và năm 1998 bà mất ở quê nhà ngoài làng nên tôi không về được. Năm 2004 cả gia đình trở về làng cũ thăm viếng họ hàng và mộ phần tổ tiên. Đến năm 2007 Cha tôi mất, tôi về lo tang chế xong rồi trở lại HL ngay. Thế là sau gần 60 năm tôi mới trở về lại quê cha đất tổ. Tôi cảm thấy mình như đứa con đi hoang, lạc lõng, bơ vơ trên chính ngay quê hương mình, đi tìm mãi bức tranh hình ảnh xa xưa trong tâm tưởng, không thấy, không dấu vết. Tự vấn mình? Thực sự ta đã mất hết rồi sao? Nếu suy tư như thế thì quê hương đã mất từ lâu rồi. Nhưng nếu đem quê hương về với cội nguồn, gốc rễ, bản sắc của mình thì nó vẫn còn mãi trong tâm, trong từng nhịp tim, từng hơi thở của mỗi chúng ta.

Trải qua thời gian dài như thế, tiếp cận với nhiều tình huống gian nan trong cuộc đời nên tâm tư tình cảm vẫn dạt dào lắm, nhất là với người lính chiến, nay đây mai đó trên khắp miền đất nước nói sao cho hết. Những kỷ niệm vui buồn thì nhiều lắm, nhưng diễn tả thì có hạn vì sức khỏe và tâm trí đã suy giảm nhiều theo thời gian. Ấn tượng nhất vẫn là thời thơ ấu và thời chinh chiến. Ôi ! tình quê hương thân thương sâu thẳm quá.

Thơ

TUỆNGA

LẠNH ĐƯỜNG MÂY

Tiếng đời thầm lặng khói sương vây
 Ngày đến, ngày đi, ngày lại ngày
 Sách mở bụi vương sầu bảng lảng
 Chiều sang nắng nhạt gió ngậy ngậy
 Mở Trang Cổ Sử ... Trăng vàng úa
 Thấy Lốp Phế Hưng ! Cỏ mọc đầy
 Ơi, Bước Thời, Không mùa bão nổi !
 Thơ về đâu gửi ! Lạnh Đường Mây ...

Interview met mevrouw Lãnh Scholten-Nguyễn op 30 maart 2021

door haar eigen dochter Mai-Linh Scholten

Kun je iets vertellen over jouw achtergrond en de achtergrond van jouw familie?

Ik ben geboren in 1955 in het dorp Lạc An, in het district Tân Uyên van de provincie Biên Hòa in Zuid-Vietnam. Het was een boerendorp aan de Đồng Nai rivier.

Mijn familie komt echter oorspronkelijk uit Hưng Yên in Noord-Vietnam. Ik kom uit een gezin van tien kinderen. Ik ben nu de oudste, maar ik had nog twee oudere broers en een oudere zus die door een bombardement van de Fransen zijn omgekomen op de dag van het Vietnamese nieuwjaar van 1954. De Fransen dachten dat ons dorp in het Noorden een communistisch dorp was, daarom hebben zij het dorp eerst omsingeld en met zwaar geschut beschoten, zodat iedereen de kerk in vluchtte. Daarna hebben zij de kerk gebombardeerd.

Meer dan de helft van de inwoners overleefde die dag niet en mijn ouders hebben in één keer hun drie kinderen verloren. Mijn moeder, die in verwachting was van mij, raakte gewond en werd naar het ziekenhuis in Hải Phòng gebracht zonder mijn vader. Mijn vader, mijn opa en alle andere mannen in het dorp waren bezig om de slachtoffers van de vorige avond in stilte te begraven, omdat je op nieuwjaarsdag geen uitgebreide begrafenis hoorde te geven. Daarom was mijn vader op die dag zijn gezin kwijtgeraakt.

Als gevolg van de conferentie van Genève is mijn moeder in paniek alleen vanuit het ziekenhuis in Hải Phòng met een boot naar het zuiden gevlucht. Bij de Conferentie van Genève werd Vietnam in tweeën gedeeld: het Noorden kwam onder bewind van de Việt Minh, en het

zuiden onder bewind van de regering van Zuid-Vietnam. In Sài Gòn zijn mijn ouders herenigd. Samen met de pastoor, ging de hele parochie naar Lạc An om daar samen een nieuw leven op te bouwen.

Hebben je ouders het graf van hun drie kinderen ooit nog bezocht?

Pas halverwege de jaren '90 zijn zij terug naar Hưng Yên gegaan om het graf van hun kinderen te bezoeken. Een neef van mijn vader heeft hun graf verzorgd.

Hoe was het leven in het zuiden?

Lạc An was oorlogsgebied. Overdag liepen de Amerikanen rond en 's nachts was de Việt Cộng de baas. In ons huis hadden we een schuilkelder voor als er schoten werd en in de tuin hadden wij een speciale Z-vormige schuilplek om te schuilen voor zwaar geschut of bommen. Twee keer per jaar werden er ontbladeringsmiddelen uitgestrooid. Daar werden wij ziek van of wij kregen er allergieën van. Af en toe werden de huizen verwoest door geschoten of brand. Dan ontvingen we een vergoeding van de Amerikanen om ons huis weer op te bouwen. Wij wisten niet beter. Het leven daar was heel zwaar, maar omdat de mensen heel gelovig waren, accepteerden zij hun leven gemakkelijker. Zij zagen alles als God's wil.

Hoe zag jouw jeugd eruit?

Ik moest hard werken om mijn ouders te helpen. Mijn vader had een fabriek waar rijst schoon werd gemaakt. Ik was de oudste dochter nadat mijn oudere broers en zus om het leven waren gekomen. Ik kreeg daarna nog vier broertjes en twee zusjes voor wie ik ook een deel van de zorg op mij moest nemen. Ik had thuis dus genoeg te doen. Ik moest werken om geld te verdienen, maar mocht gelukkig ook elke ochtend naar school. Het werk dat ik 's middags moest doen bestond bijvoorbeeld uit het vlechten van manden of waaiers, of werken op het rijstveld.

Ik heb tot 1968, het jaar van het Tết-offensief, in Lạc An gewoond. Ik was toen dertien jaar oud. Mijn ouders hadden voor elk kind een pakket gemaakt met een pyjama en wat gekookte kleefrijst met suiker en gember. Zij waren bang dat we elkaar kwijt zouden raken, maar het was nog nooit zo rustig geweest in ons dorp. De Việt Cộng kwam namelijk naar de steden om te vechten.

In datzelfde jaar kwam de pastoor bij ons thuis en vertelde dat Caritas (een Katholieke liefdadigheidsinstantie) twee arme meisjes een kans wilde geven om naar de middelbare school te kunnen gaan. Omdat ik de beste van de klas was, kreeg ik deze kans en ging ik naar het internaat in Bình Dương. Mijn moeder wilde dit per se niet. Zij zei tegen de pastoor: "Ik heb maar één dochter die mij in het huishouden helpt". Maar de pastoor bleef komen en uiteindelijk moesten mijn ouders zijn verzoek aanvaarden. Voor mij was het een enorme cultuurschok: een boerenmeisje dat naar de stad ging. In Bình Dương had ik veel last van heimwee, maar na twee jaar ging ik naar Sài Gòn om mijn verdere middelbare diploma's: Tú tài 1 (vergelijkbaar met HAVO) en Tú tài 2 (vergelijkbaar met VWO) te behalen. Ik was in 1973 klaar met mijn middelbare school. Omdat ik niet meteen kon beginnen met studeren, heb ik eerst een opleiding tot kleuterleidster gedaan. Ik kon toen direct aan het werk gaan. Ondertussen begon ik ook met de opleiding acupressuur en acupunctuur in het ziekenhuis in Hồ Nai.

Op 30 april 1975, de Val van Saigon, was ik in Sài Gòn, ik wilde graag naar huis in Lạc An toe gaan. Ik ben toen in drie dagen samen met een vriendin naar huis gelopen. Onderweg hebben wij veel erge dingen meegemaakt, want het was een hele chaotische en angstige situatie. Er werd hier en daar nog geschoten en overall lagen lichamen.

Hoe was het leven na de oorlog?

Ik kwam terug in Lạc An met het idee dat er geen oorlog meer was en dat we rustig verder konden leven. We kwamen er echter achter dat de aanpak van het nieuwe regime in een klein dorp nog erger was dan in de steden. Wat ook

zeer angstig was, was dat wij ontdekten dat een aangetrouwde tante van mij al jaren voor de Việt cộng werkte. Zij wist alles over iedereen. Vlak voor het einde van de oorlog is haar man (mijn oom) plotseling verdwenen. Niemand wist waar hij was of wat er met hem is gebeurd. Nu vermoedt iedereen dat zij achter zijn verdwijning zat.

Op een dag werd mijn broer uitgezonden naar Cambodja om te vechten voor het leger. Na een goede prestatie kreeg hij tien dagen verlof. Na dat verlof keerde hij echter niet meer terug en deed een poging om Vietnam uit te vluchten. Hij werd gepakt en moest de gevangenis in. Toen hij vrij was heeft hij nog een paar keer geprobeerd te vluchten. Na een aantal pogingen is hij met een boot de zee op gevlucht en kwam hij terecht op het Indonesische eiland Galang. Na tweeënhalf jaar in Indonesië mocht

hij naar de Verenigde Staten toe gaan, waar hij nog steeds woont.

Omdat mijn vader in het Noorden voor de Fransen en later in het Zuiden voor de Amerikanen had gewerkt, mochten wij geen belangrijke studies meer doen. Mijn droom was om arts te worden, maar die mogelijkheid kreeg ik niet meer. Wij mochten geen belangrijke functies in de maatschappij betreden. Gelukkig mocht ik mijn

opleiding voor acupressuur en acupunctuur in het ziekenhuis nog afmaken, omdat deze opleiding onder volksgeneeskunde viel. Ik woonde toen thuis. Overdag werkte en studeerde ik in het ziekenhuis en 's avonds deed ik veel activiteiten voor kinderen in de gemeente, de zogenaamde neven en nichten van 'oom Hồ'. Anderen deden zware arbeid in de nieuwe economische zones. Iedereen moest iets bijdragen aan de gemeenschap.

Ook mocht ik een kerkkoor leiden als dirigente. Op een avond werden mijn koorleden opgepakt en vastgehouden omdat iemand de politie had verteld dat wij die avond bij elkaar kwamen om iets te organiseren tegen de partij. De mannen moesten zes maanden en de vrouwen twee

maanden naar de gevangenis. Ik heb het geluk gehad dat ik die dag een leuke band kreeg en bij mijn oom bleef slapen. Na dit incident en alles wat ik meegemaakt had dacht ik: als ik de kans krijg, dan ga ik hier weg. Na vier vlucht pogingen ben ik via Singapore uiteindelijk in Nederland terecht gekomen.

Na mijn vlucht en de vlucht van mijn broer moest mijn vader zich iedere dag bij de politie melden om zich te laten heropvoeden, omdat hij zijn kinderen niet goed had opgevoed. Daarom heeft mijn familie op de kerstnacht 1980 hun spullen gepakt, de waterbuffel meegenomen en zijn ze met een roeiboot de rivier over geroeid en verder te voet naar een andere stad gegaan. Ze zijn in het huis van mijn oom gaan wonen, waar mijn zus nu nog steeds woont.

Kun je iets vertellen over jouw vlucht?

Zoals iedere Vietnamese bootvluchteling ben ik met 154 andere mensen in een kleine boot de Zuid-Chinese zee opgevaren. Ik was toen 25 jaar en moest mijn nichtjes van 9 en 16 jaar, en mijn neefje van 7 jaar meenemen. Na vier dagen werden wij gered door een Nederlands schip, de Smitlloyd 104. Wij werden naar een opvangkamp in Singapore gebracht en moesten daar drie maanden wachten tot we naar Nederland toe mochten komen.

Toen we op zee waren, had ik zeezieke. Ik moest de hele tijd overgeven, daarom was ik naar buiten gekropen, zodat ik niet over de mensen die onder mij zaten zou overgeven. Toen belandde ik in de ruimte met de olievoorraad. Door het slechte weer lekte de olie over de vloer. Ik lag dus op een zwaar bevuilde vloer waar onder andere olie en urine lag, maar ik was te ziek om uit deze ruimte te komen. De temperatuur overdag was zo hoog dat mijn kleren vastgeplakt bleven zitten aan mijn lichaam. Toen wij gered werden, werd ik onder een warme douche gezet waar mijn kleren voorzichtig werden uitgetrokken. Een groot deel van mijn huid was beschadigd, ik werd hiervoor verzorgd door de bemanning van het schip. In Singapore ben ik nog ongeveer een maand ziek geweest. Daarna heb ik twee relaxte maanden in het kamp gehad, om me te kunnen voorbereiden op de komst naar Nederland.

Hoe was de aankomst in Nederland?

Een dag voor Sinterklaas in 1980 zijn wij in Leerdam aangekomen. Wij hadden drie maanden weinig voedsel gehad in het

Mevrouw Lanh trad op tijdens een Vietnamees nieuwjaarsfeest in 1982

opvangkamp in Singapore, maar hier kregen we allemaal lekkere dingen: speculaas, pepernoten, banket en er werd voor ons gekookt. Alles smaakte heerlijk. Daarna kwamen wij in het opvangcentrum voor vluchtelingen in Bussum terecht. Daar ben ik een jaar gebleven en ook daar heb ik je vader ontmoet. Anderhalf jaar later zijn wij getrouwd.

Het mooiste feest voor mij in de periode dat ik net in Nederland aangekomen was, was het Kerstfeest van 1980 in Boxtel. Na zoveel narigheid, en ook niet te vergeten de heimwee naar Vietnam, kwamen wij bij elkaar om kerst te vieren. Iedereen was met de trein naar station Boxtel gekomen en vanaf daar werden wij met een bestelbus naar de kerk gebracht. Wij begonnen het feest met de mis, om daarna lekker te feesten met hapjes en muziek. Het was een warme reünie en voor ons allemaal de eerste kerst zonder familie.

Wij kregen voldoende steun van de Nederlandse regering om een nieuw leven op te bouwen. Iedereen kreeg een gastgezin om ons de weg in Nederland te wijzen. Ik kan me nog herinneren dat ik in het voorjaar van 1981 een bijdrage kreeg om kleding voor mijn nichtje te kopen om naar school te dragen. Wij gingen naar de Hema om te winkelen. 's Avonds kwam een van de dochters van mijn gastgezin, Mieke, bij ons langs. Mijn nichtje en ik waren zo trots op onze nieuwe aankoop. Mijn nichtje had een mooie lange jas uitgekozen. Mieke moest lachen, omdat het geen jas voor buiten was,

maar een soort badjas. Wij waren zeer teleurgesteld, vooral mijn nichtje. We hadden geluk dat we Mieke hadden, anders liep mijn nichtje voor gek op school. Na een jaar kregen mijn nichtjes, neefje en ik een woning in Arnhem aangeboden. Daar hebben wij een jaar gewoond. Na een jaar trouwde ik en ben ik terug naar Bussum gegaan. Ik woon hier nog steeds.

Na mijn huwelijk ben ik begonnen met de opleiding voor apothekersassistente. Na het behalen van mijn diploma ben ik gaan werken bij een apotheek en dat doe ik nu nog steeds. In 2001 heb ik mijn HBO diploma Westerse geneeskunde gehaald, om mijn acupunctuurpraktijk officieel te kunnen laten registreren. In 1996 ben ik de Gooische Acupunctuur & Acupressuur Praktijk gestart. Verder ben ik ook lange tijd werkzaam geweest als tolk-vertaler en ben ik tweeënhalve jaar docent geweest aan het Dudok college in Hilversum in de praktijklessen voor apothekersassistenten. Verder hou ik mij veel bezig met muziek maken. Ik dirigeer een kerkkoor, ik zing in koren, ik speel een Vietnamees instrument đàn tranh en ik ben afgelopen jaar begonnen met pianoles.

Naast mijn dagelijkse bezigheden was ik intensief bezig met mijn koor. Wij zongen aantal keer per jaar voor de Vietnamese Katholieke parochie in Nederland. Dit was een geweldige tijd. Een paar keer per jaar repeteerden wij een heel weekend met dit koor, dat voornamelijk bestond uit leden tussen de 12 en 30 jaar die zonder ouders naar Nederland waren gekomen. Eerst waren deze repetities bij een van ons thuis, totdat wij het aanbod kregen om in de parochie van Blaricum te repeteren. Daar was Nico de Gooijer de pastoor. 'Cha Nicô' heeft heel veel voor Vietnamese jongeren gedaan. Er mochten ook een aantal jongens bij hem wonen. In zo'n repetitieweekend werd elke centimeter van de parochie gebruikt voor repeteren, eten en slapen. In een van de weekenden dat we daar repeteerden ging Cha Nicô 's nachts naar de wc. Toen hij terug in zijn slaapkamer kwam, lag er opeens iemand in zijn bed. Lachend is hij toen naar een andere slaapplek op zoek gegaan.

Het was voor iedereen een thuis komen. Wij repeteerden overdag en 's avonds werden er

spelletjes gespeeld. Op zondagochtend zongen wij tijdens de kerkdienst in Blaricum, als dank voor het gebruik van de pastorie. Wij vertrokken altijd met een leeg gevoel. Een gevoel van heimwee naar familie, naar iets dat echt Vietnamees is en dat je in een vreemd land niet terug kunt vinden. Ons koor bestond uit ongeveer dertig leden met meer mannen dan vrouwen. Ik was een van de oudsten van de groep en ik was ook de dirigente, maar buiten het zingen was ik ook een oudere zus voor veel van hen. Ik werd regelmatig gebeld als zij problemen hadden. Soms zei mijn man plagerig: "Laat mijn vrouw even met rust jongens". Een paar jaar geleden heb ik het dirigeren voor dit koor weer opgepakt. Veel van de leden waren er veertig jaar geleden ook al bij.

Wat was je eerste indruk van Nederland?

Vanaf de eerste ontmoeting met een Nederlandse vrouw in het opvangkamp in Singapore vond ik de Nederlandse mensen al aardig, behulpzaam en tolerant. De eerste indruk bij aankomst op Schiphol was prachtig, wij zijn verwelkomd met een mooi, sprookjesachtig uitzicht van dertig centimeter sneeuw, maar na een paar dagen was het voor mij toch een grote omwenteling. Het was koud, lege straten, korte dagen. Het was meer donker dan licht, ik dacht op dat moment dat ik het hier niet lang vol kon houden. Het eten vond ik ook niet lekker, behalve patat en frikandel.

Nederland is een Christelijke maatschappij. Ik houd van deze cultuur, waarschijnlijk omdat ik in een katholieke omgeving opgegroeid ben, maar aan de omgangsvormen en denkbeelden moest ik wel erg wennen. Ik voelde me wel snel thuis hier. De mensen in het opvangcentrum waren aardig en wij zijn zeer welkom ontvangen in Nederland. Ik heb natuurlijk wel heimwee gehad. Vooral tijdens de feestdagen. Ik miste mijn familie en het buitenleven in Vietnam het meest. De heimwee werd veel minder op het moment dat mijn kinderen geboren zijn.

Waar had je het meest moeite mee in Nederland en wat vond je het leukst aan Nederland?

Met de Hollandse gierigheid heb ik de meeste moeite. En in het algemeen zijn de Nederlanders harder en directer in

communiceren dan wij gewend zijn, terwijl zij het toch goed bedoelen. Daar heb ik nog steeds een beetje moeite mee. De nuchterheid van de Nederlanders vind ik prachtig. Nergens in de wereld zie je een appel-etende premier op de fiets die zijn gemorste koffie schoonmaakt. Uniek! Ik houd ook van het klimaat van vier seizoenen. Ieder seizoen heeft zijn eigen schoonheid.

Zie je jouw dagelijks leven als typisch Nederlands, of toch ook wel Vietnamees?

Wanneer ik in een Nederlandse omgeving ben, dan ben ik echt een Hollandse. Ik heb het leven van een Hollandse werkende moeder zoals vele Nederlandse vrouwen. Maar aan de andere kant ben ik ook gewoon een Vietnamese vrouw, moeder en in de Vietnamese gemeenschap ben ik echt een van hen in alle opzichten. Ik ben veel bezig met mijn Vietnamese kerkkoor, af en toe heb ik een optreden met mijn đàn tranh en ik heb redelijk veel contact met mijn Vietnamese vrienden. In mijn werk heb ik veel contact met mijn Nederlandse collega's en buiten mijn werk ben ik altijd bezig met zingen in verschillende Nederlandse koren en ik heb aan veel activiteiten op de school van mijn kinderen meegeholpen.

Hoe is de omgang met je familie in Vietnam?

De relatie met mijn familie is goed. Zij begrijpen

Mevrouw Lanh behandelde patiënten in een ziekenhuis in Hố Nai tijdens haar bezoek in Vietnam in 1995

steeds beter hoe het leven hier is. Soms hebben ze medelijden met ons dat het leven hier te strak geregeld is. Toen ik in 1995 voor het eerst terug naar Việt Nam ging, zei mijn moeder tegen mij: “Waarom loop jij zo snel?” Ik antwoorde: “Dat moet ik wel doen als ik met de

Nederlandse maatschappij mee wil lopen.” Door de moderne communicatie zijn wij wel dichtbij elkaar gekomen. Gelukkig.

Heb je je kinderen Vietnamese normen en waarden en de cultuur meegegeven?

Dat heb ik zeker gedaan. Ik heb geprobeerd om

Gezinsfoto in 2018. Mevrouw Lanh (2e van rechts) en Mai-Linh (2e van links)

de basisopvoeding aan ze mee te geven. Hun opvoeding lag op de grens tussen Aziatische en Nederlandse normen en waarden. Ik vind dat de basis van normen en waarden gelden voor alle culturen en hoop dat ze zich in zowel de Westerse als Aziatische maatschappij kunnen redden.

Ben je tevreden met je levensloop of had je het graag anders gezien?

Ik ben zeer tevreden over mijn leven hier in Nederland en ik ben blij dat mijn kinderen hier geboren en opgegroeid zijn. Hier hebben zij meer mogelijkheden om zich te ontwikkelen dan in Vietnam. Ook ik heb hier alle mogelijkheden gekregen om mijn leven weer opnieuw te starten. Het is in grote mate te danken aan mijn echtgenoot, mijn schoonouders, mijn gastgezin, mijn vrienden en nu ook aan mijn kinderen van wie ik veel liefdevolle steun krijg. Ik heb er absoluut geen spijt van dat ik weg ben gegaan uit Vietnam. Ik heb mijn leven hier opgebouwd met mijn gezin en mijn werk. Ik zou niks anders willen. Als ik in Vietnam was gebleven, dan zou mijn leven heel anders verlopen zijn. Hoe precies, weet ik niet, maar ik ben blij met mijn leven hier terwijl ik toch nog iets voor mijn landgenoten en mijn familie in Vietnam beteken. ●

NGÀN NĂM TÌNH VẼN ĐẸP

T.H.Y

Chị là một người duyên dáng, đẹp và dễ thương. Chị có giọng nói rất ôn hòa, từ tốn, ai nhìn cũng cảm mến. Mỗi ngày chị gửi tin nhắn cho tôi, một bài thơ hay, một bản nhạc hoặc một câu chuyện vui.

Chị bằng tuổi chị hai tôi. Ngày ở trại tỵ nạn Thái Lan, tất cả mọi người ở trong một căn nhà rất lớn, trải chiếu nằm san sát nhau, chỗ ngủ của hai anh em tôi đối diện xéo xéo với chỗ của chị, tôi thường hay chạy qua chị chơi.

Chị đi cũng một mình, thấy tôi nhỏ đi không có cha, mẹ

nên chị cũng thương.

Chị lúc ấy 15-16 tuổi, chị rất xinh, tôi thấy anh làm trong cao ủy tỵ nạn liên hiệp quốc rất thích chị, thường hay chọc ghẹo và tán tỉnh chị.

Rồi hai anh em tôi rời trại qua trại khác.

Ngày lên máy bay qua Đức không ngờ chị cũng đi cùng chuyến, tôi còn nhớ đó là ngày sinh nhật của tôi và khi qua Đức chúng tôi lại ở chung trại.

Chị về tỉnh khác, thỉnh thoảng có ghé thăm tôi.

Bằng đi một thời gian chúng tôi mất liên lạc, tôi vì bận chuyện gia đình nên quên mất chị. Tôi có nghe loáng thoáng chị lấy một anh kỹ sư Informatik, anh lớn hơn chị trên 10 tuổi, vợ anh bị ung thư chết, để lại đứa con gái nhỏ.

Nghe nói anh tính rất hiền, vì con còn quá nhỏ anh phải tục huyền, không biết sao duyên đưa tới, anh lại thương chị.

Tôi nghe kể ai cũng rất ngạc nhiên vì chị là con gái mới lớn lại nhận lời lấy anh, nhưng chị lại rất hạnh phúc vì anh rất thương yêu chị, và chị cũng rất thương anh, chuyện trong nhà một tay anh gánh vác.

Ai cũng nói số chị sướng.

Rồi hai người lại có thêm 1 cô con gái.

Một hôm tình cờ tôi và chị gặp lại, chị kể tôi nghe anh đã mất khi chị chưa tròn 50 tuổi.

Khi nghe tôi rất buồn. Chị vẫn đẹp và vẫn dễ thương như ngày nào.

Cũng nhiều người mến chị nhưng có lẽ chị không nhìn thấy ai bằng được anh, vì anh vừa giỏi, vừa hiền, biết lo và lại rất thương chị.

Có những bài thơ chị thấy hay chị gửi cho tôi, tôi thấy bài thơ buồn, tôi đọc và tôi cảm giác được nỗi buồn của chị, tôi biết chị đang buồn và nhớ anh. Tôi viết cho chị nói hay nhưng sao buồn quá và hỏi chị đang nhớ anh hả? Chị ghi lại là chị tìm bài vui nhưng không thấy, rồi chị lại gửi cho tôi một bản nhạc khác nhưng bài hát cũng buồn nghe như lời tâm sự của chị.

Tôi nghĩ, Anh rất đáng để được chị tôn thờ, vì khi sống anh đã làm tất cả cho chị.

Khi anh mất đi thì căn nhà và xe anh đã trả xong, chị không phải gánh cái nợ, nhưng trên đường đời thì chị lại thiếu vắng anh, giờ đây chị phải tự một mình lo hết, tôi thấy thương chị vì anh mất khi tuổi đời của chị cũng còn trẻ.

Tôi thì lạc quan, cứng rắn hơn chị vì tôi không có ai để tôn thờ, vì cái gì tôi cũng phải tự làm, tôi không được nhiều may mắn như chị, nên tôi đã quen.

Chị luôn dạy tôi, mình phải luôn nhìn về phía trước. Tôi cũng dạ, nhưng sao tôi thấy chị lại cứ nhìn về dĩ vãng. Thương chị quá! Cuộc đời như là một dòng sông..

Tôi nhớ một bài hát mà cô Hoàng Oanh hát
*"Ngàn năm thương hoài một bóng người thôi,
tình đã xa rồi mộng khó nhạt phai,
trăng khuyết rồi có khi đầy,
ngăn cách rồi cũng xum vầy,
ra đi thương hoài ngàn năm ..."*

Bài nhạc của Phạm Mạnh Cương "Thương Hoài ngàn năm" giống như tình cảm của chị luôn dành trọn cho anh ...đá mòn mà tình có mòn đâu.

NỖI BUỒN CHỊ TÔI

Chị tôi dài các trang nghiêm
 Tuổi đời còn trẻ nỗi buồn riêng mang
 Đường đời chim nhạn có đôi
 Mà nay chim nhạn lẻ loi một mình
 Ngoài kia trời nổi mưa giông
 Nghe như giông tố trong lòng chị tôi
 Ngôi nhà vắng lặng đìu hiu
 Nhìn đâu cũng thấy bóng người năm
 Đường xưa in bóng chung đôi
 Mà nay anh đã ra người thiên thu
 Anh đi, đi mãi không về
 Để chị một bóng bên bờ quạnh hiu
 Ngoài kia trời đã sang xuân
 Mà sao đông vẫn trong lòng chị tôi
 Cuộc đời lắm nỗi gian truân
 Anh đi để chị nỗi buồn thiên thu

T.H.Y

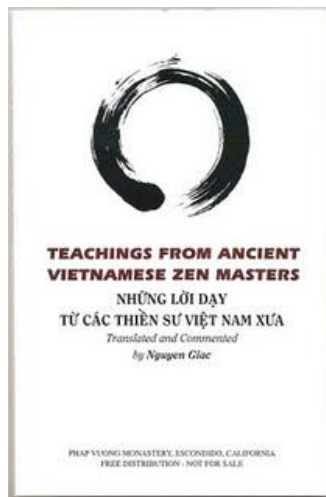
Chùm thơ Thiền

tứ tiết

xuân, mẫn đường
 hạ, quần phương
 thu, giao hướng
 đông, cộng hưởng □

thi-thiền sư

kẻ làm thơ biết thiền
 rất rõ
 ý tưởng đến rồi
 ra đi
 biệt ngộ □

Trangđài Glassey-Trầnguyễn

tứ chi

khổ tỵ về vai
 ngàn đau trăm nhức

buồn đọng về tim
 xót rên tâm thất

tủi chất trên mây
 tuôn ngàn châu ngọc

xót vỡ trong hồn
 ngắt lên cực tịnh □

Nàng Rahlan Và Vụ Án Giết Người

Tôi vui mừng quá. Theo lịch trình thì tôi sẽ chờ hàng đi giao vào ngày hai mươi tám tháng mười hai dương lịch. Nhưng, tôi vừa được thông báo lịch trình thay đổi. Ngày mồng ba tháng giêng tôi sẽ đi giao hàng trong thị trấn miền cao nguyên có nhà của Rahlan. Rahlan là người mang hai dòng máu Kinh và Jarai mà tôi rất yêu. Đây là điều mà tôi mong đợi hơn tháng nay. Có lẽ dịp may đã đến vì những ngày đầu năm sẽ là cơ hội để tôi nghĩ xin cưới Rahlan. Tôi muốn cưới Rahlan càng sớm càng tốt vì... tôi sợ. Tôi thật sự sợ để lâu mình sẽ thành con trâu già, mình sẽ là con trâu chậm chạp rồi sẽ phải bị uống nước đục. Chung quanh Rahlan có rất nhiều người đàn ông thường xuyên lui tới nhà với mong muốn được kết bạn lâu dài với nàng. Nhưng, chỉ có một

người làm cho tôi rất lo ngại. Cứ mười lần tôi đến thăm Rahlan thì hết tám lần tôi thấy “hắn” có mặt trong nhà Rahlan. Tôi không thể lúc nào cũng sẵn sàng có mặt ở nhà Rahlan như “hắn” được. Làm tài xế xe chở hàng nên tôi phải đi giao hàng đến khắp mọi miền đất nước. Nếu vì chậm tính mà bị mất cơ hội với người mình yêu thì chỉ có nước kêu trời, mà, trời cao quá thì làm sao tôi kêu cho tới được.

* * *

“Hắn” có lẽ cũng là người thành công trong xã hội nên ăn mặc rất chải chuốt và đúng mốt. “Hắn” lại có phần hơn tôi về tuổi tác nữa. “Hắn” trẻ hơn tôi cũng khoảng bốn đến năm tuổi. Tôi đoán vậy. Tôi, ba mươi chín tuổi. Không đẹp nhưng người cũng dễ coi. Trình độ học vấn thì đã tốt nghiệp trung học. Sau đó, thay vì học chữ tiếp tôi đã đi học lái xe rồi xin làm tài xế để có tiền giúp đỡ cha mẹ già... đến nay đã mười chín năm mà cha mẹ già thì cũng không còn nữa. Còn tôi thì vẫn sống độc thân, nhưng vui tính và rất thành thật. Như vậy xem ra tôi cũng đâu có tệ lắm đâu. Nghĩ vậy nên tôi quyết định, nhân dịp gặp Rahlan lần này tôi phải thực hành ngay kế thứ mười trong ba mươi sáu kế của Không Tử là, “tiên phát chế nhân”. Ra tay trước để chế ngự đối phương. Phải loại “hắn” ra khỏi vòng chiến bằng mọi cách và thật nhanh thì mới yên tâm mà lái xe đi giao hàng. Khi đang lái xe mà cứ phải lo lắng phải suy nghĩ về người đối nghịch thì có khi lại bị mất luôn cả mạng sống nữa chứ chẳng phải chơi đâu.

* * *

Rahlan tỏ ra không bất ngờ về lời cầu hôn của tôi. Hình như Rahlan đã tiên đoán rồi ra cũng phải có cái ngày này. Nhưng, tại sao sau đó Rahlan lại có vẻ dăm chiêu, có vẻ lo lắng làm cho tôi hồi hộp và lo nghĩ nhiều. Chẳng lẽ “hắn” mới là người “tiên phát chế nhân?” Nhưng, mọi lo lắng của tôi đã trôi qua thật nhanh khi Rahlan nhìn tôi với ánh mắt thật “ướt át” và nói thật dịu dàng với tôi: “Nếu anh thật lòng muốn chung

sống với Rahlan thì anh phải nghe câu chuyện tình của Rahlan với người mà Rahlan từng hết sức kính trọng và thương yêu... rồi hãy quyết định. Người đàn ông đó và Rahlan đã có những tháng ngày thật hạnh phúc bên nhau. Nhưng... không lâu sau đó thì chính Rahlan... chính Rahlan đã... đã...” Rahlan cứ ngập ngừng như chưa biết phải nói như thế nào. Còn tôi thì hết sức lo lắng nên mong chuyện tình mà nàng sắp nói ra sẽ không làm tôi phải đau lòng, không làm tôi phải thất vọng. Sau một phút im lặng, Rahlan nhìn ngay mắt tôi và nói thật chậm thật rõ từng tiếng một. “Nhưng không lâu sau đó thì chính Rahlan đã... đã giết chết người đàn ông đó.” Rahlan ngừng nói và vẫn nhìn ngay mắt tôi để xem phản ứng của tôi. Thật tình thì tôi có giật mình nhưng tôi liền làm ra dáng bình tĩnh. Tôi nhìn ngay mắt của Rahlan và cố nghĩ là, Rahlan đang kể chuyện ma, đang kể chuyện kinh dị. Mặt của Rahlan đanh lại và thật buồn. Rahlan nói tiếp: “Chuyện Rahlan giết người có lẽ anh cũng có biết qua báo chí. Và... chắc anh không thể ngờ một cô gái chân yếu tay mềm miền sơn cước mà lại có thể có hành động ghê tởm như vậy phải không anh? Chính Rahlan cũng không ngờ tại sao mình lại có thể hành động như vậy được. Và, chuyện đó đã được báo chí đăng tải suốt thời gian dài. Cả nước đã xôn xao đã bàn tán không ngớt vì tính cách Rahlan giết người đàn ông đó. Chính Rahlan cũng không ngờ mình lại có thể làm được chuyện kinh khủng như vậy.

Từ sau lần đó Rahlan không còn nghĩ đến tình yêu nữa. Rahlan thật sự sợ yêu lắm. Nhưng, từ khi gặp anh Rahlan như tìm lại được niềm vui của cuộc sống và tìm lại được chính mình như thời mới lớn. Rahlan thật sự đã yêu anh sau nhiều lần anh thường xuyên đến nhà. Ba của Rahlan thì luôn khen anh làm cho Rahlan lo nghĩ và sợ khi anh rõ chuyện rồi thì anh sẽ xa Rahlan vĩnh viễn. Nhưng, dù có lo có sợ thì trước hay sau gì chuyện của Rahlan cũng phải nói ra cho anh biết. Câu chuyện mà Rahlan kể ra đây có thể sẽ làm cho anh sợ thật rồi anh sẽ xa Rahlan. Nhưng... phải thật với lòng như Rahlan đã thật lòng nói yêu anh." Nói rồi Rahlan ôm lấy mặt nhưng không khóc mà người của nàng rung lên nhẹ nhẹ. Rahlan bị xúc động khi phải nhớ để kể lại câu chuyện khủng khiếp kia cho tôi nghe. Rahlan đang phải cố dần các cảm xúc.

Câu chuyện giết người ghê gớm đã xảy ra với một cô gái miền sơn cước tên Rahlan vốn rất đẹp, hiền, và thông minh làm cho tôi vô cùng sửng sốt đến trái tim như muốn ngừng đập. Tôi đã từng chứng kiến Rahlan không nở giết những con vật nhỏ nhoi đã làm cho vườn trái cây của gia đình nàng bị thiệt hại, thì tại sao... Thì ra Rahlan chính là nhân vật mà một thời cả nước rúng động vì vụ án quá tàn nhẫn mà thủ phạm lại là cô gái quê vùng cao nguyên vừa đến tuổi trưởng thành. Nhưng, ngày đó tôi không hề phê phán Rahlan đến một lời, cũng không nghe được những đồng nghiệp của tôi kết án nàng... ngoài gia đình nạn nhân tại phiên tòa xử nàng mà các báo đã đưa tin.

Tôi quả không ngờ nhân vật chính trong vụ án đó lại là người thiếu nữ mà tôi hết sức thương yêu cũng như nàng đã yêu thương tôi. Nhìn Rahlan ai cũng nghĩ ngay nàng là người mang hai giò máu. Rahlan thật đẹp thật thùy mị và thật quyến rũ mà miệng thì lúc nào cũng như sẵn sàng nở nụ cười tươi. Rahlan thấy tôi vẫn im lặng nhưng có vẻ như chờ đợi để được nghe tiếp câu chuyện nên, Rahlan với giọng trầm và buồn, Rahlan kể tiếp: "Mỗi lần nhớ lại Rahlan vẫn thấy kinh hoàng lắm anh à. Rahlan cũng không hiểu do sức mạnh từ đâu mà mình lại có thể hành động như vậy được để rồi nó cứ theo Rahlan mãi không biết đến bao giờ mới dứt ra được. Nhưng, dẫu sao thì anh ấy cũng xứng đáng phải lãnh nhận bản án đó... anh à."

Rahlan nuốt nước miếng như cố nuốt nỗi đau vào sâu tận đáy lòng. Rahlan quay mặt nhìn ra khu vườn cây như đang cố hồi tưởng lại câu chuyện tình đầu đời đầy bi kịch đầy thảm kịch đã

xảy ra với nàng từ hơn mười sáu năm trước. Rahlan nhìn về khu vườn cây ăn trái rộng lớn như thể ở nơi đó là chỗ nàng đã chôn giấu chuyện tình buồn mà nay nàng phải lấy lên để kể cho tôi nghe.

Rahlan với nét đẹp mặn mà và liêu trai của núi rừng cao nguyên mà từ nhiều tháng qua đã có rất nhiều người đến xin hỏi cưới, nhưng, Rahlan đều chối từ. Tôi có hỏi thì nàng nói: "Từ lâu rồi Rahlan nghĩ chuyện phải lấy chồng là không cần thiết." Vậy mà với tôi... Rahlan vẫn không quay mặt lại và kể tiếp câu chuyện cũng với giọng trầm âm và chậm rãi:

"Mỗi lần nhớ lại chuyện giữa anh ấy và Rahlan là lòng Rahlan lại buồn bã vô cùng. Rahlan không hề có một chút gì gọi là hối hận vì đã sát hại anh ấy, mà chỉ không hiểu tại sao Rahlan lại ngu muội đến độ không nhìn ra từ đầu để rồi cuộc đời của Rahlan phải bị chôn vùi trong bốn bức tường đến gần như hết cả tuổi thanh xuân. Phải chi ngày ấy Rahlan khôn ngoan để nhìn ra cái dã tâm của anh ấy thì Rahlan đã không bị đánh mất một cách phi lý cả thời gian dài của tuổi trẻ trong chốn lao tù với bản án mười tám năm... Tất cả nay đã qua rồi và Rahlan thì cũng đã già thật rồi. Rahlan đã ba mươi bốn tuổi... Cũng vì vậy mà Rahlan cố tỏ ra dửng dưng trước những tình cảm chân tình mà những người đàn ông đã dành cho Rahlan. Rahlan rất yêu anh và cũng muốn xây dựng gia đình với anh nhưng lại sợ mất anh nếu như anh biết được câu chuyện của Rahlan. Bây giờ thì Rahlan sẽ kể thật mọi diễn biến để anh nghe, rồi thì tùy anh quyết định. Nếu anh quyết định xa Rahlan thì... cũng là lẽ thường tình thôi. Rahlan hứa là sẽ không bao giờ buồn anh hay... nghĩ gì về anh cả. Rahlan chỉ xin anh một điều là, anh hãy thường xuyên - như vẫn thường xuyên - ghé đến căn nhà này. Anh biết là ba của Rahlan rất thương anh vì vậy Rahlan không muốn ba buồn. Ba đã hy sinh cũng như đã chịu quá nhiều đau khổ vì Rahlan rồi."

Tôi vốn là người đàn ông rất cứng rắn, nhưng, nhìn người phụ nữ mà tôi yêu đang thốt ra những lời rất chân tình đã làm cho tôi xúc động mạnh nên tôi chỉ biết ngồi im lặng tai nghe chứ chưa dám có lời nào. Tôi chỉ là người tài xế lái xe chờ hàng tầm thường thôi. Tôi cũng đã trải qua vài mối tình mà mỗi lần với người phụ nữ mới tôi tưởng rồi sẽ có cái kết tốt đẹp. Nhưng, tất cả rồi cũng đều vượt khỏi tầm tay chỉ vì công việc của tôi phải rày đây mai đó nên ít khi có dịp gần gũi để săn sóc người tình. Những người phụ nữ tôi yêu thường tìm cách xa tôi vì nghe thiên hạ nói ra nói vô là: "Nghề tài xế đường trường thì luôn

vắng nhà vì vậy mà họ thường có nhiều người tình. Họ không chung thủy.” Một ngày kia khi tôi ghé vô một quán cơm bên đường thì gặp Rahlan. Cô gái miền sơn cước có nét mặt đẹp và hiền dịu cộng với đôi con mắt đen lay láy như mắt nai nhưng lại rất buồn; đi đến bên tôi và hỏi xin: “Anh có thể cho Rahlan quá giang đến đoạn... được không anh?” Dĩ nhiên với một người phụ nữ đẹp và ăn nói nhỏ nhẹ như Rahlan thì không một người tài xế nào muốn từ chối cả, nếu không vì một lý do chính đáng nào đó. Và, tôi đã tình nguyện đưa Rahlan về đến tận trước cổng nhà thay vì bỏ Rahlan xuống cách nhà cũng gần hai cây số theo lời hỏi xin ban đầu của nàng. Thật ra thì một phần cũng vì nghe Rahlan nói nhà của nàng có vườn trái cây rất lớn nên tôi đã sốt sắng tự nguyện vì tò mò. Nhà của Rahlan cách chân núi chưa đến trăm thước. Ba của Rahlan vốn đã mời tôi vô nhà uống ly nước. Hôm đó tôi không một mảy may nào nghĩ - hay hy vọng - mình sẽ được Rahlan để ý tới.

Sau lần gặp gỡ đó, ngoài những khi phải đến để chở trái cây trong vườn nhà của Rahlan, tôi vẫn ghé thăm Rahlan mỗi khi có dịp chạy xe ngang qua thị trấn nơi Rahlan cư ngụ.

Rahlan tuy đã ba mươi bốn tuổi nhưng trông vẫn như gái tuổi mới đôi mươi. Rahlan là người phụ nữ đẹp với nước da trắng mịn màng với vóc dáng mảnh mai và cao ráo. Rahlan sống với cha là người Jarai. Ông nay đã sáu mươi bốn tuổi và tìm vui bằng công việc chăm sóc những cây ăn trái trồng trong vườn nhà và chăm sóc những chuồng chim. Lần đầu tiên khi những giỏ trái cây đang được chuyển dần lên xe của tôi, tôi thấy Rahlan buồn nên hỏi thì được Rahlan tâm sự và... triết lý về đời người: “Thật buồn khi nhìn những trái cây mà ba và Rahlan từng nâng niu sẽ ra đi vào cuộc phiêu lưu chưa biết đến tận chốn nào. Giống như đời của mỗi một con người cũng vậy. Từ nhỏ đến lớn được cha mẹ chăm sóc dạy dỗ nhưng sau đó ra đời thì... tùy theo phần số của mỗi người mà Thượng Đế đã sắp đặt sẵn. Có người thì may mắn quá nhưng cũng có người lại chịu quá nhiều thua thiệt.” Một cô thiếu nữ quê mùa chưa qua hết bậc tiểu học nhưng tâm hồn trong trắng và nhiều tình thương như Rahlan thì ai mà không mong được làm bạn đời. Tôi quyết định tìm hiểu và mong mình sẽ là người... cực kỳ may mắn.

Tôi đã chứng kiến có nhiều người đàn ông ở xa cả hàng mấy chục cây số vẫn thường lui tới nhà của Rahlan để mong chiếm được cảm tình cũng như được Rahlan rộng mở con tim. Có người đã

đứng tuổi nhưng cũng có người trẻ hơn Rahlan... chẳng hạn như “hắn”. Tất cả những người đến tìm, Rahlan đều tiếp chuyện với tất cả sự chân tình. Nhưng, đến nay đã không có một người nào chiếm được con tim của nàng.

Rahlan kể tiếp:

“Mười sáu năm trôi qua rồi mà Rahlan thì vẫn cứ tưởng chuyện như vừa xảy ra hôm qua đây thôi. Năm Rahlan mười bảy tuổi, Rahlan nghỉ học và ra thành phố theo học nghề may. Ngày đó có rất nhiều người thanh niên đến với Rahlan nhưng không hiểu duyên phận run rủi thế nào mà Rahlan lại chấp nhận yêu anh ấy, người hơn Rahlan đến chín tuổi. Mặc dù trong thời gian qua lại anh ấy cũng chưa bao giờ công khai về chuyện anh đã có vợ con hay vẫn còn độc thân. Nhưng, con tim mù quáng của Rahlan thì cứ đinh ninh anh ấy là trai chưa vợ nên Rahlan đã nói với anh ấy, anh là mối tình đầu, là người đàn ông đầu tiên trong cuộc đời em. Xin anh đừng bao giờ dối gạt em...”

Bất ngờ Rahlan ngưng ngang câu chuyện và đứng lên đi ra nhà sau. Tôi biết Rahlan cố tránh không cho tôi nhìn thấy những giọt nước mắt đang chực chờ tuôn ra khỏi khóe mắt của nàng. Không những Rahlan khóc mà chính tôi cũng khóc. Tôi khóc... trong lòng vì thương cho Rahlan quá. Rahlan cũng giống như con chim còn non khi rời khỏi tổ... liền bị người đàn ông từng trải đối gạt tình cảm nên vết thương lòng sẽ làm nàng đau đớn mỗi khi phải nhắc đến.

Từ sau nhà đi lên, Rahlan cầm theo bình trà đến rót vô ly của tôi. Cử chỉ của nàng thật khoan thai, thật nhẹ nhàng. Sau khi rót trà cho tôi, Rahlan ngồi xuống và lại hướng ánh mắt nhìn về khu vườn đang dần phủ đầy sương. Rahlan kể tiếp:

“Về lại thị trấn nhỏ bé này, công việc trước tiên là Rahlan mở tiệm may ở ngay phố. Rahlan vẫn tiếp tục giữ liên lạc với người đàn ông mà Rahlan thật sự chưa biết rõ lai lịch. Anh ấy và Rahlan ở cách xa nhau hàng mấy trăm cây số nên anh ấy cho Rahlan số điện thoại chỗ ảnh làm việc để mỗi ngày hai đứa vẫn được gặp nhau, dù chỉ qua tiếng nói. Cuộc tình duyên của anh ấy và Rahlan vẫn mặn nồng cho đến một hôm người trả lời điện thoại cho Rahlan biết là anh ấy bị bệnh và nghỉ ở nhà. Người này cho Rahlan số điện thoại nhà của anh ấy. Có lẽ người này đã biết chuyện của anh ấy và Rahlan nên khuyên Rahlan đừng tiếp tục tình cảm với anh ấy nữa. Người này còn nói là, anh ấy đã có vợ và hiện đã có với nhau hai con... và rất hạnh phúc. Rahlan liền gọi đến nhà anh ấy thì quả thật người bắt máy là người phụ nữ và tự xưng là vợ của anh ấy. Chị cho biết

hiện anh ấy đang đến bác sĩ và hỏi Rahlan có cần nhắn gì không. Giọng của người phụ nữ lịch sự, ấm áp, vậy mà Rahlan nghe mỗi lời chị ấy nói ra là mỗi mũi dao đâm thẳng vô tim Rahlan làm Rahlan đau đớn vô cùng. Rahlan buông điện thoại và ngồi im hàng giờ vì không tin một con người ăn nói nhỏ nhẹ, lịch sự, và đầy tình cảm như anh ấy lại nỡ lừa dối Rahlan. Rahlan vì đại khờ nên mới bị gạt. Thì ra bấy lâu nay anh ấy sống với vợ nhưng lại cũng muốn lợi dụng thân xác của Rahlan. Rahlan phải mạnh dạn và có quyết định dứt khoát ngay với anh ấy. Và, may mắn là Rahlan còn tỉnh táo nên quyết định chấm dứt cuộc tình tội lỗi đó. Rahlan còn trẻ và...và lại đẹp nữa thì cũng dễ dàng cho Rahlan tìm được tình yêu đích thực mà không phải làm cho người đàn bà nào phải đau khổ, dù chỉ là vô tình thôi. Một tháng sau anh ấy tìm đến tiệm may của Rahlan và giải thích rằng, sở dĩ anh ấy giấu Rahlan là vì cuộc hôn nhân của anh ấy đang gần đến hồi kết rồi. Chỉ cần chờ một thời gian ngắn nữa và khi tòa tuyên bố cho ly hôn là anh ấy sẽ cưới Rahlan ngay. Anh ấy thề với trời đất là trên đời này anh ấy chỉ yêu có mỗi Rahlan thôi. Nếu Rahlan từ chối tình của anh ấy thì anh ấy sẽ tự tử để chứng minh cho lòng thành của anh...”

Một sự tình cờ là cách nay hơn một tháng tôi cũng đã nói với Rahlan gần đúng với câu mà người đàn ông kia đã nói. Tôi nói: “Anh yêu Rahlan có trời đất chứng giám cho tình của anh là, anh chỉ yêu có mỗi mình Rahlan thôi. Nếu anh phản bội Rahlan thì anh sẽ gặp nạn và sẽ chết không toàn thân. Rahlan mà từ chối tình yêu của anh thì anh sẽ làm việc khác để không còn phải chạy xe ngang qua thị trấn này nữa.” Câu nói thật ngọt ngào rót vô tai cô gái miền sơn cước được phát ra từ hai người đàn ông, một với thủ đoạn, một với sự chân thành... trong hai hoàn cảnh và, với người kia thì Rahlan xiêu lòng và ngã vô vòng tay của người đó. Với tôi thì Rahlan chỉ nhìn với ánh mắt thật nồng nàn thật âu yếm. Nhưng... Rahlan không nói gì cả.

Rahlan kể tiếp: “Nổi cô quạnh trong những ngày thiếu bóng dáng người mình yêu. Nỗi hối hận trong những ngày đã nghĩ oan cho người mình yêu... Đau đớn thay tất cả đều là giả dối. Tất cả đều là thủ đoạn của người đàn ông đã xem nhẹ tình yêu của Rahlan để mong được tiếp tục lợi dụng thân xác của Rahlan... Ngay ngày hôm đó anh ấy đưa Rahlan lên thành phố và đến ở nhà một người quen thân của anh. Người trong nhà có công việc phải đi xa vài ngày nên anh ấy được ở tạm thay vì phải đi mượn phòng ngủ. Thái độ của người đàn bà vợ của người bạn thân anh tỏ

ra không mấy có thiện cảm với Rahlan nên khi anh ấy đi mua ít đồ dùng thì Rahlan hỏi chuyện và mới biết là anh ấy đang sống với vợ con để huê chứ không hề có chuyện trục trặc nào như anh ấy đã nói. Rahlan đã hiểu là anh ấy chỉ lợi dụng tình cảm của Rahlan để thỏa mãn tình dục thôi. Nỗi căm hận bùng lên và, Rahlan quyết định sẽ làm một việc gì đó để trừng phạt kẻ đã nhẫn tâm lường gạt tình cảm mình.

Suốt đêm hôm đó Rahlan đã nhiều lần lau nước mắt. Quá buồn khổ vì bị lừa gạt tình cảm làm cho Rahlan không còn lý trí nên Rahlan đi xuống nhà bếp lấy con dao lớn mà chủ nhà có lẽ dùng để chặt xương. Nhìn anh ấy say ngủ vô tư lự càng làm cho Rahlan quyết định mạnh hơn, và... Rahlan đã chặt đứt cuống họng của anh ấy rồi chém liên tiếp nhiều nhất vô mặt. Anh ấy quằn quại chỉ đôi ba giây thôi rồi nằm im. Rahlan ngồi bên xác anh ấy mà lòng thì không hề có một chút hối hận nào. Nhưng, Rahlan cảm thấy ghê tởm chính mình nên Rahlan cũng muốn tìm đến cái chết. Và, trước khi chết Rahlan muốn mọi người phải biết là tại sao Rahlan trở thành kẻ sát nhân và nạn nhân rất xứng đáng phải bị đền tội. Mặt trời vừa lên là Rahlan đi đến cảnh sát xin đầu thú. Khi ra tòa Rahlan đã khấn nài quan tòa hãy ban cho Rahlan bản án tử hình vì Rahlan không còn muốn sống nữa. Chánh án là phụ nữ nên có lẽ bà cũng hiểu cho hoàn cảnh của Rahlan đã vì bị lường gạt tình cảm nên mới khiến cho Rahlan nảy sinh ý định trả thù. Bà tuyên phạt Rahlan mười tám năm tù. Và, Rahlan được ân xá sau mười ba năm bị giam cầm.”

Vụ án giết người của Rahlan... nổi tiếng nên đều được các tờ báo đưa tin nơi trang nhất với những lời thêu dệt cho có vẻ rùng rợn cho có vẻ huyền bí... cho đến khi Rahlan bị xử án tù thì dư luận mới từ từ lắng dịu lại. Tôi nhớ lại, tôi có đọc trong một tờ báo... lương thiện nào đó đã viết: “Một người con gái mới lớn và hiền hậu miền rừng núi cũng vì quá uất ức nên đã xuống tay đoạt mạng một người, dù người đó chỉ là tên lường gạt tình đáng bị trừng trị... bởi luật pháp hơn là bởi tay nàng.” Người ký giả viết lời đó chắc chắn là đàn ông nên viết như vậy. Nếu là đàn bà thì sẽ viết khác đi... như bà chánh án đã xử Rahlan.

Qua câu chuyện giết người của Rahlan tôi thật sự thấy thương Rahlan nhiều hơn chứ không hề sợ. Không những tôi không sợ mà trái lại tình tôi đối với Rahlan càng sâu đậm thêm. Với tuổi đời mỗi năm mỗi chồng chất lên người tôi, tôi sẽ chẳng bao giờ tìm được người phụ nữ nào như

Rahlan cả. Tình tôi đối với Rahlan cũng như Rahlan đối với tôi là tình yêu chân thật đến từ hai trái tim cùng một nhịp đập. Nhưng, nếu yêu thương nhau mà không được sống gần nhau thì quả là một nỗi đau khổ lớn.

Có lẽ Rahlan muốn tôi phải có thời gian suy nghĩ trước khi quyết định nên Rahlan kết thúc buổi nói chuyện đêm nay. Rahlan nói: “Đêm đã khuya lắm rồi và ngày mới lại sắp bắt đầu. Anh hãy đi nghỉ cho khỏe vì cả ngày anh đã được nghỉ một chút nào đâu.”

Tôi không mệt nhưng tôi phải đi nghỉ để đầu óc được sáng suốt rồi sáng ra tôi sẽ có nhiều điều nói với Rahlan. Tôi làm một hành động âu yếm lần đầu với Rahlan vì muốn Rahlan được bình tâm trong đêm nay. Tôi nắm chặt hai bàn tay của Rahlan và hôn lên đó thật lâu. “Rahlan cũng đi ngủ đi. Chúc Rahlan một đêm an bình và ngon giấc.” Nói rồi tôi đi đến nằm trên cái võng. Phải chi đã là vợ chồng thì tôi sẽ ấm Rahlan vô giường.

Đêm nay sẽ là đêm khó ngủ nhất trong đời tôi.

* * *

Mặt trời vẫn chưa lên nhưng tôi đã thức dậy rồi. Tôi tưởng chỉ mình tôi thức sớm, nào ngờ tôi nghe có nhiều tiếng động nhỏ nơi nhà bếp. Như vậy Rahlan cũng đã thức và đang ở đó để pha ấm nước trà cho ba của nàng và làm món ăn sáng. Đầu óc tôi bây giờ cũng sáng khoái hơn. Tôi nghĩ, tôi đã tìm và đã gặp tình yêu vì vậy tôi không muốn tình yêu vượt khỏi tay tôi nữa.

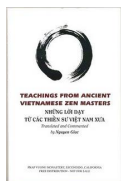
Tôi đứng lên đi rửa mặt rồi đi ra vườn. Trong khu vườn cây đầy sương mù của buổi sớm mai chưa có mặt trời, tôi vừa nhìn thấy ba của Rahlan đang xách cái rựa đi vô căn nhà nhỏ được che chắn bởi những tấm phên bằng nứa. Cả ngày ông thường ở trong đó để tiện chăm sóc những con chim và những hàng cây.

Ba của Rahlan ngày xưa sinh sống ngay tại trung tâm thị trấn vì ông có một tiệm nhỏ chuyên bán mật ong. Mỗi tháng ông vô các buôn làng của người Thượng mua mật ong một lần. Sinh sống chung với người Kinh nên ông nói tiếng Việt sành sỏi như người Việt. Và, ông đã nên duyên vợ chồng với người đàn bà Việt Nam. Người đàn bà đó đã sinh cho ông một người con gái và đặt tên là Rahlan. Ngày mẹ của Rahlan mất do bị sốt rét ngã nước thì Rahlan mới lên ba. Ba của Rahlan buồn quá nên ông sang lại tiệm rồi tìm đến khu rừng gần chân núi và cất nhà để hai cha con sinh sống. Ông một mình một bóng, với sức vóc cao lớn và mạnh khỏe, ông đã khai phá cả khu rừng

để dựng lên cơ nghiệp như ngày nay. Chẳng mấy chốc Rahlan lớn dần lên và trở thành cô gái tuyệt xinh tuyệt đẹp vì mang trong người hai giòng máu Kinh Thượng. Những cô gái vùng sơn cước ngày trước thường theo về nhà chồng khi tuổi vẫn còn nhỏ. Nhưng Rahlan thì không muốn giống như những cô gái đó. Rahlan vừa được học chữ vừa học nghề để phòng thân bởi nếu lỡ có chuyện trắc trở thì nàng cũng có thể đi làm để giúp đỡ ông. Ba của Rahlan, cho đến nay, cũng không khát khe trong vấn đề tình duyên của nàng. Hễ nàng ưng ai là ông vui vẻ chấp thuận ngay. Ngày ông nghe tin Rahlan bị bắt ông đã bàng hoàng đến mất ăn mất ngủ, rồi không lâu sau ông gần như trở nên điên loạn khi nghe tin nàng mang tội sát nhân với bản án mười tám năm tù. Ông có đi thăm Rahlan một lần duy nhất khi nàng ở tù đã được bốn năm. Rahlan luôn cầu nguyện và cảm ơn Thượng Đế đã giữ ông lại cho Rahlan đến ngày hôm nay. Với tôi, ông đã dành tình cảm đặc biệt cho tôi như người thân trong gia đình. Lần đầu tiên tôi đến thăm Rahlan và ở lại đêm nên tôi định ra thị trấn ngủ qua đêm thì ông nói: “Tối rồi con đừng đi ra ngoài đó. Mấy lúc gần đây không biết thú dữ từ đâu kéo về nhiều lắm. Đêm nay con cứ ngủ trên giường của bác và bác sẽ bắc cái võng ngủ cạnh đấy cũng được mà.”

Nghe tiếng chân bước nhẹ đến sau lưng, tôi quay lại thì thấy Rahlan đang mỉm cười và chào tôi rồi nói tôi vô bàn ngồi trước để nàng đi mời ba đến cùng ăn sáng. Tôi níu tay Rahlan lại rồi ôm ghì lấy nàng và hôn nhẹ lên má của nàng. Tôi nói nhỏ bên tai của nàng: “Anh đã quyết định rồi Rahlan à. Anh sẽ làm tất cả để tạo cho em được hạnh phúc, cũng là để bù đắp những thiệt thòi mà em đã chịu đựng hơn mười năm trời. Em biết vì sao không?” Rahlan nhìn tôi và lắc đầu. Tôi nói tiếp: “Bởi vì anh thật sự yêu em và muốn chung sống với em đến trọn đời.” Rahlan liền gục đầu vô vai tôi và ôm chặt lấy tôi. Nàng thủ thỉ bên tai tôi lời ước nguyện thật đơn sơ: “Anh ơi. Rahlan ước gì thời gian ngừng lại để Rahlan tận hưởng giây phút hạnh phúc thần tiên và đầu tiên này được lâu hơn.”

Liền ngay khi đó mặt trời từ từ xuất hiện trên đỉnh núi cao sau căn nhà của Rahlan và tỏa ra một vùng ánh sáng chói lọi của buổi bình minh như đón chào, như chúc mừng Rahlan và tôi được hạnh phúc và sẽ sống bên nhau đến trọn đời. Tôi cảm thấy thật hạnh phúc khi ôm chặt Rahlan hơn, đồng thời tôi ước nguyện sẽ mãi mãi trân quý Rahlan và bền vững cùng nhau bước đi cho đến ngày sau cùng./.

Tam Bảo của tôi: Ba tuyển tập Thiền Thi song ngữ của Cư sĩ Nguyên Giác Trang Đài Glassey-Trần Nguyễn

Tuy lớn lên trong gia đình Công Giáo, nhưng ‘nhà Chúa’ và ‘nhà Chùa’ không xa nhau và không tách biệt đối với tôi từ thuở nhỏ. Ở xóm tôi, thuộc huyện Gò Công, tỉnh Tiền Giang, nhà Chúa chỉ cách nhà Chùa có năm phút đi bộ. Chuông công phu và chuông nhà thờ ngân vang cả vùng, gửi qua bao tầng không gian những thông điệp hòa bình và tin yêu giữa một xã hội túng túng bán cả hai.

* * *

Tôi luôn nghĩ rằng Phật giáo là một phần huyết mạch của văn hóa và đời sống Việt Nam, nên từ nhỏ, tôi vẫn quan tâm tìm hiểu Phật giáo và đời sống Phật môn. Trong hoàn cảnh sống tại Việt Nam sau 1975, đời sống tôn giáo bị bắt bớ, giáo lý bị cấm giết, nhà tu bị quản thúc, nhà Chùa bị canh chừng, nhà Chùa bị quốc hữu hóa. Chúa và Phật bị giam lỏng, không được đến với con người một cách tự do. Nên tôi buộc phải làm kẻ đứng ngoài, cố nhìn theo ánh điện vàng bên kia rào ngăn cách.

Tại hải ngoại, nếp sống tôn giáo của người Việt nở rộ, đáp ứng nhu cầu cả về tâm linh, tâm lý, văn hóa, xã hội, và tri thức. Những sinh hoạt tôn giáo cho người Việt xa xứ cái không khí quê hương, không gian văn hóa, bầu khí tình thân, và kim chỉ nam

cho một cuộc sống an vui. Những chương trình phát thanh tôn giáo tại hải ngoại, nhất là tại Quận Cam, tạo điều kiện cho sự thông cảm và liên đới giữa các tôn giáo. Đêm giao thừa, không chỉ có Phật tử đến viếng Chùa, hái lộc. Lễ vọng Giáng Sinh, không chỉ có Kitô hữu sốt sắng dự lễ, cảm nhận niềm vui giáng trần.

Những giao thoa giữa các cộng đồng tôn giáo Việt tại hải ngoại cũng mở ra những khung trời mới, những tâm lộ mới, những tư duy mới. Tuy nhiên, người Việt hải ngoại – cũng giống như những cộng đồng di dân khác – vẫn đối diện với cái thử thách tất yếu: khả năng sử dụng tiếng Việt ngày càng hạn chế của các thế hệ ngoại biên (chữ mà tôi dùng để diễn tả những thế hệ sinh ra hay/và trưởng thành ngoài biên giới Việt Nam), và sự tách rời với nền văn hóa gốc. Do đó, những nhịp cầu mới cần được kiến thiết, phục vụ cho việc trao đổi và duy trì văn hóa, và cho phép các thế hệ được gặp nhau.

Trong một cái duyên đẹp, tôi được tặng ba quyển sách Thiền song ngữ của Cư sĩ Nguyên Giác, tức nhà văn Phan Tấn Hải. Ba quyển sách có tựa đề:

“Lời Dạy Từ Các Thiền Sư Việt Nam Xưa” (Teachings From Ancient Vietnamese Zen Masters), “Trần Nhân Tông Đức Vua Sáng Tổ Một Dòng Thiền” (Tran Nhan Tong: The King Who Founded A Zen School), và “The Wisdom Within” (Teachings And Poetry Of The Vietnamese Zen Master Tue Trung Thuong Si). Tôi đọc say mê, tuy rất chậm, vì cả một thế giới Thiền được hóa thân vào cõi thơ, huyền linh, ẩn hiện. Tôi cảm kích nhất ở chỗ đây là những quyển sách song ngữ. Trước nay, ít có tác giả Việt hải ngoại xuất bản các tác phẩm song ngữ. Hiện nay cũng thế. Nếu có, thì tác giả và dịch giả là hai người khác nhau. Thế nhưng, nhà văn Phan Tấn Hải đã toàn vẹn đôi đường, với mạch văn Anh ngữ thượng đẳng và Thiền ý siêu việt.

Đối với tôi, ba quyển sách ấy là một kho tàng, vì chúng lưu giữ những hạt ngọc báu của thi ca Việt Nam, của tư duy Thiền Việt Nam, và của văn hóa Việt Nam. Những người yêu thơ sẽ say mê với tứ thơ đẹp, lời thơ chất lọc, nhịp thơ bất ngờ. Những người tập Thiền sẽ tìm được những công án, những ý tưởng, những cánh cửa đi vào Thiền giới vô biên. Những ai trân trọng văn hóa Việt Nam sẽ gặp gỡ những hình ảnh, cảm xúc, tư tưởng, và tình cảm đầy Việt tính, tràn quê hương.

Tôi tạ ơn nhà văn, Thiền sĩ Phan Tấn Hải, đã dày công chất lọc những hạt ngọc thơ từ những vị danh sư của Thiền môn Việt Nam. Có nhiều bài thật ngắn, đọc vào thích ngay, nhưng để cảm nghiệm sâu hơn, tôi phải đọc phần chú giải của soạn giả. Cả về thi pháp và Thiền pháp, cả ba tuyển tập như đại dương sáng lóa, mở rộng, đón nhận nhưng lại không bó buộc, níu giữ. Chồng tôi không phải là người Việt, nên anh đọc tiếng Anh trước, rồi mới ‘dám’ đọc tiếng Việt, rồi lại đọc ngược lại tiếng Anh, để hiểu rõ hơn. Anh cứ khoe với tôi là anh ‘mê’ bộ sách này quá!

Trong Lời Giới Thiệu của tập “Những lời dạy từ các Thiền sư Việt Nam xưa,” Thượng tọa Thích Nguyên Siêu có viết, “Mong rằng các bậc cha mẹ phát tâm khuyến khích con em đọc tác phẩm này

để vừa hiểu Phật Pháp, vừa học thêm tiếng Việt.” Tôi xin thêm vào lời của Thượng tọa, qua kinh nghiệm của chồng tôi, rằng những tác phẩm này còn là nhịp cầu, đưa tư tưởng Thiền Việt Nam đến với độc giả sử dụng Anh ngữ là chính. Vậy ba tác phẩm quý này, ngoài việc giúp giữ gìn tư duy Thiền, còn là chất xúc tác, đưa văn hóa Thiền của Việt Nam vào những xa lộ tư tưởng mới của thế giới trong thế kỷ 21.

Trong khi Thiền nghiệm ba quyển sách quý này, tôi lại ‘nhớ’ đến bạn bè, những người có quan tâm đến Thiền, và lại tìm đến Cư sĩ Nguyên Giác, xin món quà quý cho các bạn. Rồi sau đó, tôi lại ‘nhớ’ đến những Trung Tâm, Cơ Sở, Văn Khố có liên quan đến Việt Nam hay Đông Nam Á tại các trường đại học Hoa Kỳ. Tôi lại đến xin lần nữa để chuyển đến các nơi này, để những nghiên cứu sinh hay sinh viên, hay người dân địa phương, có thể đến để tham khảo sách một cách dễ dàng. Tôi có cái bệnh là khi đọc được sách hay, thì giới thiệu với bạn bè ngay, hay gửi tặng hẳn cho thư viện, mong là sẽ có nhiều người được cùng thưởng thức.

Với bao linh huyết và Thiền tâm để soạn/dịch/bình ba quyển sách ấy, Cư sĩ Nguyên Giác chỉ nhắm vào việc phục vụ cho bá tánh, với ước nguyện “cho tất cả chúng sinh được hạnh phúc, bình an, và giải thoát.” Nên những tác phẩm kinh điển này không để bán. Ân tống. Một món quà đạo thật quý báu. Quả thật, đây là tam bảo của tôi, trong hành trình tìm hiểu Thiền môn Việt Nam. Ở đây, ba quyển sách biểu đạt cả ba tầng cấp của tam bảo: Phật, Pháp, Tăng. Phật, hay Bạc giác ngộ, chính là những thiền sư Việt Nam. Giáo pháp của Bạc giác ngộ là lời dạy được chọn lọc và bình giải trong sách, những bài thơ tuyệt mỹ (trong ý thức Thiền và thi pháp) và những lời hướng dẫn tận tình của soạn giả. Và Tăng, những người bạn đồng học, chính là mỗi độc giả, những Thiền sinh đang đắm trí trong cõi Thiền của ba tuyển tập.

Cư sĩ Nguyên Giác chính là cái gạch nối giữa Phật, Pháp, Tăng, trong vai trò một sứ giả hết tâm hết lực cho việc truyền bá những ánh ngọc gia bảo của Thiền pháp Việt Nam. Ông cho phép nhiều thế hệ mai hậu, trong đó có tôi, được ‘vào dòng,’ cho dù tôi không là một Phật tử chính quy. Ba tác phẩm này chính là những chương trình Tiếp tâm sâu sắc, lan tỏa, thi vị. Và nếu hiểu Tam Bảo theo truyền thống Đại Thừa, thì ba quyển sách hiển lộ cả Nhất thể tam bảo (tính Không, Phật tính, nhân duyên, tương thuộc của vạn vật), Hiện tiền tam bảo (sự giác ngộ của Đức Phật,

Phật Pháp, và Phật tử), và Trụ trì tam bảo (hình ảnh và lời dạy của Đức Phật, bá tánh đang tu học và sống Chính pháp).

Xin nhắc lại, đây chỉ là suy nghĩ và cảm nhận của riêng tôi về ba tuyển tập. Nếu sự nhận biết của tôi có khác với những suy nghĩ truyền thống của Phật giáo, thì xin quý độc giả lượng thứ. Xin hãy chấp nhận cái suy nghĩ ấy như lòng biết ơn của tôi đối với một trong những bậc tiền bối mà tuy không chính thức gia nhận, tôi vẫn coi như một người Thầy của mình trong ngôi trường Thiền Tông Việt Nam. “Nhất tự vi sư.” Huống chi ở đây, Cư sĩ Nguyên Giác đã dạy cho tôi cả muôn lượng chữ. Tôi cũng đặc biệt biết ơn Cư sĩ Nguyên Giác đã đưa hương về gần. Nếu Thiền có nguồn gốc ở ngoài Việt Nam, thì với ba tuyển tập này, Thiền đã được Việt hóa, trong những hơi thở rất gần gũi và thân thương cho những tâm hồn Việt.

Với lòng biết ơn đó, tôi mạn phép tác giả, gửi thông tin nhận sách đến quý vị. Kính chúc quý vị, quý Thiền sinh, quý Thiền sĩ có nhiều chuyến đi đẹp với ba tòa Tam Bảo này. Vì Tu viện Pháp Vương đã tặng hết sách, kính mời quý vị đọc trực tuyến ba quyển song ngữ tại http://www.thuvienhoasen.org/D_1-2_2-44_10-426_12-1/. Trường hợp độc giả muốn liên lạc với tác giả, xin email tới: nguyengiac@yahoo.com.

Ghi chú:

Phan Tấn Hải, thường được gọi là Cư Sĩ Nguyên Giác. Sinh năm 1952 tại Sài Gòn. Quê cha Hà Tĩnh, quê mẹ Nha Trang. Định cư: quận Cam (USA) làm thơ, truyện, dịch. Từng cộng tác với nhiều báo, tạp chí, trong đó có: Nhân Văn, Giao Điểm, Văn, Văn Học, Hợp Lưu, Tạp Chí Thơ. Hiện là chủ bút Nhật Báo Việt Báo (VietBao.com) ở California.

Đã xuất bản: Cậu Bé Và Hoa Mai (truyện, NXB Nhân Văn 1986), Một Nơi Gọi Là Việt Nam (thơ 1987), Vài Chú Thích Về Thiền Đốn Ngộ (biên khảo, NXB Văn Nghệ 1990).

Đã in, và dự kiến sẽ in nhiều sách Phật Giáo đang lưu ở trang Thư Viện Hoa Sen:

http://www.thuvienhoasen.org/D_1-2_2-44_10-426_12-1/

Những khi mệt, vào YouTube học vẽ, và đã vẽ cúng dường ngài Đạt Lai Lạt Ma năm 2010 ở đây:

http://www.youtube.com/watch?v=MOFJfT_QFkE

Hiện vẫn đang bận rộn dịch về thơ Thiền thời Lý Trần.

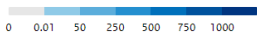
Đo dấu vết của virus trong nước thải Corona dashboard - rioolmeting

Gemiddeld aantal virusdeeltjes per
100.000 inwoners in rioolwater

Deze kaart toont het gemiddeld aantal virusdeeltjes per
100.000 inwoners, per veiligheidsregio.

Per gemeente Per veiligheidsregio

Legenda

Đại đa số mọi người chỉ biết nước thải, còn gọi là nước cống, rất bẩn. và cuộc sống tại Hòa Lan thì ngược lại, rất sạch. Sạch đến mức người dân từ lúc nhỏ đến khi lớn không hề thấy nước thải. Do đó, hầu như rất ít ai biết, trong nước thải có chứa giá trị rất lớn về thông tin, có mang theo nhiên liệu và nhiều khoáng chất có giá trị kinh tế. Trong nền công nghệ thông tin 4.0, thì dữ liệu - còn gọi là data - đứng đầu bảng, và dữ liệu trong nước thải được gọi là big brown data. Nói như vậy, thì giữa Corona và nước thải có liên hệ gì? Khi một người bị nhiễm virus corona, thì trong phân của họ thường có dấu vết virus. Sau khi đi vệ sinh, phân sẽ theo nước thải, chảy vào hệ thống cống rãnh. Bằng cách kiểm tra nước thải tại các nhà máy xử lý nước thải, người ta có thể đoán được mức độ lây nhiễm virus trong vùng. Hòa Lan đã thực hiện được trong cả nước. Sau nhiều lần bổ túc, thay đổi đến ngày 4 tháng 3, phương pháp tính toán được xem là tương đối hoàn thiện. Điều này giúp các cơ quan có các dữ kiện chính xác hơn.

Theo đúng yêu cầu của bộ Y tế, Phúc lợi và thể thao (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) viết tắt là VWS, các cơ quan quản lý nước sẽ tăng cường việc nghiên cứu và kiểm soát nước thải. Nguyên nhân chính là do việc lan tràn của bệnh dịch Corona. Để giám sát, theo dõi sự lây lan của virus, các mẫu nước thải phải được lấy từ tất cả các nhà máy xử lý nước thải. Ngoài ra bộ Y tế còn yêu cầu việc lấy mẫu thử nghiệm này phải được tăng lên từ một lần một tuần, lên hàng ngày. Do đó, tất cả các cơ quan quản lý nước trong toàn quốc Hòa Lan đều phải có kế hoạch thường xuyên kiểm tra dấu vết virus corona trong nước thải.

Hiện nay trên toàn quốc có 315 nhà máy xử lý nước thải. Dựa vào việc lấy mẫu hàng ngày từ các nhà máy này, Viện Y tế Công cộng và Môi trường Quốc gia (RIVM), nơi phân tích các mẫu, có thể theo dõi sự lây lan của virus một cách chính xác hơn. Những người bị nhiễm tiết ra các dấu vết virus có thể được tìm thấy trong nước thải. Các vết RNA này cung cấp hình ảnh về sự lây lan của virus. Khi càng theo dõi kỹ thì kết quả càng tốt hơn. Tuy nhiên, trên thực tế các mẫu kiểm nghiệm lấy từ các nhà máy chỉ là một phần rất nhỏ trong số lượng nước thải khổng lồ.

Theo ban quản lý nước, việc tăng cường yêu cầu của bộ VWS đối với tất cả các nhà máy xử lý, cần có thời gian vài tháng để thực hiện các thiết bị bổ sung cần thiết. Cho đến nay, việc lấy mẫu thường xuyên cho bảng Corona dashboard đã được đưa vào hệ thống tự động hóa (proces automatisering) của các nhà máy xử lý nước thải. Các thiết bị đo lường và lịch lấy mẫu kiểm nghiệm đều được lập trình và điều khiển tự động bằng máy. Các nhân viên phụ trách chỉ cần đến nơi lấy mẫu và mang về phòng thí nghiệm.

Cơ sở hạ tầng đo lường

Trong một thỏa thuận sơ bộ, Bộ Y tế đã cam kết chi trả hơn 4 triệu cho việc xây dựng cơ sở hạ tầng đo lường. Ngoài ra, Bộ cũng tài trợ chi phí quản lý, điều phối mỗi năm khoảng 15 triệu cho tất cả các nhà máy xử lý. Thỏa thuận này có giá trị trong vòng 5 năm.

Ứng dụng rộng hơn

Cơ quan quản lý nước trong khu vực và trung tâm kiến thức STOWA cũng đang xem xét thêm về việc sử dụng rộng rãi dữ liệu đã thu thập được từ việc nghiên cứu nước thải, nhằm mục đích lập biểu đồ về các khuynh hướng xã hội trong các khu vực. Qua đó, có thể góp phần vào các mục đích có liên hệ đến việc chăm sóc sức khỏe người dân, chẳng hạn như sử dụng thuốc, sử dụng ma túy.

Ví dụ, mỗi mùa hè số du khách ghé thăm thủ đô Amsterdam lên đến hàng triệu người và theo đó số lượng các hóa chất có liên hệ đến ma túy tìm thấy trong nước thải ở Amsterdam cũng tăng theo tỷ lệ thuận.

Nghiên cứu nước thải có vi phạm quyền riêng tư không?

Việc áp dụng và mở rộng điều tra nước thải đi đôi với câu hỏi: liệu việc sàng lọc có được cho phép

hay không ? dựa trên cơ sở các quy tắc về quyền riêng tư, như đã ghi trong Quy định chung về bảo vệ dữ liệu. Hay về mặt đạo đức có gì mâu thuẫn không đối với việc lấy mẫu nước thải?

Cơ quan quản lý nước cho biết, nghiên cứu về nước thải mang lại nhiều dữ liệu và từ các dữ liệu này không thể truy tìm ngược lại cá nhân. Và điều này có nghĩa là, việc sàng lọc không vi phạm luật và quy định về quyền riêng tư.

Tất nhiên, tất cả các khía cạnh trong việc nghiên cứu đều được kiểm tra một cách nghiêm túc qua các buổi tham vấn. Ví dụ, hậu quả của cái gọi là mật độ nghiên cứu chặt chẽ, trong đó việc sàng lọc được chi tiết hóa đến mức phường khóm hoặc thậm chí đường phố (những nơi có giếng gom nước thải). và do đó nhiều thông số của các khu vực khác nhau có thể được đem ra để so sánh: như khu vực nào sử dụng nhiều được phẩm, ma túy , v.v.

Theo kế hoạch hiện tại, các cơ quan quản lý nước và phòng thí nghiệm chịu trách nhiệm lấy mẫu và vận chuyển các mẫu từ các nhà máy xử lý nước thải đến các phòng thí nghiệm trung tâm. Sau đó, Viện Y tế công cộng và Môi trường Quốc gia (RIVM), chịu trách nhiệm việc phân phối và các phân tích tiếp theo. Vì vậy, viện quốc gia là chủ của dữ liệu và chịu trách nhiệm giải thích và truyền thông về virus.

Ghi chú: Nhà máy xử lý nước thải là một bộ phận của cơ quan quản lý nước- đó là một cơ quan lâu đời nhất và gắn bó rất mật thiết với đời sống tại Hòa Lan. Hàng năm, chúng ta đều đóng thuế nước . Ai vậy ? Tại sao lại đóng nhiều thế? Họ đã làm được gì? Khi có thời gian chúng tôi sẽ trình bày thêm về cơ quan rất đặc thù này của Hòa lan

Vô ngã

Hiện tượng là vô ngã
Sự vật là vô thường
Buổi sáng hoa búp nở
Buổi chiều hoa búp tàn
Ngàn xưa đã như vậy
Khởi thủy là chữ duyên
Nơi Hà Nhai vẫn độ
Neo đó 1 con thuyền
Nhỏ neo là bến giác
Nước chảy chảy ưu phiền
Bao si mê sân hận
Theo gió lộng từng cơn
Vũ trụ là vô ngã
Thân ta là vô thường

Chu Vương Miện

Trang sức khỏe

Bác Sĩ Nguyễn Ý Đức

Sống Lâu Trăm Tuổi

Hoa Kỳ mất đi một cây cổ thụ quý giá có một trăm năm với hai ngày lễ tuổi thọ. Trước sự ra đi này, đích thân vị nguyên thủ quốc gia cũng phải lên tiếng tỏ ý nuối tiếc là người Mỹ mới mất một bảo vật hiếm có. Đó là tài tử Bob Hope mà nhân dân Hoa Kỳ coi như một nhà ái quốc, một diễn viên hài tuyệt hảo, một người mang niềm vui tới cho mọi người.

Vâng, Bob Hope mãi phần vào ngày Chủ Nhật 27 tháng Bảy năm 2003 sau khi bị bệnh sưng phổi. Trước đó một tháng, “con người toàn hảo” Gregory Peck, một tài tử màn bạc nổi tiếng cũng đã nhẹ nhàng buông bàn tay nắm chặt của người vợ hiền để ra đi ở tuổi 87.

Bob luôn luôn có một nụ cười rất tươi trên làn môi hơi méo sệch kèm theo cặp mắt nheo góc chân chim đầy tình cảm hướng về người đối diện. Ông ta bao giờ cũng có thái độ tích cực, lạc quan. Nhìn thấy gương mặt ông ta là ai cũng cười theo và thấy yêu đời hơn. Phải chăng một nụ cười có công

hiệu như mười thang thuốc bổ mà các cụ ta vẫn hằng ví von.

Một trăm tuổi mới ra đồng, ngựa mình trên thảm cỏ xanh, nghe nhạc vàng giun đế, gửi nụ cười tình tán chị Hằng Nga, kể cũng thọ đấy nhỉ.

Nhớ lại vào đầu thế kỷ trước, sống tới ngoài tứ tuần đã đủ mừng, đã vội vàng mời bà con lối xóm tới ăn khao “tứ tuần đại khánh”. Rồi trâu bò, gà vịt được hy sinh để các “cụ non” chén chú chén anh, say sưa với nhau. Vui Xuân kéo hết Xuân đi.

Sống tới tuổi cao hơn, dăm bảy chục là điều ít thấy, huống chi là trăm tuổi. Vì thế mới có câu nói truyền đời “Nhân sinh thất thập cổ lai hy”. Sống bảy mươi hiếm ời là hiếm.

Tuổi thọ trung bình khi đó chỉ lớn hơn ở con số 45. Tại chốn đình chung, các cụ non này đã trịnh

trọng được chễm trệ rung đùi mâm trên, chiếu cặp điều; đã được mở làng một điều thừa, hai điều trình “*nhà cháu xin chào các cụ, rước các cụ soi rượu ạ*”. Nghe cũng sướng con ráy.

Nhiều cụ non còn hành động như ...các cụ non: lún phún vuốt vài sợi ria mép, đi đứng khệnh khạng, nói năng lè nhè, lâu lâu lại giả vờ ôm ngực ho khan vài tiếng, tỏ ra là mình già rồi. Để được trong ngõ ngoài làng chú ý thêm. Các cụ non cũng được miễn nhiều tạp dịch, tuần đình trong làng xã.

Tại gia thì tha hồ được bà xã chiều chuộng, nâng niu. Đôi khi còn được bả kiếm thêm cho vài di hai, di ba, dăm ả hầu tở để lo cơm nước, tắm rửa cũng như đấm bóp, xoa lưng, cùng vui vầy giấc ngủ đêm trường. Thực là làm cụ non cũng có nhiều điều lý thú.

Mà các bậc đế vương kim cổ, các nhà độc quyền cai trị đều muốn sống lâu. Để lần tới khổ dân đen. Cho nên mới có “*Thánh thọ vô cương*”, “*Vạn tuế! Vạn vạn tuế!*”, “*Vive le Roi!*”, hoặc “*Quan Tổng Thống, Quan Tổng Thống muôn năm!!*” trước khi coi một phim giải trí cuối tuần.

Để hưởng hết lộc trời, để trị vì thiên hạ, đã có những tìm kiếm thuốc trường sinh, những thuật sống lâu trăm tuổi, những luyện kim đan, những tên bán vịt trời giữa chợ...quảng rao thuốc tiên, thuốc thánh.

Nào Lư Sinh, Từ Phước vượt Biển Đông kiếm thuốc trường sinh bắt tử cho Tàn Thủy Hoàng Đế. Không tìm ra thuốc, sợ tận sinh khi về, họ chốn biệt, lập nghiệp ở đất Phù Tang.

Nàng Eos cầu xin bề trên cho người yêu Tithonus được trường thọ mà quên không xin cho chàng khỏi suy nhược loạn cương dương. Nên nàng đành gạt lệ, hồ hởi bước đi bước nữa, kiếm người tình trẻ trung, nhiều sinh lực.

Lại còn những suối nước Vĩnh Cửu ở rừng già Jupiter, bờ biển Venezuela, đảo Trinidad; những lời khuyên nằm giữa trinh nữ để thu lượm sinh khí như Vua Cha David. Rồi cấy tế bào ngọc hành để tăng cường sinh khí của nhà khoa học

Charles B Sequard; linh dược gia truyền chế từ sừng tê giác, mật gấu, sữa voi của thầy tu Roger Bacon. Và gần đây, những KH -3, Gerovital, những Q- 10, Glutathione, Sod, DHEA, Omega-3, Omega- 6, antioxidants, nấm Cổ Linh Chi...Riêng cái món nấm Cổ Linh Chi này cũng đang được rất nhiều đồng hương ta muốn sống lâu tin tưởng; bỏ ra cả ngàn đô xanh mua được một kí nấm rôm về dùng rồi than trời như bọng. Uống tiền.

Sao chẳng ta về ta tắm ao ta, học cách sống lâu, sống khỏe trong TÚI KHÔN Quốc Văn Giáo Khoa Thư lớp Đồng Ấu của các soạn giả Trần Trọng Kim, của Đỗ Thận:

“ Một ông thầy thuốc già, chữa bệnh giỏi có tiếng. Phải khi ông ốm nặng, các học trò đến châu chực thuốc thang bên cạnh. Ông cố giọng nói rằng: “ Lão biết mình đã đến ngày tận số rồi nhưng lão có nhắm mắt cũng yên lòng vì lão có để lại cho đời được ba thầy thuốc rất hay”. Ông nói tới đây, nhọc quá phải nghỉ. Các thầy thuốc học trò thấy ông nói thế, đều lắng tai nghe, ai cũng nghĩ bụng trong ba người ấy thế nào chả có tên mình.

Ông nghỉ một lúc rồi lại nói: “Trong ba thầy thuốc ấy thì hay nhất là thầy SẠCH SẼ, thứ nhì là thầy ĐIỀU ĐỘ, thứ ba là thầy THỂ THAO. Sau khi lão

mất rồi, nếu các anh biết theo ba thầy ấy mà chữa bệnh cho người ta, thì thiên hạ khỏi được bao nhiêu là bệnh tật”-

Cách đây cả trên nửa thế kỷ mà các học giả khả kính của ta đã nói tới những điều mà y khoa học hiện đại mới đề cập và khuyên nhủ bá tính áp dụng. Phải chăng đó là y khoa phòng ngừa, là vệ sinh công cộng, là sống đời sống lành mạnh, là ăn uống cân bằng, dinh dưỡng, là vận động cơ thể, là giữ cho tâm thân an lạc, tiết kiệm sinh khí.

Bằng cách nào để sống lâu, sống mạnh là những đề tài ta nên suy tư, khai triển từ cái TÚI KHÔN vừa kể.

Hoặc nếu không muốn mất công thì ta đành len lén đi theo Ngộ Không Tôn Lão, vào lò luyện kim đan của Tây Vương Mẫu nuốt hết bình thuốc bất tử; bước ra vườn tiên, nằm gác chân chữ ngũ, ngâm nhi vài trái đào trường sinh mọng chín thơm tho. Có khi lại sống lâu như ông Bành Tổ.

Rồi cùng An Hưởng Tuổi Vàng với gia đình, thân thuộc. Và chậm rãi sửa soạn cho ngày rửa sạch chân cẳng, thơ thới bước lên bàn thờ, ngồi hầu cờ tướng tổ tiên.

Chẳng cũng thú vị lắm sao!!

Thơ

Hoài Tâm Niệm

Sương Mai Tĩnh Lặng

Chánh điện nơi lòng phật ở tâm
Âm thầm nhớ nghĩ lời giáo lý
Tôn chỉ ngàn năm để lại đời
Sương mai thư thới thiên hành đạo
Tao nhã bên đường trở hoa tươi
Tươi tằm tư duy khai lối sáng
Mênh mang bàng bạc cảnh liên trì
Non tiên thấp thoáng già lam hiện
Tiếng trống chuông chùa thánh thoát ngân
Lâng lâng cảm giác diu tư tưởng
Hương đến thiên môn niệm phật đường

2021 HTN

Cười chút chơi

SỢ KHÔNG KHAM NỖI

Một tiều phu bị rơi rìu xuống sông, anh đang ngồi buồn rầu nhìn dòng nước xoáy thì Bụt hiện lên an ủi: "Đừng buồn! Ta sẽ mò chiếc rìu cho con". Dứt lời, Bụt biến mất và loáng cái ông đã ngoi lên, tay cầm chiếc rìu bằng vàng.

- Đây có phải rìu của con không?

- Thừa Bụt, không phải rìu của con.

Bụt lại lặn xuống nước mò lên một cái rìu bạc, chàng tiều phu vẫn không nhận. Lần thứ ba, Bụt mò lên cả ba chiếc rìu vàng, bạc và sắt, anh chỉ nhận chiếc rìu sắt là của mình. Thấy anh nghèo túng mà thật thà chất phác, Bụt liền cho anh cả ba chiếc rìu...

Vài năm sau, tiều phu nọ đi dạo cùng vợ trên bờ sông xưa, không may cô vợ trượt chân ngã xuống nước. Bụt lại hiện ra bảo:

- Ta sẽ mò vợ lên cho con, đừng buồn!

Anh tiều phu chưa kịp mở miệng thì Bụt đã hiện lên trên mặt nước cùng Cindy Crawford và hỏi: Đây có phải vợ con không?

- Tiều phu loạng choạng suýt ngã, tim đập thình thịch, vội vàng lí nhí: Dạ phải...

- Nói dối! Ta sẽ trừng phạt ngươi!

- Trước cơn thịnh nộ của Bụt, chàng đốn củi tội nghiệp quỳ xuống nghẹn ngào: Mong Bụt hiểu cho, nếu con nói "không" thì Ngài lại mang lên Claudia Schifer và tiếp tục "không" thì người sẽ vớt đến vợ con, khi ấy con mà bảo "đúng" thì Bụt lại cho con cả ba nàng. Thế thì con chết mất! Không thể nào kham nỗi! Hu hu!

KHÔNG CẦN PHẢI GIẢI THÍCH

Một người tâm sự với bạn:

- Thời buổi này, làm nghề gì cũng khó, chỉ có làm nghề bán thuốc tây là dễ thôi!

- Sao vậy?

- Vì mỗi khi bán thuốc chỉ cần nói với khách hàng: "Xin đọc kỹ hướng dẫn trước khi dùng", thế là xong!

CHỈ 1 CON THÔI

Ông triệu phú 95 tuổi tiết lộ bí quyết làm giàu của mình:

- Từ bé đến giờ tôi chỉ chuyên bán chim bồ câu đưa thư.

- Thế thì cụ phải bán đến hàng triệu con chim rồi nhỉ?

- Ồ không, tôi chỉ bán có một con thôi, nhưng hàng triệu lần.

ÁP TRÚNG VOI...

Có một anh chàng nọ nhà rất nghèo, nghèo đến nỗi không có cái quần để mặc. Nhà bên cạnh lại có cô gái rất đẹp ngày ngày để ý anh ta.

Một hôm cô nàng quyết định qua nhà làm quen. Vì không có quần mặc nên anh không dám tiếp, nhưng cô gái cứ một mực đòi gặp anh. Cuối cùng anh đồng ý nhưng lại chui vào một cái lu và ló đầu ra để trò chuyện.

Cô gái thấy lạ bèn hỏi:

- Anh làm gì trong đó vậy?

Chàng trai đáp ứng:

- À ... Anh ... Anh áp trứng.

Cô gái:

- Trứng gì?

Chàng trai:

- Trứng voi.

Cô gái nghe thấy trứng voi liền muốn xem cho biết, cô ta xin anh chàng cho mình xem trứng voi, vừa mở lời xin cô ta thò tay ngay vào trong lu nhanh đến nỗi anh chàng ngăn không kịp. Chợt cô gái reo lên:

- A, anh ơi, trứng đã nở thành voi con rồi, em sờ thấy cái vòi...

MỒ XẼ NHỮNG ĐẶC TRƯNG NGHỀ NGHIỆP

Bốn nhà phẫu thuật đang nghỉ uống cà phê và thảo luận về công việc, một người khơi mào:

- Tôi nghĩ tiến hành phẫu thuật với các nhân viên kế toán là dễ nhất, mọi thứ bên trong anh ta đều được đánh số.

Bác sĩ ngoại không đồng tình: Tôi thì lại thấy quản thư viện là dễ nhất, anh mở họ ra và nội tạng được sắp theo thứ tự chữ cái.

Chuyên gia giải phẫu thần kinh lại có ý kiến khác: Ngăn nắp nhất vẫn là thợ điện. Mọi thứ ống và dây trong người anh ta đều được đánh dấu bằng màu sắc.

Còn ông bác sĩ già nhất thì cay đắng nhận xét: Thế các anh đã tiến hành ca mổ cho luật sư bao giờ chưa? Họ không có tim, không xương sống, sợ rỗng, đầu và mông có thể thay đổi cho nhau được.

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC

Một vị khách trong một nhà trọ nói với chủ quán:

- Sau cốc cafe tối qua của anh tôi không tài nào ngủ được!

- Cafe đặc thế cơ à?

- Không, vì cả đêm qua tôi ở trong toilet thì sao mà ngủ được.

Giải trí có giải thưởng SUDOKU

Luật chơi: Có tất cả 5 lần (9 hàng, 9 cột và 9 khung). Số từ 1 đến 9 chỉ được xuất hiện một lần ở mỗi hàng, mỗi cột và mỗi khung.

Giải thưởng: giải đáp đúng sẽ được tặng nửa năm báo VNNS (4 số). Giải trúng quý độc giả cũng có thể gửi tặng người thân. Đáp số xin gửi về địa chỉ tòa soạn trước ngày 30-05-2021.

Độc giả trúng giải thưởng:

2		5				9		4	6	7				3		1
	7						5			9					7	
8				6				1	1			2				9
			4		9						1		4			
		6				2					3				5	
			6		2							2		8		
4				8				9	5				6			4
	3						1			4						8
1	8					4		7	8	6					1	5
						4		3								
							7									
						2		9								
8		9				1		4	2	5				3		7
	4						9			1					6	
2				7				8	4			1				8
			7		8						2		9			
		2				6					8			6		
			1		2							1		4		
9				2				5	7			9				6
	2						4			3					9	
1		4				9		7	6	4				5		3

Mẫu giới thiệu VNNS đến gia đình bè bạn

- tên người giới thiệu:.....
- số độc giả: .....
- địa chỉ: .....
- giới thiệu độc giả mới tên: .....
- địa chỉ: .....

Giới thiệu 1 độc giả mới sẽ nhận được giải thưởng 6 tháng báo VNNS.

Vliet Service

Reparatie van koelcel, vnescel, koelapparatuur, airco, softijsmachine, ventilatie, keuken afzuiginstallatie, verwarmingsketels, geyser, boiler, friteuse, opwarming-apparatuur, magnetron, oven, vaatwasmachine, gasapparatuur, koffie-espresso, luchtbehandelingskast, zak filters, koolstof filters.

Verkoop van horeca-apparatuur.

Contact: Dhr. Vliet Nguyen

Tel. 030-2688630

Mob. 06-44464380

số 321/05/2021

**Việt Nam
Nguyệt San**

Việt Nam Nguyệt San, một trong những tờ báo Việt ngữ lâu đời nhất của người Việt tại Âu Châu. Người Việt tại Hòa Lan luôn hãnh diện đã cùng nhau chung góp, kể bỏ công, người góp của, để nuôi dưỡng gìn giữ tờ báo này như một phương tiện liên lạc với nhau từ hơn 30 năm qua.

Hãy đọc và cổ động báo Việt Nam Nguyệt San đến gia đình, bè bạn.

lệ phí cho một năm (8 số) là €30.-

Quý đồng hương có thể chuyển tiền về trương mục của cộng đồng qua ING-bank (IBAN):
NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN

Thư cùng đọc giả

Quý đọc giả kính mến,

Chúng ta vừa bước qua tháng tư buồn và cũng được tin từ chính phủ đã có lịch trình từng bước tháo gỡ lệnh “lockdown”. Nhân đây, Việt Nam Nguyệt San (VNNS) kính chúc quý đọc giả cùng quý quyến được mạnh khỏe, bình an tất cả đều may mắn thoát qua cơn đại dịch corona.

Thưa quý vị,

Suốt thời gian dài hơn 40 năm sống lưu lạc nơi xứ người, cộng đồng người Việt tỵ nạn cộng sản tại Hòa Lan đã duy trì sinh hoạt qua 16 nhiệm kỳ Ban Thường Vụ và tờ báo VNNS, cơ quan ngôn luận chính thức của cộng đồng. Tính đến nay VNNS đến tay quý vị là số thứ 321, VNNS được duy trì một thời gian dài như thế cũng nhờ vào sự đóng góp tích cực của quý đọc giả.

Vượt qua chặn đường dài như vậy, chúng ta có quyền tự hào đây là một trong những tờ báo lâu đời nhất trong cộng đồng người Việt tại Âu Châu và rất có thể cả trên toàn thế giới nữa.

Để tiếp tục duy trì niềm hãnh diện về tờ báo VNNS, sự hậu thuẫn của đồng hương nói chung và quý đọc giả nói riêng là điều hết sức cần thiết.

Qua đây chúng tôi xin được kêu gọi quý đọc giả đã_ hay sắp hết hạn. Xin quý vị vui lòng gia hạn báo bằng cách chuyển số tiền 30 euro vào trương mục Cộng Đồng qua:

IBAN: NL16INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN.

(Ghi chú: xin quý vị nhớ ghi số đọc giả để chúng tôi dễ dàng trong việc quản trị).

Chúng tôi xin có lời vắn an sức khỏe đến quý đọc giả cùng quý quyến.

Trân trọng kính chào thân ái,

Tm. Ban Quản Trị VNNS

Nguyễn Hữu Phước

Danh sách độc giả đóng tiền báo tính từ 23-03-2021 đến 08-05-2021

stt	ngày trả tiền	tên độc giả	vùng	số độc giả	số tiền	ghi chú
01	14-04-2021	DT Vu	Eindhoven	305	€ 30.-	
02	18-04-2021	TTU Phan	Nijmegen	381	€ 30.-	
03	21-04-2021	QV Huynh	's-Gravenhage	136	€ 50.-	
04	21-04-2021	TN Truong	Leiden	118	€ 30.-	
05	21-04-2021	H Nguyen	Maarsse	837	€ 30.-	
06	21-04-2021	QT Tran	Heerlen	352	€ 35.-	
07	22-04-2021	The Vy	Den Hoorn	884	€200.-	ủng hộ
08	22-04-2021	Doan Minh My	Oosterhout	259	€100.-	3 năm
09	23-04-2021	XN Nguyen	Ridderkerk	724	€ 30.-	
10	23-04-2021	P Le	Den Bosch	272	€ 30.-	
11	24-04-2021	H Ho Si	Den Hoorn	145	€ 30.-	
12	25-04-2021	M Le	Enschede	789	€100.-	
13	25-04-2021	Nguyen Van Son	Amstelveen	81	€ 30.-	
14	27-04-2021	TA Nguyen	Leeuwarden	449	€ 30.-	
15	27-04-2021	TNT Nguyen	Arnhem	794	€ 30.-	
16	29-04-2021	TG Ly	Zwolle	433	€ 30.-	
17	30-04-2021	NN Vu	Zwolle	706	€ 30.-	
18	03-05-2021	QA Tran	Den Haag	692	€ 30.-	
19	03-05-2021	TT Nguyen	Huizen	10	€ 30.-	
20	07-05-2021	Ms. Huynh van Cong	Hoensbroek	598	€ 30.-	
21	08-05-2021	VT Dinh	Purmerend	750	€ 60.-	

Ghi chú:**Đính chính**

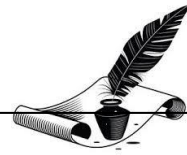
Vừa qua toà soạn có nhận được thông báo từ độc giả Đinh Minh Thìn yêu cầu đính chính tên độc giả trong danh sách độc giả đóng tiền trên VNNS số 320. Trong danh sách này ở số thứ tự 23 và 24 ghi độc giả Đinh Minh Thìn trả tiền hai lần. Nay xin đính chính độc giả ở số thứ tự 23 trả tiền ngày 22-03-2021 với tên độc giả là Dinh T.M. (401). Xin thành thật cáo lỗi cùng độc giả Dinh T.M.

Giá biểu quảng cáo trên báo Việt Nam Nguyệt San 2020

khổ quảng cáo	màu/ trắng đen	giá mỗi số	giá 1 năm (8 số)
trang ngoài bìa sau	hình màu	€150.-	€800.-
trang trong bìa sau	hình màu	€100.-	€600.-
A4 trang trong	trắng đen	€ 80.-	€500.-
1/2 trang trong	trắng đen	€ 50	€300.-
1/4 trang trong	trắng đen	€ 25.-	€150.-
1/8 trang trong	trắng đen	€ 15.-	€100.-

Thư Toà Soạn

Kính thưa quý đồng hương,

Năm nay ngày lễ Phật Đản rơi vào ngày 26 tháng 5 dương lịch (15 tháng 4 âm lịch). Vào năm 624 trước công nguyên Đức Phật Thích Ca Mâu Ni chào đời tại vườn Lâm Tì Ni (Lumbini Nepal). Mặc dầu sinh ra là một hoàng tử, ngài từ bỏ cuộc sống giàu sang để đi tìm đạo và ngài đã giác ngộ, thoát khỏi vòng sinh tử luân hồi và sau đó truyền đạo để giúp con người chấm dứt khổ đau và tìm được hạnh phúc tối thượng.

Phật giáo từ đó được truyền bá khắp nơi trên thế giới và ngày lễ Phật Đản hay còn được gọi là ngày Vesak không chỉ là ngày dành riêng cho các phật tử mà còn được coi là một ngày lễ lớn của thế giới. Ngày 15 tháng 2 năm 1999, theo đề nghị của 34 quốc gia, để tôn vinh giá trị đạo đức, văn hóa, tư tưởng hòa bình của Đức Phật, Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc tại phiên họp thứ 54, mục 174 của chương trình nghị sự đã chính thức công nhận Đại lễ Vesak là một lễ hội văn hóa, tôn giáo quốc tế của Liên Hiệp Quốc. Những hoạt động kỷ niệm sẽ được diễn ra hàng năm tại trụ sở và các trung tâm của Liên Hiệp Quốc trên thế giới từ năm 2000 trở đi, được tổ chức vào ngày trăng tròn đầu tiên của tháng 5 dương lịch.

Tại Hoà-Lan, hàng năm phật tử đều đồng đạo tề tựu tại chùa Vạn Hạnh để mừng lễ Phật Đản.

Đây cũng là dịp để các phật tử hội ngộ, bày tỏ lòng thành kính với Đức Phật và là lúc để mọi người cùng ôn tập các giáo lý của ngài hầu giúp cuộc sống mỗi ngày một thêm hoàn thiện.

Tại Việt Nam, mặc dầu sống dưới cai trị của những người cộng sản vô thần, nhưng niềm tin tôn giáo không bao giờ có thể bị huỷ diệt.

Người cộng sản đã dùng đủ mọi thủ đoạn để trừ dập các tôn giáo như khủng bố, bắt bớ những vị lãnh đạo tinh thần và tín hữu không nằm trong sự kiểm soát của chúng, tịch thu tài sản của giáo hội, lập ra các “*giáo hội quốc doanh*” để chúng dễ điều khiển qua trung gian “*Mặt Trận Tổ Quốc*”. Mặt khác, chúng tô vẽ cho “*tự do tín ngưỡng*” đến độ trợ trên khi chúng ta nhìn thấy hình ảnh của vài sư mặc áo cà sa ngồi họp làm kiếng trong quốc hội, hoặc hình ảnh các nhà sư đội nón cối với cờ đỏ sao vàng đi hành lễ. Chúng vô lễ với thần thánh khi đem tượng Hồ Chí Minh đặt ngang với tượng Phật trong chùa,... Tuy nhiên, “*vải thưa không che được mắt thánh*” các hành vi xâm phạm tự do tín ngưỡng tại Việt Nam đều bị các tổ chức nhân quyền trên thế giới vạch trần và lên án.

Mặc dầu không tin vào thần thánh, nhưng đến phút lìa đời, có lẽ người cộng sản cũng biết sợ thần thánh vì trong cuộc sống, họ đã gây ra quá nhiều tội ác. Qua phim ảnh, chúng ta cũng nhìn thấy hình ảnh các nhà sư làm lễ cầu siêu trong các buổi an táng của một số người cộng sản, điển hình là lễ cầu siêu cho cựu chủ tịch nước Trần Đại Quang.

Nhân mừng lễ Phật Đản năm nay, chúng ta cùng cầu xin cho đại dịch Corona Vũ Hán mau qua, cầu xin cho tai hoạ cộng sản mau kết thúc để người dân Việt được sống trong Tự Do, An Bình và Hạnh Phúc.

Xin thông báo cùng quý vị bài vở đóng góp cho số báo tháng 6 năm 2021 với chủ đề về “*Mùa Hè*” gửi về địa chỉ e-mail: dtnguyen@quicknet.nl Hạn chót nộp bài ngày 13/6/2021

Nguyễn Đắc Trung

Chủ Bút Việt Nam Nguyệt San

